NASLOV

ZLATA SELEKCIJA V SOBOTI IN CRENŠOVCIH

V Murski Soboti bo v petek srečanje v malem nogometu med Zlato selekcijo Nedeljskega in pomurskimi novinarji. To bo že 50. jubilejna tekma Zlate selekcije Nedeljskega, ki nastopa v akciji zbiranja sredstev za Zvezo paraplegikov SRS. Za Zlato selekcijo Nedeljskega igrajo znana imena: Forneži-Tot, Ivo Daneu, Tone Vogrinec, Branek Oblak, Borut Basin, Bogdan Norčič, Miro Cerar in drugi. Ekipo pomurskih novinarjev pa bo okrepil Bojan Križaj. Tekmo bo sodil Zvone Zanoškar. V odmoru pa bo nastopil Janez Hočevar-Rifle. V Murski Soboti bo tekma v petek na igrišču Partizana ob 19. uri, v Crenšovcih pa v soboto ob 16. uri. Ves izkupiček s tekem bo namenjen društvu paraplegikov Pomurja.

Leto XXXVI
Št. 22

Murska Sobota
7. junij

CENA 13 DIN

VESTNIK

35 LET

28. PRAZNIK OBCINE LJUTOMER

Družbena priznanja in prenovljen TOZD

Višek praznovanj ob ljutomerskem občinskem prazniku (o ostalih dogodkih lahko preberete več na 5. strani) je bil v soboto. Že zjutraj so se delegati zborov občinske skupščine, predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter gostje — med katerimi naj omenim delegacijo iz pobratene občine Titovo Užice, predstavnike medobčinskih družbenopolitičnih organizacij, Marka Bulca, predsednika gospodarske zbornice SRS, delegacijo ladje Ljutomer — in številni drugi — zbrali na slavnostni seji. Govornik Emil Kuhar je zbranim predstavil zgodovino, sedanji ekonomskopolitični položaj in načrte za prihodnost v občini Ljutomer, nato pa podelil družbena priznanja občine Ljutomer za letošnje leto. Prejeli so jih: DO Mura, TOZD Oblačila Ljutomer, KUD Ivan Kaučič Ljutomer, Miro Steržaj in dr. Anton Škrobar. Po slavnostni seji so prisotni prisluhnili [illegible] reviji pevskih zborov, nato pa odšli pred Murin tozd, kjer je bila osrednja slovesnost. Ta dan so namreč predali namenu razširjen in moderniziran objekt, plod Murinih lastnih vlaganj. Ta investicija bo omogočila zaposlitev 200 novih delavcev, tako da bo sedaj v tozdu Oblačila Ljutomer zaposlenih čez 600 delavcev. Vrednost investicije, ki vključuje nov prizidek, skladišče, pripravljalnico, likalnico ter prizidka k garderobam in sanitarije, adaptacija jedilnice, preureditev šivalnice ter okolice je približno 120 milijonov dinarjev. V prenovljenem tozdu bodo tako dnevno izdelali 5000 kosov hlač, ali letno 1.250.000, ki jih bodo v veliki meri izvažali. Pocenila se bo tudi režija, saj med novo zaposlenimi ni režijskih delavcev. Izboljšale pa se bodo tudi delovne razmere zaposlenih.

Slavnostni govornik na tej osrednji prireditvi pa je bil Marko Bulc, predsednik gospodarske zbornice SR Slovenije. Ko je na kratko orisal zgodovinski in politični in gospodarski razvoj občine Ljutomer je dejal: „In tak razvoj, za katerega je Evropa rabila 100 let, ste vi dosegli v 40 letih. Delovne organizacije v občini Ljutomer so v preteklem letu zelo temeljito uresničevale naloge na ključnih vprašanjih gospodarske stabilizacije. Vaša občina predstavlja poučen primer prehoda iz nerazvitosti. Niste se pehali za dotacijami, niste zahtevali rib, temveč le palice, da bi jih sami lovili. Dokazali ste, da je v takih primerih najuspešnejša pot — združevanje dela in sredstev z DO z razvitih območij. Naložbe Krke, Konusa, MTT, Mure . . . to zgovorno potrjujejo. Saj ne gre samo za pomoč v denarju, gre tudi za prenos tehnologije organizacije dela, poslovnih izkušenj in še kaj."

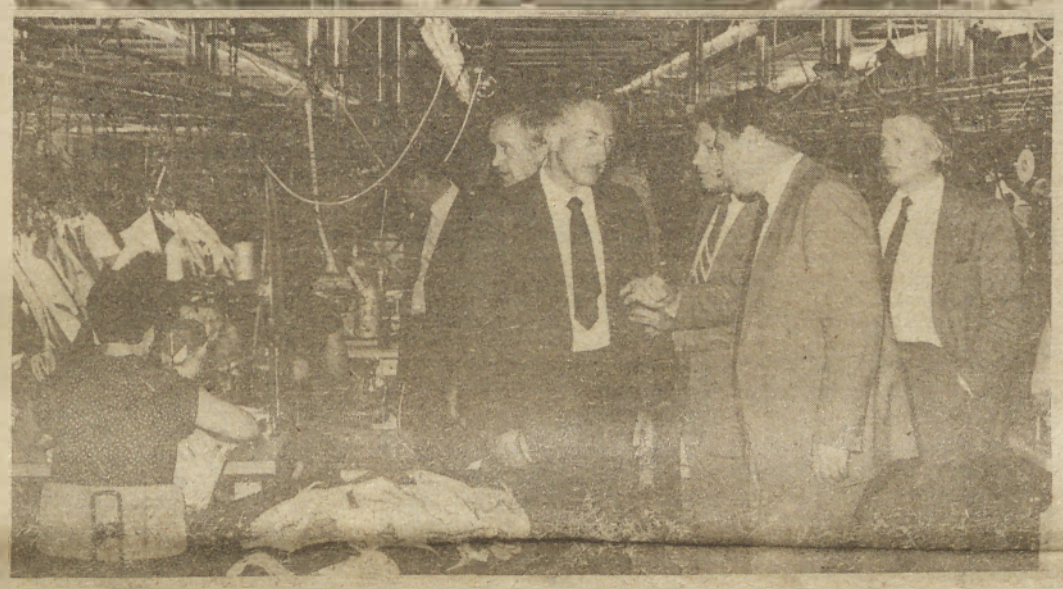

Marko Bulc v spremstvu predstavnikov družbenopolitičnih organizacij Pomurja na ogledu prenovljenega tozda Oblačila iz Ljutomera.

Po tem delu je Marko Bulc ocenil novo investicijsko pridobitev za ljutomersko gospodarstvo in predstavil vlogo celotne Mure v slovenskem gospodarstvu. Seveda v svojem govoru ni izpustil tudi obdobja, ki je pred nami. Poudaril je, da nas v prihodnje čakajo pomembne naloge, predvsem na treh področjih: cenovne politike, finančne ureditve gospodarstva in nadaljnjega povečanja izvoza. Ko je podrobneje predstavil pomen teh treh nalog in kako jih bomo morali uresničiti, je svoj govor sklenil z naslednjimi besedami:

„Pred nami, kot ste slišali, stoje velike in težke naloge. In uresničili jih bomo, če bomo k reševanju teh nalog pritegnili stehernega delavca in občana, če bomo k temu mobilizirali ves naš delegatski mehanizem in vse samoupravne organe. Mobilizirati moramo vso pamet, ki jo imamo, odgovornost in dobro voljo, ki je k sreči ne manjka. Prepričan sem, da bomo velik del tega storili in da uspehi ne bodo izostali."

Po tem govoru so združeni pevski zbori zapeli, nato pa so se vrata nove Murine pridobitve odprla za vse oblikovalce in goste. Slavje ob 28. občinskem prazniku se je nadaljevalo s športnimi prireditvami, o katerih pa več na 15. strani.

Dušan Loparnik

SKUPŠČINA POSLOVNE SKUPNOSTI ZA SADJE, KROMPIR IN VRTNINE

Naložbe že rodijo sadove

V ponedeljek je bila v Murski Soboti skupščina Poslovne skupnosti za sadje, krompir in vrtnine Slovenije. Ugotovili so, da so kljub nevšečnostim, ki se v zadnjih letih ponavljajo, sklenili leto 1983 ugodno. Poslovna skupnost postaja vse močnejša, saj je strnila vrste svojih članic in pridobila nove organizacije združenega dela, ki želijo v skupnosti povezovati svoje interese. Naložbe, ki so jih vlagali v prejšnjih letih rodijo prve sadove in vse več je tržne proizvodnje, ki jo poslovna skupnost nudi domačemu trgu. Posebno velja to za proizvodnjo sadja, krompirja in vrtnin, ki ni obremenjena s kakšnimi posebnimi deviznimi izdatki in uvozi, saj uvažajo le nekaj zaščitnih sredstev, rezervnih delov in semen, ostalo pa imajo doma. Kljub ugodnim pogojem za razvoj ne uspevajo zadovoljevati potreb na domačem trgu, s kakovostjo, ki jo dosegajo, so uspeli prodreti na tuja tržišča. Tu so naleteli na težave, saj poslovna skupnost ni sposobna sama zagotavljati dovolj sredstev za razširjeno reprodukcijo, pomoč širše družbene skupnosti za to panogo kmetijstva še zmeraj počasi priteka. V vsesplošnem zategovanju pasu ugotavljajo, da ni več investicijskega denarja, s katerim bi normalno obnavljali in posodabljali dolgoletne nasade. Mnogi sadjarski obrati imajo večino nasadov tehnično izrabljenih, nimajo pa sredstev za nove saditve. Opozorili so, da bi obnova sadovnjakov morala biti obravnavana kot prednostne naložbe v kmetijstvu, npr. melioracije, saj naložbe v sadovnjake ali obnovo le-teh ne zahtevajo veliko sredstev, rezultate pa dajejo hitro.

S stalnimi težavami se srečujejo tudi pri proizvodnji krompirja, kjer je pretok tega zelo važnega živila odvisen od neštetih dejavnikov. Večji del proizvajajo kmetje, ki krompir tudi sami skladiščijo. V pričakovanju ugodnejših cen zadržujejo blago in s tem ustvarjajo pomanjkanje na tržišču. Zmedo povečujejo še nakupovalci izvoznih organizacij, ki zaradi devizne prodaje ne spoštujejo dogovorjenih cen, niti organiziranega odkupa. Rešitev je moč iskati v sajenju krompirja v družbenem sektorju, da bi s tem zagotovili zadostno proizvodnjo. Več bo potrebno storiti tudi za proizvodnjo semenskega krompirja in razširiti sorte semenskega krompirja.

Na področju organizirane proizvodnje vrtnin se prav tako kažejo prvi uspehi, vendar se na tem področju še ukvarjajo — poleg organizacije proizvodnje — z usklajevanjem cen, organizacijskimi zadevami in povezovanjem organizacij v poslovno skupnost.

Da bi premagali vse težave pri proizvodnji, so menili, da je poleg kakovostnih sadik potrebno zagotavljati tudi aktivno vključevanje stroke v razvoj prej omenjenih dejavnosti, saj je očitno, da je še zmeraj premalo strokovnjakov, ki delajo na tem področju. Po drugi strani se pojavlja tudi dvom o kakovosti znanja, ki si ga pridobivajo sedanje generacije učencev v usmerjenem izobraževanju.

Dejavnost Poslovne skupnosti pa ni nepomembna za pomursko kmetijstvo. Pomurje ima vse naravne in socialne danosti, da se vključi v proizvodni program poslovne skupnosti še bolj intenzivno.

Janez Votek

Srečanje z dr. Vekoslavom Grmičem

Na vprašanje, kateri razlogi vplivajo na izključevanje vere in članstva v Zvezi komunistov, je profesor teoloških fakultet v Ljubljani in Mariboru, avtor več teoloških študij in sodelavec uglednih evropskih časopisov in univerz, dr. Vekoslav Grmič za okroglo mizo dnevnika Delo januarja letos, naslovljeno Ali sme komunist v cerkev?, med drugim odvrnil: »Ključno vprašanje pri vsem tem je vloga socialistične zveze. Dejstvo, da ZK ne sprejema vernih ljudi, ima svoj smisel le, če je socialistična zveza res odprta za vse ljudi. Če pa ni, se nujno zastavi vprašanje: ali odpreti Zvezo komunistov ali uveljaviti večpartijski sistem?« V pogovoru z naslovnim škofom, ki ga zaradi odkrite naklonjenosti do socializma imenujejo tudi »rdeči škof«, in med drugim članom predsedstva republiške konference SZDL ter sicer našim rojakom — rojen v Dragotincih pri Vidmu ob Ščavnici — smo ga izzvali: koliko je po vaši presoji SZDL zdaj in tu res odprta za vse ljudi? Kot zapisano bomo daljši pogovor z njim objavili v naslednji številki našega časnika.

VEČ JEZIKOV — Z ENIM SRCEM

NARODNOSTNI DAN V PETROVEM SELU

Med udeleženci Narodnostnega dneva v Petrovem selu so bili tudi najvidnejši družbenopolitični delavci Železne županije in delegacija Pomurskega medobčinskega sveta socialistične zveze, ki jo je vodil predsednik Boris Prejac.

(Foto: J. G.)

V kulturnem programu so nastopile številne narodnostne skupine, ki ohranjajo jezikovno in kulturno izročilo matičnega naroda. Največ je bilo seveda nastopajočih iz gradiščanskih vasi, iz Porabja pa sta se predstavila mešani pevski zbor Avgust Pavel iz Gornjega Senika in folklorna skupina iz Sakalovec (na posnetku). Kot gost iz Jugoslavije pa je nastopila madžarska folklorna skupina iz Lendave.

(Foto: J. G.)

Tradicionalno srečanje pripadnikov hrvaške, slovenske in nemške narodnosti, ki živijo v Železni županiji na Madžarskem — skupaj jih je okrog 10 tisoč — so tokrat minulo nedeljo pripravili gradiščanski Hrvatje v Petrovem selu. Na videz je bil letošnji Narodnostni dan, kot se imenuje ta prireditev, podoben vsem dosedanjim. Morda pa je bil vendarle nekoliko bolj **narodnostni.** *Dvojezičnega napisa nad slavnostnim odrom pred tamkajšnjo osnovno šolo sicer ni bilo, program pa so začeli z materno, torej hrvaško besedo, s pesmijo Ima jedna pjesma . . . Prisotne je nato v obeh jezikih pozdravil predstavnik organizatorjev, nakar je sledil slavnostni govor, ki ga je imel podpredsednik Domovinske ljudske fronte Železne županije László Kovacs. Poudaril je, da na Madžarskem uresničujejo leninsko narodnostno politiko, ki zagotavlja pripadnikom narodnosti vse pravice za njihov enakopraven razvoj. Posebej je spregovoril tudi o kulturni dejavnosti slovenske, hrvaške in nemške narodnostne skupnosti na Madžarskem. Tako je na kratko predstavil tudi delo mešanega pevskega zbora Avgust Pavel iz Gornjega Senika in slovenske folklorne skupine iz Sakalovec, ki sta bila tudi med nastopajočimi v drugem (kulturnem) delu prireditve.*

V pristnem gradiščanskem narečju je spregovoril tudi ugleden družbenopolitični in narodnostni delavec Jožef Ostrošič, ki je med drugim dejal, da so se na prireditvi zbrali ljudje iz raznih krajev, ki govorijo več jezikov, toda vsi so prišli z enim srcem, s srcem za mir in prijateljstvo. To pa je tudi osnovno vodilo Narodnostnega dneva.

JOŽE GRAJ

V delovnih številki je izšla literarno-publicistična priloga Vestnika — ODMEVI. Objavlja izvirna literarna dela pomurskih avtorjev mlajših rodov (poezijo in kratko prozo). Poleg literature pa so predstavljena ostala področja: ekonomija, etnologija, sociologija, arheologija, informatika in filmarstvo.

POMURSKI MEDOBČINSKI SVET SZDL

VRZELI V TURIZMU

Ponedeljkov posvet o pripravah na turistično sezono v Pomurju — udeležil se ga je tudi predsednik turistične zveze Slovenije Leopold Krese — je znova pokazal, da so pomurska turistična prizadevanja še vedno premalo usklajena. To se kaže tudi v posamični reklami, ne pa — kar bi bilo učinkovitejše in cenejše — v izdaji skupnega prospekta. Oživela so sicer številna turistična društva, vendar turistične zveze Pomurja še nismo ustanovili. Upati je, da se bo to kmalu zgodilo, saj so že imenovani delegati za ustanovni občni zbor. Medtem ko je gostinska ponudba še kar pestra, pa je premalo storjenega v trgovini in ostalih dejavnostih, ki ob naših prizadevanjih za razvoj turizma, ne bi smele stati ob strani. Lovni turizem bo treba čimprej oživiti, seveda pa bodo morali prej znižati cene uplenjene divjadi. Menjalnice ob meji večkrat ostajajo brez dinarjev, zato pa ne morejo menjati deviz. Za to je seveda veliko subjektivne krivde.

Š. S.

LENDAVA

Podelili priznanja OF

Na svečani seji občinske konference SZDL Lendava so podelili letošnja priznanja OF slovenskega naroda. Priznanja so prejeli Narodno pozorište iz Subotice za 25-letno nepretrgano gostovanje v lendavski in soboški občini in pionirsko delo na področju razvijanja gledališke kulture med pripadniki madžarske narodnosti; nogometni klub NK Nafta ob 50-letnici obstoja, za razvijanje nogometa v občini; Anton Černi iz Odranec za razvoj krajevne samouprave, društev in družbenih organizacij ter Štefan Raduha za razvoj krajevne samouprave in delovanje gasilskega društva v Gaberju, ki bo letos slavilo 50-letnico obstoja.

Jani Dominko

Ne samo v ZR Nemčiji, delavski nemiri naraščajo tudi v Veliki Britaniji kjer še vedno stavkajo in demonstrirajo rudarji. Pred dnevi so aretirali voditelja britanskega rudarskega sindikata Arthurja Scagilla. Kot protest na to so rudarji za nekaj ur zasedli sedež uprave britanskih premogovnikov v Londonu, kjer so (na sliki) fotoreporterju s prsti kazali znameniti Churchillov „V" (victory = zmaga).

Izzivanje Afrike

Evropska turneja južnoafriškega premiera Pietra Bothe je izzvala proteste po vsej Evropi, predvsem pa pomeni izziv celi Afriki, ki vidi v Južni Afriki leglo rasizma in apartheida. Tri francoske organizacije za boj proti apartheidu so pozvale prebivalstvo k demonstracijam v Delvilskem gozdu kjer naj bi včeraj Botha položil temeljni kamen za muzej, posvečen njegovim rojakom, ki so se borili v prvi svetovni vojni. Članice Organizacije afriške enotnosti so Belgiji sporočile, da s sprejemom južnoafriškega premiera tvegajo prijateljstvo z mnogimi afriškimi državami. Temu mnenju so se pridružili tudi belgijski socialisti in komunisti. V Švici so se nevšečnostim ob obisku Bothe hoteli izogniti tako, da so ga javnosti predstavili kot zasebno zadevo južnoafriškega predsednika vlade. Na Portugalskem so bili do gosta tako ljubeznivi, da je predsednik vlade Mario Suares obljubil obiskati Južno Afriko, v ZR Nemčiji pa so se odločili, da bodo gostu povedali kaj mu gre: zatiranje črnskega prebivalstva v Južni Afriki je nedopusten madež civilizacije in pika.

Obisk južnoafriškega premiera po osmih zahodnoevropskih državah ima predvsem namen, kako končno uresničiti neodvisnost sosednje Namibije in ne prizadeti zahodnoevropskega kapitala, ki je vložen v izkoriščanje rudnih bogastev te puščavske države z nekaj več kot milijon prebivalci. Največje deleže pri tem imajo britanska, francoska, belgijska, nizozemska in ameriška podjetja.

Balkanske pobude

Na nedavnem sestanku petih balkanskih držav v Atenah je naša delegacija predlagala, naj bi bil letos poleti v Beogradu sestanek predstavnikov balkanskih držav, na katerem bi se dogovorili za oživitev industrijskega sodelovanja in specializacijo v proizvodnji ter skupno nastopanje na tretjih trgih. Kakšna je pravzaprav podoba Balkana danes? Jugoslavija, Grčija, Turčija, Romunija in Bolgarija so podpisale pogodbo o nešurjenju jedrskega orožja. Romunija in Bolgarija pripadata Varšavskemu sporazumu, Grčija in Turčija NATO. Slednji imata na svojem ozemlju tudi jedrsko orožje. Bolgarija trditve o jedrskem orožju na njenem ozemlju zanika.

V Atenah so veliko govorili o tem, da je treba Balkan spremeniti v območje miru, skupno pa naj bi vse države tega območja pospešile razvoj cestnega, železniškega, rečnega in morskega prometa, saj je Balkan kot nekakšno velikansko razpotje med vzhodom in zahodom.

Obletnica NATO

Svet NATO, najvišji organ severnoatlantske zveze, ki sprejema najpomembnejše sklepe v tej organizaciji. Ker je bilo to zasedanje povezano tudi s 35-letnico obstoja NATO, je bilo slišati veliko načelnih pripomb glede odnosov med Zahodom in Vzhodom.

Francoski zunanji minister, ki trenutno predseduje svetu NATO je poudaril, da je Sovjetska zveza povzročila sedanjo politično napetost v svetu in sicer s svojim vojaškim posegom v Afganistanu leta 1979 in z uvedbo vojnega stanja na Poljskem 1981. Popolnoma razumljivo: ob jubileju nihče ne kritizira samega sebe.

Madžari svarijo pred posvetom

V Železnem, glavnem mestu Gradiščanske, avstrijske zvezne dežele, so se sestali predstavniki avstrijskih Hrvatov, Madžarov, koroških Slovencev ter dunajskih Čehov in Slovakov. Skupno so kot osrednji problem ugotovili asimilacijske pritiske, zlasti še v povezavi s pomanjkljivo predšolsko in šolsko vzgojo. Pripadniki madžarske narodnostne skupnosti v Avstriji so ostale svarili pred vstopom v tako imenovane manjšinske sosvete, ki jih že nekaj let ponuja avstrijska vlada. Čeprav so takoj po sprejetju zakona o narodnostnih skupinah leta 1976 stopili v sosvet, se ni nič spremenilo.

Madžari so menili, da sosvet ne obravnava najpoglavitnejših področij za ohranitev neke narodnostne skupnosti, to so šolstvo in otroški vrtci.

Ob problematiki manjšin na splošno je treba omeniti poseben projekt, za katerega sta dala pobudo urednik zunanjepolitičnega uredništva TV Ljubljana Boris Bergant in komentator avstrijske ORF ter dober poznavalec manjšinske problematike Claus Gatterer: „Etnične manjšine — bogastvo Evrope." Tako bosta TV Ljubljana in TV Novi Sad pripravili dokumentacijo o položaju Retoromanov v Švici in Slovencev v Italiji, avstrijska ORF bo pripravila oddaje o petih narodnostnih skupnostih v Vojvodini, italijanska televizija je že posnela oddaje o Madžarih v Sloveniji, švicarski program TV v italijanskem jeziku pa je sprejel nalogo o manjšinah na avstrijskem Gradiščanskem. Na programu omenjenih televizij bodo te oddaje predvidoma v jeseni.

Pšenice bo manj

Slovenski pridelovalci so namesto načrtovanih 53.183 hektarov njiv, kolikor naj bi jih zasejali s pšenico in ržjo, jeseni zasejali le nekaj več kot 50 tisoč hektarov. Zaradi povsem uničenih posevkov so morali spomladi preorati 230 hektarov družbenih in 605 hektarov zadružnih in zasebnih njiv.

Nekako podobne so razmere tudi v jugoslovanskem merilu. Po napovedih naj bi letošnji pridelek pomagalo pospraviati 24.600 domačih in uvoženih kombajnov, od tega 2000 novih. Samo zemunski Zmaj bo do začetka julija dostavil naročnikom 1920 novih kombajnov. Ob sorazmerno ugodnem vremenu naj bi bila žetev končana v dveh tednih.

Letošnji pridelek pšenice ne bo dosegel lanskega in bo za več kot milijon ton slabši od rekordnega pred desetimi leti.

globus

NEW DELHI — Nehrujeve nagrade, ki jih podeljujejo za izjemne prispevke h krepitvi mednarodnega razumevanja in prijateljstva sta za leto 1982 in 1983 dobila senegalski predsednik Leopold Sedar Senghor in bivši avstrijski kancler Bruno Kreisky. Leta 1971 je to najvišje indijsko priznanje za tujce dobil tudi Tito.

•••

BEOGRAD — Jugoslovanska trgovska mornarica je imela ob koncu lanskega leta 330 ladij, starih povprečno 17,1 leta, kar je veliko.

•••

OSLO — Norveška bo še letos poleg Švice edina evropska država, ki ne bo zadolžena. Odplačati mora samo še 200 milijonov dolarjev, kar pa bo storila do konca tega meseca.

•••

LONDON — Konzorcij britanskih in francoskih bank je ocenil, da bi bila najugodnejša »suha« povezava med obema državama dvojni predor po Rokavskim prelivom. Strošek za gradnjo računajo na 6,5 milijarde funtov.

•••

BUDIMPEŠTA — Na Madžarskem se pripravljajo na pravo invazijo tujih turistov, ki jim ponujajo nove hotele, zanimive turistične programe in nizke cene. Računajo, da bo letos Madžarsko obiskalo okrog 11 milijonov tujcev, od tega 7 milijonov turistov. Lani je to deželo obiskalo 80 tisoč Američanov, kar je za 17 odst. več kot leto poprej.

•••

BAGDAD — Irak in Jordanija sta se dogovorila za gradnjo 1540 km dolgega naftovoda od iraških naftnih polj do jordanske sredozemske luke Akaba.

•••

PARIZ — Francoski nacionalni olimpijski komite se poteguje za to, da bi bile letne olimpijske igre leta 1992 v Parizu.

v žarišču dogodkov

Tako blizu usodnemu koraku

Preko tri leta trajajoča vojna med Irakom in Iranom je že nekakšna vsakdanjost in brez pravih občutkov smo vse doslej prebirali običajno nasprotujoča si poročila o dogodkih na bojišču vzdolž meje med obema državama in ob Perzijskem zalivu. Pred štirinajstimi dnevi pa smo se tudi Jugoslovani čutili bliže temu dogajanju: iraške rakete so zadele liberijsko ladjo Fidelity s katero so upravljali naši mornarji. Trije pogrešani, trije huje in več laže ranjenih.

Zadnje dni v aprilu sta obe vojskujoči se strani pričeli napadati tuje ladje, ki so plule po Zalivu, predvsem tankerje. Približno osem milijonov sodov dnevno (nekaj več kot milijon ton) surove nafte dobi svetovno gospodarstvo iz naftnih nahajališč ob Zalivu. Zahodna Evropa dobi od tega 2,3 milijona sodčkov, 600 tisoč ZDA, ostalo pa Japonska, Avstralija in Nova Zelandija. Iran je že nekajkrat zagrozil, da bo zaprl Hormuško ožino in s tem tudi »pipo« za vso omenjeno količino nafte. Takšen ukrep bi najbrž pomenil najhujše: internacionalizacijo vojnega spopada v tem delu sveta.

Nenehni napadi na saudske, kuvajtske, liberijske in druge tankerje so iransko grožnjo o zapori Hormuške ožine uresničili nekoliko drugače kot so si predstavljali v Teheranu. Zaradi vedno večjega tveganja so poskočile zavarovalnine za tankerje, Japonci pa so odpovedali pogodbo za nakup deset milijonov ton iranske nafte — vse to zaradi nevarne plovbe po Zalivu.

V ZDA trdijo, da izpad nafte iz zalivskih držav ne more povzročiti naftne krize. To je res, saj uvažajo ZDA iz tega območja le 5 odstotkov potrebne nafte. Drugače je v Evropi, ki iz Perzijskega zaliva krije skoraj polovico svojih potreb.

Ministri za energetiko držav Evropske gospodarske skupnosti so pred dnevi zatrdili, da imajo dovolj naftnih rezerv, če pa bi bilo kritično stanje predolgo, bi dobili dovolj nafte od drugih proizvajalcev tega pomembnega energetskega vira. Po podatkih mednarodne agencije za energijo so imele zahodnoevropske države konec aprila letos tolikšne zaloge nafte, da bi zadostovale za 93 dni normalne porabe. Ko se je z revolucijo v Iranu leta 1979 začela druga naftna kriza so znašale te zaloge za okrog 70 dni.

Londonski Financial Times trdi nekoliko drugače kot ministri. Strinja se, da so skupne zaloge tolikšne, vendar pripominja, da niso enako porazdeljene. Tako naj bi na primer Danska in ZR Nemčija zmogli krizo, tudi daljšo od 90 dni, nekatere druge države pa bi bile brez nafte že pred potekom 45 dni.

Končno pa ne gre samo za nafto iz Irana. Vozel, ki se zapleta v tem delu sveta ima veliko obrazov. Iranski vodja Homeini je pred dnevi obtožil Saudovo Arabijo kot nasprotnico Irana, ker je od ZDA dobila posebne rakete, s katerimi bi si pomagala v boju proti napadom na naftne tankerje in druge plovne objekte. Ob Perzijskem zalivu je vrsta državic z zelo nestabilnimi političnimi sistemi, imajo pa 60 odst. vseh svetovnih zalog nafte. To je pomemben faktor nadaljnjega razvoja v tem delu sveta, ki kaže, kako tvegan bi bil usodni korak k popolni zapori nekaj deset kilometrov široke Hormoške ožine, skozi katero vsakih petnajst minut pluje kakšen tanker.

Preteklo soboto je namero o zapori Hormuške ožine obsodil tudi varnostni svet OZN.

Irak že nekaj časa grozi, da bo uničil iransko naftno skladišče na otoku Kargu, katerega zmogljivost je 20 milijonov sodov nafte na dan. Samo ob pomolu na vzhodni obali otoka se lahko hkrati zasidra deset tankerjev s po 250 tisoč ton nosilnosti, ob pomolu pri valolomu, ki povezuje kopno z otokom, pa se lahko istočasno zasidrata dva tankerja po 500 tisoč ton nosilnosti.

Pretnje Irana in Iraka torej zapletajo položaj ob Zalivu. Nad tem regionalnim spopadom pa seveda bdi oko supersil. Ameriški zunanji minister Shultz je pred dnevi izjavil, da ZDA redno seznanja Sovjetsko zvezo s svojimi ocenami razmer v Perzijskem zalivu, pa tudi s svojimi nameni v tem območju.

Z drugimi besedami povedano to pomeni, da je kriza v Perzijskem zalivu rešljiva tudi brez prisotnosti neposredno prizadetih, v interesu nekakšne globalne strategije obeh supersil. To pa je že več kot samo usodni korak, pred katerim sta sedaj vojskujoči se strani.

NIZOZEMSKI POGOJI

Nizozemska ne bo privolila v namestitev raket srednjega dometa na svojem ozemlju do leta 1988, ta sklep pa lahko spremeni, če Sovjetska zveza dotlej ne bo privolila v nekatere koncesije v pogajanjih z ZDA o jedrskem orožju. Pred letom 1988 bo Nizozemska sklenila dogovor z ZDA o namestitvi določenega števila manevrirnih raket, če bo imela Sovjetska zveza 1. novembra 1985 v Evropi več raket SS-20, kot jih ima danes. Zadnji rok za postavitev raket na Nizozemskem je december 1988. Sklep o tem bo nizozemska vlada posredovala parlamentu v potrditev.

Stirideset let Overlorda

Ameriški predsednik Ronald Reagan se je na svoji desetdnevni turneji po Evropi včeraj udeležil proslave 40. obletnice izkrcanja oboroženih sil zahodnih zaveznikov v Normandiji.

Kaj se je dogajalo pred štiridesetimi leti v tem delu Francije? Šestega junija 1944 se je na 90 km normandijske obale od Seine do reke Orne osredotočila zavezna invazija v Francijo. Velikemu podvigu zaveznikov, ki so ga znali Nemcem prikriti z namišljenimi invazijami na Norveškem in v nekaterih drugih predelih Francije, je stal nasproti utrjen »atlantski zid«, kot so svojo obrambo imenovali Nemci.

Prvi val izkrcanja je predvideval vzpostavitev mostišč na francoski obali. Le z velikimi žrtvami je to zavezniški vojski uspelo. Motišča so segala do 10 km globoko in to v širini 50 kilometrov. V prvem valu operacije Overlord se je izkrcalo 150 tisoč zavezniških vojakov in samo v 24 urah so zabeležili na zavezniški strani 10 tisoč mrtvih.

Z Overlordom je bila odprta dolgo pričakovana druga fronta in hkrati s sočasno 23. junija začeto ofenzivo sovjetske vojske, domenjene na sestanku v Teheranu, se je začel vdor v Hitlerjevo »evropsko trdnjavo«. Enajst mesecev po tem je bil konec druge svetovne vojne.

6. SIMPOZIJ PANONSKIH PRAVNIKOV

Življenje ne pozna meja

Pod pokroviteljstvom republiškega sekretariata za pravosodje in upravo SR Slovenije je bil v Lendavi 1. in 2. junija 6. simpozij panonskih pravnikov, ki so ga organizirali društvo pravnikov iz Pomurja, društvo pravnikov z Gradiščanskega in zveza pravnikov z županij Zala in Vas na Madžarskem. Panonski pravniki so si tokrat izbrali za temo srečanja dedno pravo. Kot je povedal eden izmed udeležencev, kljub temu, da med državami obstoje meje, življenje ne pozna meja; med ljudmi iz različnih držav, posebej pa še sosedskih, se krepijo razne vezi, pa tako tudi rodbinske, zato je prav, da se pravniki dodobra seznanijo tudi z dednim pravom v sosednjih deželah. So namreč primeri, kadar morajo pri obravnavanju zapuščine uporabiti pravne predpise tuje države. To pa seveda le tedaj, če imata državi sklenjeno pogodbo o vzajemnosti.

Zapis s simpozija bi bil preobširen, če bi hoteli navesti vsa vprašanja, ki so jih pravniki obravnavali. Povemo naj le, da so v petek predstavili ureditev dednega prava v Jugoslaviji, Avstriji in na Madžarskem. Predpisi posameznih držav se razlikujejo, vendar pa spet ne toliko, da ne bi bilo stičnih točk. Iz podanih referatov in obširnega gradiva lahko sklepamo, da je slovensko dedno pravo veliko naprednejše od ostalih dveh. Droben primer: pri nas je izvenzakonska zveza izenačena z zakonsko, posvojenci imajo iste pravice kot otroci itd.

Medtem ko, tako kot tudi drugi predpisi, veljajo predpisi s področja dednega prava za celotno območje Avstrije oziroma Madžarske, je pri nas drugače: vsaka republika oziroma pokrajina ima svoje predpise, zato imajo tuja sodišča, kadar morajo uporabljati jugoslovanske predpise, nemalo težav, saj ne vedo, katere republiške predpise naj uporabijo. To je pravzaprav problem, s katerim se srečujejo tudi naša sodišča, zato je bilo pojasnilo naših predstavnikov toliko pomembnejše. Sicer pa so Avstrijci in Madžari poudarili, da dobro sodelujejo z našimi zveznimi pravosodnimi organi in tako kakih večjih težav, razen nekoliko dolgotrajnejšega postopka v tujini, ni.

Gostitelji so se izkazali. Gostje so namreč podali več laskavih ocen o organizaciji simpozija, prav tako pa o gostoljubnosti. Za to gre priznanje tudi lendavskemu hotelu Lipa, kjer je seminar potekal. Seveda pa so gostje odnesli lepe vtise tudi z enote temeljnega sodišča v Lendavi. Tam jih je sprejel predsednik skupščine občine Lendava Mirko Hajdinjak in predstavil Pomurje, lendavsko občino in Lendavo. Vodja enote temeljnega sodišča Ferenc Hajoš pa je orisal organizacijo sodstva v Sloveniji in Pomurju ter udeležence informiral o dvojezičnem poslovanju sodišča. Uspehi so precejšnji, čeprav ne manjka tudi težav. O dvojezičnem poslovanju so zlasti predstavniki Gradiščanskega hoteli zvedeti kar največ, saj menda tudi na sodišču v Železnem nameravajo uvesti poleg nemščine še hrvaški jezik.

Š. SOBOČAN

PET DESETLETIJ LJUDSKE PRAVICE

PROSLAVA BO 7. OKTOBRA

Na svoji drugi seji se je pred tednom v Lendavi sestal odbor za obeležitev 50-letnice izida prve številke Ljudske pravice. Čeravno bi se njen prvi urednik Miško Kranjec, bard literarnih tokov v svetu ob Muri, ob umovanjih nekaterih dobesedno — in niti ne tako zelo ostro rečeno — obračal v grobu, so se naposled le zmenili, kako in kaj. Ker pa je bilo med dveurnimi dopovedovanji in prepričevanji tudi nekaj „poskusov lekcij iz zgodovine" (na primer, koliko je bila Ljudska pravica povezana z imenom Miška Kranjca in ime Ljudske pravice z naprednim tiskom), si dovolimo brez konkretnega sklicevanja na razpoložljive vire zapisati: „Ljudska pravica se je pravzaprav začela že s prekmurskim tednikom Novi čas (tednik za gospodarstvo in prosveto), ki je izhajal od 2. oktobra 1932 do 22. januarja 1933. Kmalu po državni partijski konferenci v Goričanah se je 5. oktobra 1934 v Dolnji Lendavi pojavila prva številka legalne Ljudske pravice s podnaslovom Tednik za gospodarstvo in prosveto. Že s prvimi številkami je dokazala, da v polni meri izpolnjuje obljubo, katero si je zastavila kot glasilo preprostega slovenskega ljudstva, namreč da hoče biti verno zrcalo njegovih vsakdanjih gospodarskih težav in bojev. Z mrežo dopisnikov in poverjenikov je raslo tudi število naročnikov. Do julija 1935 se je dvignilo to število na približno 10 tisoč. Prav s pomočjo dopisnikov, poverjenikov in naročnikov je bilo mogoče ustvarjati partijsko organizacijo, ljudsko politično gibanje, tako da je Ljudska pravica takrat lahko zapisala že naslednje: „Položaj se je v Jugoslaviji toliko spremenil, da ljudske množice zahtevajo političnih pravic, da se vlada nanje mora ozirati in ne more več vladati očetovsko. Slovenskim množicam ne ostaja nič drugega kakor vera vase in boj. Bodočnost slovenskega naroda je v širokih delovnih množicah."

Tako torej izpričujejo zgodovinski viri, razpravljalci na seji pa so med drugim izpovedali: „Kaže, da se bomo morali glede priprav na proslavo in same proslave nasloniti predvsem na lastne sile. Koordinacijski odbor za proslave pri republiški konferenci SZDL je namreč oboje preložil na nas, čeravno nam bo sicer pomagal, tudi gmotno. Sicer pa odkrito povejmo, da smo pri vsem šele na prvi stopnički. Vsekakor moramo spoštovati vrednote iz preteklosti in prenehati z razpravami na relaciji republika—mi v Pomurju oziroma Lendavi . . ."

Člani odbora so načeli še en, ne ravno postranski problem. Namreč, kako je sicer z raznimi spominskimi obeležji (sobami, hišami) v pokrajini, pri čemer se kaže mirno strinjati s spoznanjem, kako je nevzdržno, da v Veliki Polani, kjer se dnevno obrne veliko število obiskovalcev, še ni spodobno poskrbljeno za hišo Miška Kranjca oziroma memorialno zbirko njegove literarne zapuščine. Marjan Vidovič, učitelj iz Velike Polane, je celo brez okoliščenja menil: „Odlašanje nas že tepe, saj so že vidno načete stene Kranjčeve domačije. Ljubljančani imajo sebe dovolj, kaj šele, da bi se brigali za periferne zadeve."

Kljub vsemu je odbor slednjič le našel skupen jezik, kaj vse bo treba postoriti do 7. oktobra, ko je predvidena osrednja proslavitev 50-letnice izida prve številke Ljudske pravice. Ob ureditvi Kranjčeve domačije, pri čemer se bo potrebno povezati z ustreznimi strokovnjaki — podobno pa velja za spominsko sobo Ljudske pravice v Lendavi in postavitev razstave naprednega tiska — jim bo Komunist pomagal pri izdaji brošure ob jubileju Ljudske pravice, dogovorili so se glede izdaje raznih spominkov (znamk, značk, razglednic, plakatov) in organizacije okrogle mize — skupaj z RTV hišo — z nekdanjimi uredniki in sodelavci časopisa ter zdajšnjimi uredniki časopisno-založniškega podjetja Delo, nazadnje pa naj bi še v okviru priprav na osrednjo prireditev v Veliki Polani pripravili več športnih in kulturnih prireditev. Resda bo s sredstvi šlo na tesno, vendar je nekaj denarja že zagotovljeno, nekaj pa ga bo potrebno izvrtati na republiki in v drugih pomurskih občinah. Predvidevajo, da bi po proslavi izpeljali še plenum delavcev OF.

V Lendavi jih potemtakem čakajo polne roke dela, odbor pa se bo sestal najkasneje do 15. junija in še dodatno izpilil nekatere programske naloge.

B. Žunec

Z DOBRO PRESKRBO IZGINJA ZELENA MAFIJA

KOMENTIRAMO

Preskrba s sezonskim sadjem in zelenjavo je za mesto Murska Sobota velikega pomena, saj se tu oskrbujejo tudi prebivalci s širšega območja. Zato bomo skušali osvetliti, kako so dejansko organizirani in pripravljeni, da bi bila oskrba s sadjem in zelenjavo karseda nemotena in tudi ne predraga. Vemo namreč, da so cene teh živil marsikdaj precej različne, kar je večinoma posledica neorganiziranosti oziroma slabe povezanosti potrošniških središč z območij, kjer sadje in zelenjavo pridelujejo.

Za pomursko središče bi lahko upravičeno trdili, da se je dokaj dobro povezalo z večjimi pridelovalnimi središči v naši in drugih republikah. To zgovorno potrjuje več ali manj nemotena preskrba s sezonskim sadjem in zelenjavo, ter tudi z drugim blagom za široko porabo. Da je tako, gre precejšnja zasluga tudi dobri organiziranosti 1100-članskega delovnega kolektiva veletrgovine Potrošnik, ki je nosilec preskrbe na širšem pomurskem območju. „Spričo tega, da smo zadolženi za osnovno preskrbo okrog 65 tisoč prebivalcev v soboški občini, smo se že pred leti povezali v SOZD ABC Pomurka, prek nje pa navezali tesne poslovne stike z večjim številom sestavljenih organizacij v ostalih republikah, predvsem v Vojvodini in Makedoniji.

Tu s pomočjo medsebojnih blagovnih tokov tako z ene kot druge strani uspešno zadovoljujemo potrebe ljudi. Mi smo v preteklih letih zelo uspešno reševali problem preskrbe s sadjem in zelenjavo, uveljavil pa se je tudi sejem ozimnice, na katerega so se občani navadili. Ob dobri izbiri smo v veliki meri odpravili probleme, ki jih imajo drugi po Sloveniji, to je problem t. i. zelene tržnice," poudarja glavni direktor veletrgovine Potrošnik v Murski Soboti, magister Jože Kovač.

Če pogledamo nekoliko pobliže založenost prodajaln s sadjem in zelenjavo, razen banan in ostalega južnega sadja, ki ga itak primanjkuje tudi drugje, lahko rečemo, da je relativno dobra. Ob tem pa se pojavlja osnovni problem pomanjkanja hladilnic, kajti pogrešajo lastne hladilnice tako v veletrgovini Potrošnik kot v okviru SOZD ABC Pomurka. Če bodo hoteli ta problem čim ugodneje rešiti, bodo nedvomno morali v prihodnje resneje razmišljati o gradnji večnamenske hladilnice, kjer bi dobile svoj prostor tudi trgovske organizacije.

Spričo omejenih finančnih sredstev in krčenja investicij je v tem trenutku verjetno še težko predvideti, kdaj bo do omenjene gradnje sploh prišlo. Toda ta problem bo očitno treba čimprej rešiti!

Dodajmo še to, da je v Murski Soboti tudi dokaj dobro založena mestna tržnica. Poljopromet Reka TOZD Maribor namreč ponuja dobro izbiro kakovostnega sadja in zelenjave, pridružujejo pa se številni prodajalci iz drugih republik, zlasti iz sosednje Hrvaške in južnih predelov Jugoslavije. Zaradi prevoznih stroškov so cene sicer nekoliko višje kot v prodajalnah, toda povpraševanje kupcev je iz dneva v dan večje. Zato si odgovorni dejavniki prizadevajo čimprej urediti ustrezne skladiščne prostore, ki bodo gotovo pomenili veliko pridobitev za Mursko Soboto in okolico.

Dejstvo je, da je preskrba dobra in dovolj pestra ravno tam, kjer so organizacije, ki so za to zadolžene, povezane s pridelovalci, in tam, kjer je med proizvajalcem in kupcem čim manj posrednikov. Na ta način pa tudi izginja t. i. zelena mafija. Seveda bi lahko govorili tudi o sami kakovosti sezonskega sadja in zelenjave, pa o delu inšpekcijskih služb in še o čem, čemur se velja tudi posebej!

Milan Jerše

RADGONSKO ZDRUŽENO DELO V PRVEM ČETRTLETJU

SLABOSTI SE PRENAŠAJO

Prva informacija o poslovanju OZD s področja gospodarstva in negospodarstva je zaskrbljujoča. Posebej še zato, ker se v prvem četrtletju prenašajo slabosti iz prejšnjih let, so menili člani občinskega izvršnega sveta. Razmere gospodarjenja so bile v tem obdobju podobne tistim pred koncem leta — pred zamrznitvijo cen in stalnimi težavami pri oskrbi s surovinami in z reprodukcijskim materialom — po treh mesecih pa se kažejo še v slabših dosežkih.

Gospodarske organizacije so sicer ustvarile dobro polovico več celotnega prihodka kot v enakem obdobju lani, vendar je to v glavnem posledica večje rasti cen na domačem trgu, medtem ko so se prihodki s prodajo blaga na tujem zmanjšali. V kar 65 odstotkih DO pa naraščajo porabljena sredstva hitreje od celotnega prihodka. Najbolj se to občuti pri amortizaciji in nizkem ustvarjenem dohodku na delavca, ki je v nekaterih tozdih celo nižji kot v prvih treh mesecih lani. V občini se je zmanjšala ekonomičnost za 3 in rentabilnost za 1 odstotek. V sestavi dohodka pa nevarno (za 16 odstotkov) naraščajo obresti in sredstva za osebno in skupno porabo na račun akumulacije, ki se je povišala le za 7 odstotkov in je najnižja med pomurskimi občinami. Poseben problem je likvidnost, ki jo v večini ozdov rešujejo s kratkoročnimi posojili, in krediti pomenijo že skoraj tretjino vseh poslovnih sredstev v radgonskih delovnih kolektivih.

V treh mesecih je poslovalo z rdečimi številkami 6 ozdov, ki so prigospodarili skupno čez 71 milijonov dinarjev izgub. Z nad 51 milijoni se nekoliko presenetljivo pojavlja v ospredju Mineralna voda, to pa predvsem na račun visoke neplačane realizacije, sezonskega značaja poslovanja in cenovnih nesorazmerij. Družbene dejavnosti pa beležijo okoli 18 milijonov dinarjev primanjkljaja, vendar člani IS SO menijo, da razen v zdravstvu, položaj ni zaskrbljujoč. Tem bolj pa to velja za združeno delo, saj se v večini še ne zavedajo težavnosti položaja.

Predvsem bi morali zastaviti vse sile za spremembo sestave dohodka. Ta ne bi smel v tolikšni meri stoneti na tujih virih, ki zavirajo akumulativno sposobnost radgonskega združenega dela. S sedanjo prakso se bo njen delež še manjšal, kaj to pomeni, pa je znano.

V. Peček

ŠE O NEJEVOLJI MED ZABOJI

Iz Radenske za Zvezdino skladišče

V Vestniku, ki je izšel 24. maja, smo zapisali, da je 16. maja 24 zaposlenih v prodajnem centru (skladišču) temeljne organizacije Zvezda v Murski Soboti, ki sicer sodi pod streho Radenske, terjalo, da se sestanejo z vodilnimi delavci in razjasnijo problematiko delitve osebnih dohodkov in nagrajevanja po delu. Kot smo še posebej poudarili, je šlo za prvo informacijo, ki pa je v delovni skupnosti Radenske naletela na dokajšen odmev. Magister Bogdan Vunjak in diplomirani ekonomist Pavel Vrhovnik sta bila pripravljena, da našo informacijo „nadgradita".

Izzvali smo ju z naslednjim: „V poprečju imajo v okviru delovne organizacije Radenska delavci v Zvezdinem skladišču na Markišavski cesti v Murski Soboti najvišje plače, česar ne zanikajo. Toda za to trdo delajo, saj plan razvoza pijač presegajo tudi do 70 odstotkov na mesec in na račun tega tako velik osebni dohodek. Če ne bi presegali plana za razvoz pijač, bi bil njihov osebni dohodek podpoprečen in bi se gibal le okrog 11 tisoč dinarjev. Kakšna pa je vaša informacija?"

Prvi se je oglasil Vrhovnik: „Glede na podatke, ki jim imamo iz plačilnih list posameznih delavcev, lahko ugotovimo, da ta podatek ni najbolj točen. To pa zato, ker imajo delavci, ki razvažajo, v resnici višje osebne dohodke. Konkretno vzemimo delavca, ki je v aprilu prejel 17.549 dinarjev neto osebnega dohodka, šofer pa 24.120 dinarjev neto osebnega dohodka. Če delavci ne bi presegali plana, bi njihov osebni dohodek znašal za delavca okoli 12.500, za šoferja pa okoli 15 tisoč dinarjev."

Vrtali smo naprej: „Delavce v tem trenutku najbolj moti solidarnostno prelivanje sredstev znotraj delovne organizacije Radenska in tozda Zvezda, saj so pritiski v delovni organizaciji, da se skladiščnim delavcem zniža izplačilna vrednost točke na raven v delovni organizaciji, s tem pa se prizadeti ne strinjajo. Ta umetna uravnilovka jih je udarila po žepu 15. maja. Bi hoteli pojasniti? Morda bi najprej poskušali glede sezonskega značaja dela in možnosti prerazporeditve delavcev, da bomo nazornejši."

Vnovič je odgovoril Vrhovnik: „V delovni organizaciji oziroma v tozdu Zvezda in seveda v prodajnem centru je delovni čas prerazporejen v skladu z zakonom o delovnih razmerjih in traja zunaj sezone manj ur, v sezoni pa dalj časa. Ker so v prvem četrtletju oziroma tudi v mesecu marcu delali krajši delovni čas, bodo imeli v glavni sezoni daljši delovni čas. Zaradi tega se jim je tudi osebni dohodek razlikoval. Da pa razlika ne bi bila prevelika v sezoni in zunaj nje, so delavci sami sprejeli in se strinjali s tako odločitvijo."

Na vprašanje, kako je z že omenjenim solidarnostnim prelivanjem sredstev, je odgovoril Vunjak: „Delovni čas prerazporejamo v interesu in v skladu z zahtevami poslovanja in poslovnega procesa. To se pravi, takrat ko je večje povpraševanje po izdelkih, več prodajamo, delavci več delajo in tudi več zaslužijo. Glede solidarnostnega prelivanja sredstev pa tole: prvič, osebni dohodek, ki ga dobimo iz čistega dohodka, oblikuje tozd, drugič, ne obstaja nikakršno solidarnostno prelivanje sredstev iz čistega dohodka med tozdi, ali da bi bil nekakšen pritisk v tej zvezi na škodo delavcev v skladišču in bi ti imeli nižji osebni dohodek. Kar drži nominalno, ne pa povsem vsebinsko, je to, da delavci v delovni organizaciji Radenska štiri ali pet let — kolikor časa obstaja ustrezen družbeni dogovor — nominalno oziroma naslovno oziroma pisno usklajujejo gibanje višine svojih osebnih dohodkov, kar je tudi nujno glede na vloženo delo in načelo enotnosti plačila. Ni pa to nikakršno direktno prelivanje sredstev, ampak gre le za medsebojne uskladitve višine izplačil osebnih dohodkov. Sicer pa je praksa taka, da osebne dohodke kvečjemu zvišujemo in ne znižujemo. Naj za ilustracijo in podkrepitev povem, da smo v letnem planu Radenske te zadeve uskladili in jih med letom operativno še usklajujemo, in sicer prek vseh samoupravnih organov, delavskega sveta, sindikalnih konferenc in tako naprej. Kot pojasnilo k vašim informacijam naj dodam, da je bila vrednost točke, to je izplačilna vrednost, v vsej delovni organizaciji za mesec april 50,52 din, v prodajnem centru Zvezde v Murski Soboti pa 56,46 din. Torej je razlika nekaj manj kot 6 dinarjev v korist delavcev, ki tudi sami priznavajo, da imajo dokaj visoke plače."

Na to smo menili: „No, če bodo delavci s tem zadovoljni in če bodo vse to razumeli, potem nam to zadošča in je namen pojasnila dosežen. Vendar, kaj reči o njihovi jezi, da so o marsičem premalo ali sploh neobveščeni, najprej recimo glede osnov?"

Vunjak: „Pri osnovah moramo vedeti dvoje: eno je analitična ocenitev s katero vzpostavljamo medsebojna relativna razmerja — tako ima na primer delavec v skladišču v Murski Soboti enako število točk kot delavec v Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Osijeku ali Kardeljevem — drugo pa so dohodkovna uspešnost in pokazatelji gospodarjenja. Zadovoljstvo delavcev je vedno relativno vprašanje, odvisno pa je od njihovega vlaganja in prispevka, zlasti pa, kako so o vsem tem obveščeni. V tem primeru so bili očitno preskromno."

V imenu delavcev smo vprašali: „Kako pa je z nagrajevanjem oziroma pobudo, da bi bili individualno normirani?"

Vrhovnik: „Delavci imajo normative za razvoz pijač in za koliko jih presežejo, toliko več tudi dobijo. Pri tem niso prikrajšani. Vzemimo konkreten primer: delavec, čigar osnova znaša okrog 15 tisoč dinarjev in preseže normativ za 20 odstotkov, lahko prišteje na osnovo 3 tisoč dinarjev in dobi svoj osebni dohodek kot izplačilo za vloženo delo. Če še dodamo, da so za preseganje nad 100-odstotnim normativom tudi dodatno stimulirani, moramo prišteti k izplačilu še tisto dodatno stimulacijo, ki jo delavec dobi."

„Kaj pa delovni pogoji?" smo vprašali.

„Ti so ovrednoteni in vključeni v metodologijo za vrednotenje posameznih del in nalog ter so enaki za vse delavce v delovni organizaciji Radenska. Konkretno šoferji ali delavci pri razvozu imajo delovne pogoje ovrednotene po karakteristikah in s številom točk in so vsi pogoji sorazmerno upoštevani pri analitični ocenitvi del in nalog posameznika," je na kratko komentiral Vrhovnik.

Naš komentar pravzaprav ni potreben, le na to bi veljalo spomniti, da odgovorni v kolektivu (tozdu!) v prihodnje naj raje ne odlašajo s pojasnili, saj utegne v nasprotnem — pa ne le v Zvezdinem skladišču, marveč tudi drugje — še prihajati do nejevolje, če ne česa hujšega.

B. Žunec, J. Votek

Pokal spet v Sóboto

Letošnje republiško tekmovanje administrativnih šol Slovenije je bilo 25. maja v Kopru. Tudi letos so se najboljše tekmovalke iz vseh slovenskih administrativnih srednjih šol pomerile v stenografiji in strojepisju. Sodelovalo je 8 ekip.

Soboška dekleta so pri strojepisju ekipam spet zasukale prvo mesto pred Novo Gorico in Ljubljano in ponovno osvojile pokal. Med posameznicami je bila najboljša Novogoričanka s 359,1 udarci v minuti in 99,99 odstotno pravilnostjo.

V stenografiji (hitrostni narek in prenos s stenograma) so si soboške dekleta v ekipni uvrstitvi delila s Celjem drugo mesto. Med posameznicami je bila Sobočanka Marija Horvat na drugem mestu.

Ob tako odličnih in zrajnih rezultatih je škoda, da tekmovanj ni tudi v zveznem merilu, saj bi bile po rezultatih soboška dekleta verjetno na samem vrhu, če že ne na prvem mestu. Upajmo, da bo tudi za to kdaj priložnost.

F. K.

Inšpektorji odhajajo

Na nedavni seji pomurskega medobčinskega sveta SZDL so govorili o delu medobčinskih inšpekcijskih služb Pomurja. Delo teh je nedvomno učinkovito, čeprav se inšpekcijske službe srečujejo z nemalimi težavami. Kot največja je problem financiranja. Obseg dela se širi, potrebno je zaposliti nove inšpektorje, dotok sredstev za to službo pa je skoraj enak kot prej. Ne presenečajo torej nizki osebni dohodki in velika fluktuacija zaposlenih. Rečeno je bilo tudi, da nagrajevanje ni primerno in premalo spodbudno za učinkovitejše delo. Ker se medobčinska inšpekcijska služba čuti nekam osamljena, so na seji pomurskega medobčinskega sveta SZDL menili, da je za to sama kriva. Posiej se mora bolj vključevati v vse pomurska prizadevanja, za to pa more pokazati večji interes. Vprašanje je tudi, ali je prav, da imamo sicer medobčinsko inšpekcijo, vendar ivi inšpektorji delajo pretežno v svojih občinah, kar lahko ob pozitivnih straneh tudi negativne.

Š. S.

IZRAZITEJŠI PROBLEMI POMURSKEGA ZAPOSLOVANJA

Kam s pripravniki?

Zadnje čase je v Pomurju znova aktualno vprašanje, kam s kadri, ki bodo letos končali z izobraževanjem!? Po podatkih Skupnosti za zaposlovanje Pomurja bo namreč v šolskem letu 1983/1984 končalo izobraževanje od tretje do pete zahtevnostne stopnje okoli 1051 učencev, od katerih bo študij na višjih oziroma visokih šolah nadaljevalo 304 ali 28,9 odstotka vseh maturantov. Ob tem pa ugotavljajo, da je mladih, ki bodo letos končali osnovno šolo in ki bi se želeli dalje izobraževati nekaj manj kot prejšnja leta. Vse več se jih raje takoj zaposli, kar je treba pripisati tudi manjšim možnostim zaposlovanja v nekaterih poklicih četrte in pete zahtevnostne stopnje.

V Pomurju pa tudi pričakujejo, da bo večji naval za zaposlitev tudi iz posameznih izobrazbenih ravni srednjega usmerjenega izobraževanja. Tako računajo, da bo letos s tretje in četrte zahtevnostne stopnje iskalo zaposlitev 477 mladih, s pete zahtevnostne stopnje pa 271 učencev. Kljub temu, da se precej mladih, ki končajo šesto in sedmo zahtevnostno stopnjo (višje in visoke šole), zaradi neustreznih delovnih mest in drugih vzrokov ne vrača nazaj v regijo, predvidevajo, da bo 238 diplomantov skušalo najti zaposlitev v pomurskem združenem delu. Hkrati pa bo posebej težko vključevanje pripravnikov v delovni proces. Ta problem se pojavlja v večjem obsegu šele v tem šolskem letu, saj bo letos končala s šolanjem številna generacija [illegible] učencev na četrti zahtevnostni stopnji; to je nekdanja poklicna šola.

Če imamo pred očmi podatek, da je pomursko združeno delo v svojih programih zaposlovanja načrtovalo 509 potreb po delavcih na ravni četrte zahtevnostne stopnje, od tega 113 potreb po pripravnikih, potem je trenutno stanje dokaj zaskrbljujoče. Omenjene šole bo namreč končalo 397 učencev, kar dokazuje, da večina mladih ne bo mogla opraviti pripravništva. Tu bodo imeli največ težav avtomehaniki, kajti v regiji bi naj sprejeli le 5 pripravnikov, delo pa jih išče 18, prodajalci, ki jih je skupno 63, združeno delo pa jih potrebuje samo 15, med njimi nobenega pripravnika. Problemi bodo tudi z zaposlovanjem in pripravništvom za kuharje in natakarje, administratorje, elektroinštalaterje in RTV mehanike. Najmanj pa bo težav pri zaposlovanju pripravnikov iz tekstilnih in konfekcionarskih usmeritev.

Tudi pri zaposlovanju kadrov s peto zahtevnostno stopnjo, to je prejšnja štiriletna srednja šola, bo precej težav. Pomursko združeno delo bi jih naj sprejelo 216 od tega 150 pripravnikov. Šolo bo končalo 386 učencev, študij pa jih bo nadaljevalo 115. To pomeni, da bo treba poiskati zaposlitve 271 brezposelnim. Toda kje? Glede na potrebe organizacij združenega dela v Pomurju se bo torej le nekaj več kot polovica lahko zaposlila v svojem poklicu. Zaradi tega vsi tudi ne bodo mogli opraviti pripravništva. Že zdaj je na skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 274 nezaposlenih delavcev s končano štiriletno srednjo šolo. Največ je medicinskih sester, administrativnih, ekonomskih, strojnih in poljedelsko-živinorejskih tehnikov ter vzgojiteljic. Tudi pri kadrih z višješolsko izobrazbo je pričakovan pritiv večji od potreb združenega dela, kar velja zlasti za pedagoške poklice.

Milan JERŠE

Najvišje priznanje mladinske organizacije

Zlati znak RK ZSMS Lilijani Flisar

Ob dnevu mladosti je republiška konferenca ZSMS podelila zlate znake, najvišja priznanja za dolgoletno uspešno delo v mladinski organizaciji. Med letošnjimi dobitniki je kot edina iz Pomurja mlada družbenopolitična delavka Lilijana FLISAR, doma iz Černelavec, sedaj računovodkinja v delovni skupnosti krajevnih skupnosti mesta Murska Sobota.

V mladinski organizaciji je začela aktivno delati leta 1972, ko so v Černelavcih ponovno oživili delo mladih, hkrati pa tudi v srednji šoli, kjer se je vključila v marksistični krožek kot izvenšolsko dejavnost. Tudi njene poznejše aktivnosti v mladinski organizaciji, zlasti pa še v organih občinske konference zveze socialistične mladine, so bile v glavnem usmerjene na področje delovanja mladih v krajevnih skupnostih in njihovo idejnopolitično izobraževanje. Pozneje je bila članica predsedstva OK ZSMS, posebej zadolžena za idejnopolitično delo in marksistične krožke. Mnogi sestanki, posveti, seminarji in druge oblike dela v mladinski organizaciji so jo vedno znova angažirali in spodbujali za nove naloge. Tako je eno mandatno obdobje profesionalno opravljala funkcijo sekretarke OK ZSMS v Murski Soboti.

Tudi po preteku mandata v predsedstvu OK ZSMS je aktivno sodelovala v komisiji za idejnopolitično delo in v komisiji za mednarodne odnose, sedaj pa je predsednica komisije za statutarna vprašanja in članica družbenopolitičnega zbora iz vrst mladih. Tako je še vedno tesno povezana z delom v mladinski organizaciji. „Aktivistično delo z mladimi in med njimi mi ne pomeni le izpopolnitev prostega časa, ampak tudi obliko uveljavljanja interesov. Naš samoupravni sistem nudi takšno možnost vsakemu človeku, pri čemer se vsak odloči po svojih nagnjenjih. Zlati znak slovenske mladinske organizacije mi vsekakor pomeni veliko priznanje za minulo delo, pa tudi močno spodbudo za nadaljnje delo. Morda ne več toliko v mladinski ampak v drugih organizacijah, ker sem si z dosedanjim aktivističnim delom pridobila veliko izkušenj, ki jih s pridom uporabljam pri delu v krajevni skupnosti, zvezi komunistov in organih krajevne samouprave," je dejala dobitnica zlatega znaka TRK ZSMS Lilijana Flisar.

LILIJANA FLISAR — Dobitnica zlatega znaka republiške konference ZSMS za dolgoletno uspešno aktivistično delo. Foto: A. A

Milan Jerše

Solidna udeležba in znanje

CIVILNA ZAŠČITA

V Murski Soboti je bilo občinsko tekmovanje ekip civilne zaščite iz prve medicinske pomoči, ki sta ga pripravila občinski štab za civilno zaščito in občinski odbor Rdečega križa Murska Sobota. Tekmovanja se je udeležilo 32 ekip, od tega 22 iz krajevnih skupnosti in 10 iz delovnih organizacij, skupno 192 članov. Tekmovali so v triaži — razporeditev ranjencev — (30 točk) in nudenju praktične medicinske pomoči ranjencem (90 točk). Skupno je bilo mogoče doseči največ 120 točk. Ekipe so pokazale solidno znanje, saj je med zadnje uvrščeno, ki je zbrala 71,5 točke, in prvo, zbrala je 117,5 točke, minimalna razlika. Organizacija tekmovanja je bila vzorna, brez pritožb, tako da je le-to doseglo svoj namen tako po udeležbi kot tudi po prikazanem znanju.

Največ uspeha je imela ekipa krajevne skupnosti Bogojina, ki je s 117,5 točke osvojila prvo mesto pred krajevno skupnostjo Kuzma 114, krajevno skupnostjo Gornji Petrovci 111, krajevno skupnostjo Beltinci in Moravci ter DO AGROSERVIS po 106 točk, krajevno skupnostjo Rakičan 105, krajevno skupnostjo Bodonci, Rogašovci in Šalovci ter DO Mura po 102,5, krajevno skupnostjo Grad 101,5, ZGP Pomurski tisk 100 točk itd. Zlasti je razveseljivo, da so se po dolgem času tekmovanja zopet udeležile ekipe prve medicinske pomoči civilne zaščite iz delovnih organizacij in prav tako kot ekipe iz krajevnih skupnosti pokazale solidno znanje, saj sta med prvimi desetimi kar dve iz delovnih organizacij (AGROSERVIS, Mura). Prve tri ekipe so prejele praktične nagrade, in sicer prva torbico prve pomoči in nosila, druga torbico prve pomoči in tretja nosila. Zmagovalna ekipa KS Bogojine pa se bo udeležila republiškega tekmovanja, ki bo 16. junija 1984 v Novem mestu.

F. Maučec

Na Goričkem bo okrog 450 brigadirjev

V soboški občini se mladi že nekaj časa intenzivno pripravljajo na republiško mladinsko delovno akcijo Goričko 84, ki bo v poletnih mesecih na manj razvitem in obmejnem območju Goričkega. Z združenimi sredstvi bi v soboški občini zagotovili 4 milijone 394 tisoč dinarjev, s čimer bodo financirali ureditev in vzdrževanje naselja akcije, ki bo tudi tokrat v petrovski osnovni šoli, prehrano, prevoze brigadirjev in ostale materialne stroške. Glavno delovišče bo na odseku ceste Sebeborci—Andrejci—Ivanovci v dolžini 8 kilometrov, dopolnilna dela pa bodo izvajali na cesti Ivanovci—Križevci. Kot računajo, bo vrednost vseh opravljenih del na republiški mladinski delovni akciji Goričko 84 okrog 14 milijonov dinarjev. Investitor del bo samoupravna interesna skupnost za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota, ki prevzema tudi skrb za nemoten potek in organizacijo dela na delovišču, za strokovno-vodstveni nadzor, mehanizacijo, delovno orodje in zaščitna sredstva.

Na letošnji delovni akciji na Goričkem bo sodelovalo okrog 450 brigadirk in brigadirjev, v kar je všteta tudi specializirana brigada Rdečega križa Slovenije. V prvi izmeni od 24. junija do 14. julija bodo delale brigade iz občinskih konferenc zveze socialistične mladine Maribor Ruše, Ljubljana Center, Idrija in brigada Rdečega križa Slovenije.

Od 15. julija do 4. avgusta bodo v drugi izmeni sodelovali mladi iz občin Tržič, Logatec, Črnomelj in pionirska delovna brigada iz Podravja. V zadnjo izmeno od 5. do 26. avgusta pa bodo prišli brigadirji iz Slovenske Bistrice, Dravograda, Slovenskih Konjic in pionirska delovna brigada iz Posavja.

Krajevne skupnosti Gornji Petrovci, Ratkovci, Križevci, Martjanci in druge, kjer bo potekala letošnja akcija, bodo poskrbele za vključevanje občanov v udarniške akcije in vsestransko sodelovanje z brigadirji. Pestre bodo tudi interesne dejavnosti mladih brigadirjev. Tako bodo s pomočjo medobčinskega študijskega središča organizirali politično šolo Edvard Kardelj, ki sodi v okvir bogatega programa idejnopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja brigadirjev. V vsaki izmeni bodo udeležencem akcije predstavili zgodovino Pomurja. Velika pozornost bo namenjena tudi obrambni vzgoji mladih, kakor tudi kulturnim, zabavnim in športnim oblikam udejstvovanja slovenskih brigadirjev.

Milan Jerše

GORNJA RADGONA

Sport združuje tudi prizadete otroke

Učenci slovenskih osnovnih šol s prilagojenim učnim programom letos že 16. leto merijo sposobnosti v športu. Eno izmed dveh polfinalnih tekmovanj je bilo pretekli teden v Gornji Radgoni. Pomerilo se je okoli 70 učencev in učenk iz novomeške, celjske, mariborske in pomurske regije — dekleta v rokometu, fantje pa v malem nogometu. Obakrat so imeli največ uspeha mladi športniki iz mariborske regije. Fantje so zmagali v nogometu, dekleta pa v rokometu. Pomurska dekleta so bila druga, dečki pa so v malem nogometu po visokem vodstvu v srečanju proti vrstnikom iz Celja izpustili iz rok veliko priložnost in zasedli komaj tretje mesto. Po prvi dve uvrščeni ekipi sta se uvrstili na sklepno tekmovanje slovenskih šol s prilagojenim učnim programom, ki bo 8. in 9. junija v Lendavi. Srečanje so vzorno organizirali učitelji in učenci radgonske osnovne šole dr. Janko Šlebinger.

V. Paveo

Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom Lendava

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

GLAVNE MEDICINSKE SESTRE TOZD
za mandatno dobo 4 let

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo, poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

— da imajo višjo šolo za zdravstvene delavce, oddelek za medicinske sestre, opravljen strokovni izpit in
— 5 let delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: Pomurski zdravstveni center TOZD Zdravstveni dom Lendava.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

mala anketa

ŠE ZADNJIČ MATURA

Učence četrtih letnikov srednjih šol, ki se izobražujejo še po starih programih, čaka še matura. Za prihodnje generacije srednješolcev, ki bodo končali srednje usmerjeno izobraževanje, pa te zrelostne skušnje ob koncu pouka ne bo več. Tisti učenci, ki bodo hoteli nadaljevati šolanje, bodo morali namreč opravljati nadaljevalni ali sprejemni izpit na višji oziroma visoki šoli, učenci, ki pa se bodo hoteli zaposliti, pa bodo morali (praviloma) končati še najmanj 6-mesečno dobo pripravništva na delovnem mestu. In kaj menijo o tem letošnji zadnji maturanti?

ŠTEFAN SKLEDAR iz Turnišča, učenec 4. letnika pedagoške gimnazije v Murski Soboti: »Da, s poukom smo že končali, pred nami pa je še matura. Meni je sicer zaradi učnega uspeha ne bo treba opravljati, vendar pa še nisem brez skrbi, saj se bom moral učiti za sprejemni izpit, ki me čaka na filozofski fakulteti v Ljubljani. Rad bi namreč študiral etnologijo, a je preveč kandidatov, zato nas bodo izbrali na podlagi preizkusa znanja. Torej je pot do uresničitve moje želje še negotova. Težko si predstavljam, kam bi se lahko preusmeril, če slučajno ne bi opravil sprejemnega izpita. Možnosti so skoraj vsepovsod omejene. Smo tudi generacija, katera se šola v času, ko niso znane dolgoročne kadrovske potrebe združenega dela in to nas, mlade, bega pri odločanju za poklic.«

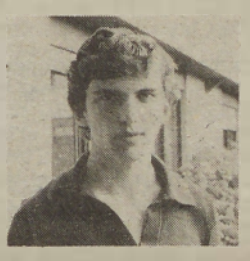

ERNEST HORVAT iz Kuzme, učenec 4. letnika ekonomske šole v Murski Soboti: »Res, tudi mene čaka matura. Torej bo treba ponoviti in utrditi snov iz štirih predmetov za vse letnike srednje šole. Dnevi do mature bodo prav gotovo zelo naporni in polni nestrpnega pričakovanja. Vendar sem raje, da zrelostni izpit opravim takoj po končanem pouku kot pozneje v pripravništvu. Po mojem je matura posebno doživetje v življenju. Seveda so tudi taki med nami, ki jim ne bi radi opravljali, vendar nas je večina za maturo, saj smo slišali, kakšne težave čakajo učence 2. in 3. letnikov, ki bodo zdaj končali šolanje, pa jih večina še ne ve, kako bo s pripravništvom. Nameravam se vpisati na VEKŠ v Mariboru.«

LIDIJA PETOVAR iz Razkrižja, učenka 4. letnika gimnazije v Ljutomeru: »Res je, da smo zadnja generacija, ki opravlja maturo, vendar pa menim, da ne bo nič škode, ker jo ukinjajo. Matura je že zdavnaj izgubila tisti svoj pravi pomen zrelostnega izpita. Imam občutek, da ne bo dosti razlike med mojo zrelostjo pred maturo in po njej. Sicer upam, da bom odlična, vse namreč kaže na to, tako da niti tega ne bom mogla preizkusiti. Tudi načrte za prihodnost sem si že zastavila, študirat bom šla na VEKS. Mogoče še samo to: verjetno bom nekoč le z veseljem lahko pripovedovala, da sem bila na šoli v zadnji generaciji, ki je opravljala maturo. Mogoče.«

MIRAN JELEN iz Radenec, učenec 4. letnika gimnazije v Ljutomeru: »Matura je zame preživela stvar, kot mnoge druge — tudi maturantski ples in tako naprej. Mogoče je zrelostni izpit nekdaj pomenil res tisto pravo, vendar pa so okoliščine bile takrat čisto druge. Že dolgo je pri nas vloga mature čisto drugačna — namreč dajanje možnosti tistim, ki so štiri leta delali nekoliko slabše, da sedaj v enem mesecu popravijo to, kar so zamudili. Za nas fante so načrti nekoliko drugačni — najprej v službo domovini in šele nato se bom odločal za študij. Po vsej verjetnosti pa bom šel študirat matematiko.«

GABI FEHÉR iz Petišovec, učenka 4. letnika pedagoške gimnazije: »Zdaj se res nekoliko bojimo mature, ki je pred nami. To bo za nas zrelostni izpit, s katerim bomo potrdili, da smo uspešno končali 4-letno šolanje. Vendar, ko bo to za nami, ne bo treba še na 6-mesečni pripravniški staž v organizacijo združenega dela, kot je to predvideno za učence srednjega usmerjenega izobraževanja. S tega stališča mislim, da je boljše tako, kot je zdaj. Verjetno je maturo tudi lažje opraviti na isti šoli, kot pa potem delati nadaljevalni izpit na višji ali visoki šoli. Ni pa dobro, ker nas bo, kot kaže, večina poleg mature morala delati še sprejemne izpite. Jaz sem se odločila za študij zemljepisa in sociologije na filozofski fakulteti v Ljubljani.«

J. G. — D. L.

Praznik v znamenju kulture

Občinsko družbeno priznanje, ki ga je prejelo Kulturno-umetniško društvo Ivan Kaučič iz Ljutomera ob letošnjem prazniku, je samo potrdilo, da je to društvo nekoč in danes opravljalo pomembno politično in družbeno poslanstvo. Temu primerno se je društvo s svojimi sekcijami v vključilo v praznovanje občinskega praznika.

Pričelo se je z jubilejnim koncertom mešanega in moškega komornega zbora. Oba sta predstavila pester izbor iz bogate zakladnice slovenske ljudske, ponarodele in borbene literature, nastop pa so povezovali z besedili o zgodovini prvega slovenskega pevskega društva v Ljubtomeru.

Drugi kulturni dogodek je bil Večer besede, ki ga je pripravila gledališka sekcija društva. Obe sekciji — pevska in gledališka — sta že od nekdaj nosilki kulturnega ustvarjanja v društvu, mestu in občini Ljutomer, saj sta s svojimi dosežki včasih v samem vrhu slovenskega ljubiteljstva. To dokazujejo številna priznanja pevcem in letošnja uvrstitev gledališke skupine na sklepno prireditev Naša beseda, ki je bila v Bohinjski Bistrici.

Naslednji kulturni dogodek, ki je obeleževal občinski praznik, je bilo gostovanje moškega zbora Lira iz Kamnika. Ne gre za kakšno naključno srečanje pevcev, pač pa za simboliko, saj ima kamniški zbor najdaljšo tradicijo pri nas — je najstarejši pevski zbor v Sloveniji.

Za konec bogate kulturne ponudbe pa je bila medobčinska revija pevskih zborov, katere so se udeležili zbori iz pomurskih in lenarške ter ormoške občne.

Celoten kulturno — umetniški utrip pa je zaokroževala razstava ob 90-letnici pevskega društva v Ljutomeru, ki bogato dokumentirano — s pisno besedo in slikami — prikazuje razvoj in dosežke ljutomerske kulture v tem dokaj dolgem obdobju.

D. L.

TONE ČERNI, SLIKAR IN LIKOVNI PEDAGOG IZ ODRANEC

GOVORICA BARV

To, česar vam nisem mogel povedati z besedo, sem vam želel povedati s slikami, je zapisal Tone Černi. Da, slike, barve naj govorijo . . . Veliko imajo povedati, niso skrivnostne, ampak vsakomur razumljive. O tem pričajo tudi vtisi obiskovalcev, zapisani v knjigah vtisov; besede pohvale, izrečene na razstavah. Akademski slikar Zoltan Gabor je 23. marca 1984, ko je obiskal razstavo Černijevih slik, ki je bila v tovarni Planika v Turnišču, zapisal: „Zelo prijetno sem presenečen. Moram vam čestitati, hkrati pa izražam mnogo mnogo dobrih želja."

Kdo je Tone Černi? Nihče drug kot tisti vztrajni ravnatelj osnovne šole v Odrancih, ki si je prizadeval za novo šolo, pa je dobil prizidek k stari. Tone je tudi aktiven družbenopolitični delavec, ki je imel in še ima mnogo funkcij. Sicer pa je likovni pedagog, rojen 1943. leta v Renkovcih. Za slikarstvo se je navdušil v zgodnji mladosti, vendar je za čopič prijel šele v gimnaziji. V Mariboru, ko je bil na učiteljišču, se je srečal z akademskima slikarjema Lajčijem Pandurjem in Maksom Kavčičem. Obiskoval je razstave, spoznaval likovne ustvarjalce, začel sam ustvarjati. Veliko je seveda pridobil na pedagoški akademiji. To pa je že čas, ko ne le, da sam ustvarja, ampak svoje znanje kot likovni pedagog na osnovni šoli razdaja tudi mladim ustvarjalcem. Le-ti so zdaj v mnogo ugodnejšem položaju, kot je bil Tone Černi v svoji rani mladosti, ko je dolgo časa o ta pravih barvah, čopiču . . . lahko le sanjal. Izvira namreč iz revne kmečke družine. Kljub vsemu pa ostaja zvest motivom iz življenja našega kmeta, ki ima rad zemljo, jo ceni . . . Rad slika tudi tihožitja in predstavlja prvotne predmete iz naših krajev, cvetje naših travnikov.

„Slike, Černijeva govorica barv, nam s polnostjo razgrnejo odziv preteklosti, danes že skoraj folklorističnе šopke cvetja — tako ali drugače izbrane, a je vedno tu, v našem okolju nabrano in za našo pokrajino značilno . . . Gotovo je, da so njegovi mlatci „čelili" in mlatili tudi za današnji čas, da je tako z ličkanjem, z mlini, pa tudi kupinarji niso šli neopazno mimo nas. Tudi ne življenje, ki se je z vso bolečino razraščalo v to preteklost in danes že izginja; poraja novo in drugačno, vendar ne več toliko naše . . . Likovna govorica prinaša njegov svet topline, dasiravno nekolikanj samosvoje, a je vendarle lahko tudi naša, saj sprosti občutek ugodja. Njegova likovna sporočila obogatijo življenje z optimizmom, s svetlobo in toplino barv," je bilo rečeno na nedavni razstavi Černijevih slik.

Tone Černi je s svojimi slikami često prisoten med občinstvom. Samostojne razstave je imel v Odrancih, Črenšovcih, Veržeju, Beltincih, v delovni organizaciji Ina Nafta v Lendavi, pred kratkim pa se je predstavil še delavcem Planike. Prav tu je naletel na izredno dober sprejem. Sicer pa lahko njegove slike večkrat vidite tudi v soboški knjigarni. Tonetu godi, ko ljudje komentirajo njegove likovne upodobitve, rad pa prisluhne tudi dobronamernim nasvetom. Je član kulturno-umetniškega društva Lindau Lendava. Sodeloval je na številnih skupinskih razstavah ne le v Pomurju, ampak tudi v drugih krajih Slovenije in v tujini. Černijeva slikarska izpoved je polna svetlobe, sonca in toplih barv. Zapisal se je pomurski ravnici. O tem pričajo tudi njegove slike: Sončnice, Narcise, Šopek s polja, Maki, Mlačva, Pogled v hlev, Domačija, Renkovski kupinar, Beltinski grad, Narcise, Ličkanje . . . Pa tudi: Osamljena, Naturistke, Akt . . . Človek pač ne more iz kože. Ali novejše podobe sveta ob Muri pomenijo preusmeritev v motiviki? Najbrž ne, pač pa le občasen skok iz podob preteklosti v sedanjost.

Š. SOBOČAN

Mešani pevski zbor iz Čentibe je zastopal Pomurje na 13. folklornem festivalu v Paki na Madžarskem. Na tem festivalu je med drugimi nastopila tudi folklorna skupina iz Slovenskih Konjic. Na festivalu so sodelovali ljudski godci in pevci ter folklorne skupine iz županije Zala.

Foto: S. Szunyogh

Ivo Orešnik
Jože Janež

TRNOVA POT ŽIDOVSKEGA LJUDSTVA

Tam so se konec 19. stoletja pričela velika preganjanja Židov — v Rusiji v drugi polovici 19. stoletja živeli dve tretjini evropskih Židov. Leta 1881 je v atentatu na carja Aleksandra sodelovala tudi neka Židinja, kar je bil povod za še hujše pogrome. Ponovni pogromi proti Židom v Rusiji vzplamtijo po neuspeli revoluciji leta 1905. Tako so v dobrem desetletju v pogromih pobili v Rusiji več kot sto tisoč Židov. Delno emancipacijo dosežejo Židje v Rusiji šele po oktobrski revoluciji. Zato so se takrat v carski Rusiji osnovala napredna ilegalna židovska društva, v katerih so se povezovali predvsem mlajši Židje in propagirali sionistične ideje, to je odseljevanje v Palestino in v Ameriko. Tako so se leta 1882 predvsem Židje iz vzhodne Evrope spet začeli naseljevati v Palestini in tega leta je bilo tam tudi ustanovljeno prvo moderno židovsko kmečko naselje (kibuc). Palestino pa so stoletja naseljevali predvsem Arabci, ki so prav tako menili, da je Palestina njihova domovina. Arabci so bili tudi številčno nadmočni, saj je leta 1917 v Palestini živelo samo 7 odstotkov Židov nasproti 93 odstotkom. Arabski (muslimanski) in krščanski veljaki v Jeruzalemu so silili takratno turško upravo nad Palestino, naj zavre nadaljnje priseljevanje Židov. Toda Židje, ki so se s silo naseljevali v Palestini, so to utemeljevali z zgodovinsko tradicijo in pravico do lastne države. Priseljeni Židje so spočetka bivali kar pod šotori, nakupovali zemljo od Arabcev, in počasi oblikovali moderna naselja zadružnega tipa. Sionizem, ki je židovsko gibanje, oziroma nekak nacionalni preporod za zbiranje Židov ter ponovno ustanovitev lastne države v njihovi stari domovini Palestini, se je pojavilo kot ena izmed oblik narodnostnega prebujenja, ki je tedaj preplavilo Evropo. Leta 1896 je Žid, dunajski novinar Theodor Herzel pričel uveljavljati to idejo. Svetovna židovsko-sionistična organizacija, katere simbol je bilo sedem zlatih šesterokrakih zvezd, je propagirala idejo, naj se Židje ponovno zberejo kot narod v svoji židovski državi. Leta 1908 je bil osnovan tudi Palestinski odbor za naseljevanje Palestine. Židje so se ilegalno, a organizirano zbirali po evropskih pristaniščih. Ker so jih redne potniške ladje odklanjale, je nastala ilegalna židovska plovba, ki je na starih, večinoma že dotrajanih ladjah vozila židovske brezdomce čez Sredozemlje in jih skrivaj izkrcala na palestinski obali. Stotine in tisoče jih je pogoltnilo Sredozemsko morje. Kljub vsemu je bilo leta 1898 v Palestini že 17 židovskih naselij, saj se je v 20 letih (do 1903) samo iz vzhodne Evrope, v glavnem iz Rusije in Ukrajine) izselilo v Palestino okrog 25000 Židov. Leta 1909 so v puščavskem pesku blizu Jaffe pričeli graditi stanovanjsko naselje in ga imenovali Tel Aviv (Hrib pomladi), v Palestini pa je takrat že okrog 40000 Židov. Val priseljevanja je naraščal, tako se je od leta 1924 do 1931 v Palestino priselilo 45000 Židov. Leta 1935 je Tel Aviv štel že 135000 prebivalcev.

Septembra 1907 se v Jaffi osnuje tajna židovska organizacija s programom sionizma. Pred modro-belo zastavo so se zaobljubljali z besedami: »Juda je bil pokončan z ognjem in krvjo, v ognju in krvi bo Juda vstal.

Po prvi svetovni vojni je razpadlo turško cesarstvo, tako je od leta 1918 postala Palestina britansko mandatno ozemlje. Tudi britanske oblasti so v največji možni meri ovirale naseljevanje Židov v Palestini.

V tridesetih letih, ko so rasisti v nacistični Nemčiji začeli Žide vedno bolj preganjati, so sionisti menili, da je povečano priseljevanje v Palestino še bolj potrebno. Med drugo svetovno vojno je postal sionizem pod pritiskom nacizma množično gibanje.

Leta 1939, predno je začel delovati nacistični uničevalni stroj, ki je ugonabljal tako Žide kot Nežide, je v Evropi živela večina Židov in to 8301000, kar je takrat predstavljalo 58 odstotkov vseh živečih Židov. V Severni in Južni Ameriki jih je bilo 33 odstotkov in v takratni Palestini samo 3 odstotke.

Po drugi svetovni vojni pa je evropsko židovstvo postalo nepomembno. Težišče židovskega življa se je preneslo v severno Ameriko in v Izrael.

NACIZEM IN »DOKONČNA REŠITEV ŽIDOVSKEGA VPRAŠANJA«

Zgodovina židovstva je pravzaprav zgodovina njihovega skoraj 3500 letnega preganjanja in uničevanja. Žide pa je v vsej njihovi zgodovini najbolj preganjal in uničeval nacizem, ki je s svojo rasno diskriminacijo takoj ob prihodu na oblast postopoma uporabljal proti Židom v Evropi in predvsem v zasedenih državah najbolj grozovite metode uničevanja. Množično in sistematično iztrebljanje Židov je doseglo višek med drugo svetovno vojno. Leta 1939 je v Evropi živelo 8301000 Židov, v letih 1941-1945 so jih nacisti pobili okoli 6 milijonov, to je 72 odstotkov. Mnogi Židje so že leta 1940 poskusili pobegniti iz Nemčije, da bi se izognili grozečim taboriščem smrti. Leta 1941 je židovska organizacija prek Romunije prepeljala v Izrael iz Evrope kar 115000 Židov. V zasedenih pokrajinah Hitlerjeve okupacijske oblasti Eichmannovi oddelki SS takoj drastično ukrepajo proti Židom. Že v oktobru 1941 se valijo proti vzhodu prvi transporti nemških Židov v gete Lodza, Rige, Minska in drugih ruskih oziroma poljskih mest. Tem sledijo francoski Židje in Židje zasedenih držav Beneluksa ter ostalih zasedenih pokrajin.

V getih vzhodne Evrope pričakuje zlo usodo na tisoče Židov. V januarju 1942 nacistični vodja RSHA Heydrich objavi na konferenci v neki vili v berlinskem predmestju Wansee sklep o »dokončni rešitvi« židovskega vprašanja, kar pomeni njihovo iztrebljenje. Taborišča smrti rastejo in njihovi krematoriji začnejo požirati tisoče Židov, ki jih množično odvažajo iz židovskih getov. Mnogo takih židovskih getov izpraznijo šele s silo, kajti Židje se obupno branijo. Tako 19. aprila 1943 zjutraj s podporo tankov in letal vdrejo esesovske čete v varšavski geto. Židovski branilci pod poveljstvom 23 letnega Mordehaia Anielewicza jih sprejmejo s točo krogel. Nezadostno oboroženi Židje se s pogumom borijo za vsako ulico, vsako hišo, vsako klet. Vstaja traja 36 dni in noči. Večina Židov pade, žive pa odpeljejo v Treblinko v zaplinjevalnice. Tudi v drugih getih, tako v Wilni, Bialistoku, Lublinu itd. so Židje z orožjem v rokah odločili o svoji usodi. Nekaj sto Židov, ki so ušli pokolom pa se je prebilo v gozdove h komunističnim partizanom. Mednarodna židovska organizacija je na vse načine poskušala reševati Žide. Tako januarja 1943 ustanovijo v Budimpešti odbor imenovan Vaadah, z nalogo pomagati Židom na Poljskem in Češkem. Tako na Madžarsko skrivaj pripeljejo na stotine Židov-beguncev, jih tam poskrijejo in organizirajo zanje pod šifro »tijul« (hebrejsko izlet), ilegalno izseljevanje v Palestino. Za »tijul« je bil odgovoren Žid Joel Brand, sposoben organizator, ki je 20 let deloval v komunistični stranki Nemčije. Ta mož je vzpostavil stalno kurirsko zvezo med Budimpešto in Istambulom za reševanje Židov. Povezal se je celo z nekaterimi člani nemškega Abwehra ter s podkupovanjem reševal Žide iz getov na Poljskem. V isti namen je organiziral celo sodelovanje nekaterih članov nemške in madžarske obveščevalne službe. Ena od njegovih potez je bila tudi pogajanje Moše Auerbacha na Dunaju leta 1943 s samim Eichmannom za židovska življenja. Poskus je znan kot »operacija Istambul« z namenom reševanja Židov iz »pekla« vzhodne Evrope in Balkana ter odvoz Palestino. Zanimivo pa je, da Hitlerjev zaveznik Mussolini ni preganjal Židov množičnih pogromov Židov pa ni bilo tudi v Bolgariji.

USODA MADŽARSKIH ŽIDOV

Madžarska je bila dokaj nezanesljiv zaveznik Hitlerja. Horthy, kot šef države je ves čas igral na dve karti. Tudi madžarski Židje, ki jih je bilo v državi okrog 700.000, so vse do leta 1944 živeli v senci te politike. Ukrepi proti Židom pa so se stopnjevali, kakor se je stopnjeval nemški vpliv v Madžarski. Pritisk na madžarske Žide se je sicer pričel ob prehodu iz leta 1942 na 43, ko so mlajše židovske letnike tudi mobilizirali in jih odpeljali v specialne delavske bataljona, kjer so delali v rudnikih, gradili letališča in poti ali pa utrdbe v Karpatih ter druge vojaške objekte. V teh bazah so bili običajno antisemitsko nastrojeni oficirji, ki so se znašali nad Židi, še posebej nad tistimi, ki so bili osumljeni kot komunisti. Pravzaprav so že ob izbruhu druge svetovne vojne do neke mere omejevali pravice Židov na Madžarskem. Leta 1943 so jim omejevali svobodo tako, da pred 10. uro dopoldne niso smeli kupovati živil na tržnicah, mesnicah in se pojavljati v lokalih.

SKUPNA POT

V prilogi tednika Nepajsag je pred dnevi ponovno izšla Skupna pot učencev dvojezičnih osnovnih šol. Publikacija je širšemu krogu slovenskih bralcev manj znana, zato povejmo, da gre za nekako šolsko revijo, v kateri se poizskušajov pisanju osnovnošolci od Hodoša do Petišovec. Vsak piše v svojem jeziku, ali še bolje, v jeziku, ki mu tudi na papirju gladkeje teče.

Predsednik pomurskega medobčinskega sveta socialistične zveze Boris Prejac je v tej zadnji številki, ki je tudi posvečena 25-letnici dvojezičnega šolstva, zapisal, da Skupna pot predstavlja pomemben, dragocen in izviren prispevek pionirjev in mladine k utrjevanju in poglabljanju sožitja na narodnostno mešanem območju soboške in lendavske občine. J. Š

Kulturni koledar

RADENCI — V petek, 8. junija, bo v kongresni dvorani hotela Radin ob 17.30 večer plesa in glasbe, ki ga pripravljajo učenci osnovne šole Kapela.

Razstave

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava Likovna ustvarjalnost v Pomurju, s katero se predstavljajo pomurski likovni ljubitelji.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak je na ogled razstava 90 let prvega Slovenskega pevskega društva v Ljutomeru

MURSKA SOBOTA — Pokrajinska in študijska knjižnica v Murski Soboti pripravlja razstavo Pesniki pesniške zbirke Pesmi štirih, ki bo odprta do 5. julija v čitalnici študijske knjižnice. Razstava skuša prikazati književno delo pomembnih sodobnih slovenskih ustvarjalcev — Kajetana Koviča, Janeza Menarta, Toneta Pavčka in Cirila Zlobca.

KNJIŽNE USPEŠNICE v knjigarni Dobra knjiga:
Jean Paul SARTRE: Izbrana dela 1/7 (Cankarjeva založba)
Igor TORKAR: Umiranje na obroke (CZ, Globus, Pomurska založba)
INTENZIVNA REJA KUNCEV (Merx Celje)

Strici so mi povedali

VII. del: POLANSKA SMRT

Miško dozori v političnega delavca, v komunista. V Polani tiskajo Ljudsko pravico. Ko Madžari znova zasedejo Prekmurje, začnejo komunisti z organiziranim odporom. Štefana Kovača ustrelijo, dva komunista obesijo, Miško se umakne v ilegalo. Po vojni začnejo umirati njegovi strici, Miško postaja čedalje bolj znan pisatelj, vrača se domov, k materi, ki prav tako umre. Sploh je polanska smrt v pisateljevih očeh nekako življenjska, kot človeško dihanje in odhajanje, slovesa so za pisatelja del vsakega življenja. Fujsovine je že zdavnaj konec, konec je tudi s panonsko podobo Prekmurja: novo si silovito utira pot, prinaša elektriko, standard, revščino zamenjuje z obiljem, ljudem pa še vedno prepušča njihovo dobroto, radodarnost in vero v življenje.

Kulturno delovanje v šoli

Letos ustanovljeno PIKUD na OŠ Štefan Kuhar-Bojan v Puconcih se uspešno razvija in usklajuje interese na kulturnem področju. Teh pa ni malo. Mladi igralci, pevci, recitatorji, zbiralci in dopisniki nenehno iščejo in snujejo nekaj novega. Uspehi seveda ne morejo izostati. Tu je še šolski radio „Na valovih mladih", ki je letos pripravil 13 oddaj, v katerih se novice iz šole prepletajo s športom in glasbo, vmes pa se utrne tudi kakšna vesela.

J. Konkolič

S TALENTI ZA OKROGLO MIZO

Inovativna dejavnost med mladimi je tesno povezana s šolo. Kajti šola je tista, ki bi s svojimi izobraževalnimi programi morala dati mladim široko znanje in jim s tem omogočala iskan in odkrivanje novih tehniških rešitev in razvoj tako imenovane inovativne dejavnosti ter razvijala sposobnosti za spremljanje novosti v svetu. Ob hitro razvijajoči se tehnologiji naprave in postopki hitro zastarevajo in le široko znanje omogoča mlademu strokovnjaku, naj si bo tehnik ali inženir, da si samostojno ustvari podobo o novih tehnoloških dosežkih, se jim prilagodi in jih tudi sam spreminja ali izpopolnjuje.

Počasno spoznavanje, da sta razvoj in uporaba lastnega znanja elementarni nujnosti, zahteva poleg usposabljanja v samem izobraževalnem procesu tudi zagotavljanje možnosti razvijanja sposobnosti tistih mladih, ki imajo za to interes. Po dosedanjih izkušnjah jim je to omogočeno le znotraj izobraževalnega procesa samega, in sicer v interesnih dejavnostih, ki so pa po pesameznih šolah razvite glede na materialne možnosti, ki jih imajo. S strani delovnih organizacij še ni pravega odziva za sodelovanje s šolami, razen Mure, ki je pomagala in še pomaga pri računalniškem usposabljanju mladih.

Učenci razvijajo sposobnosti v različnih dejavnostih

„Na prvi osnovni šoli je okrog 1000 učencev, ki svoje sposobnosti, razen pri pouku, razvijajo tudi v različnih interesnih dejavnostih. V zadnjem obdobju si prizadevamo, da bi vsakega učenca vključili v vsaj eno dejavnost. Na šoli imamo različne interesne dejavnosti, ki so razvejane po različnih področjih. Z analizo smo ugotovili, da je ena tretjina učencev vključena v eno, ena tretjina v dve in približno ena tretjina v tri. 7,8 odstotka pa se jih sploh ne vključuje", je med drugim povedal na nedavni okrogli mizi mentor šolske skupnosti na prvi osnovni šoli Ernest Nemec. „Pri organiziranju interesnih dejavnosti smo naleteli na več problemov, in sicer je eden izmed njih dvoizmenski pouk, zato vsem ne moremo omogočiti, da bi se vključevali v tisto dejavnost, v katero bi želeli. Problem so tudi materialna sredstva, tu si pomagamo z odpadnim materialom delovnih organizacij. Težave so tudi s samim tehničnim materialom."

Učenec Miran Frumen pravi, da so si z vključevanjem v tehnične krožke sošolci pridobili precejšnje tehnično znanje, ki jim bo koristilo tudi za naprej. Pri delu v radioklubu pa jih ovira pomanjkanje materiala. Ko se je vključil v delo tega kluba, ga je začela zanimati tehnika, ki je po njegovem mnenju zgrajena po naravnih zakonih na osnovi fizike, matematike in kemije. To je odločilno vplivalo na njegovo odločitev za nadaljnje šolanje. Za kmetijsko šolo lahko rečemo, da široko teoretično znanje iz kmetijstva tudi vključuje v konkretno raziskovalno delo.

„Na šoli imamo poleg ostalih interesnih dejavnosti tudi praktični pouk kot posebno obliko te dejavnosti," nam je povedala Martina Kranjec. „To je predvsem raziskovalno delo, s katerim so povezani poskusi, ki jih opravljamo na poljščinah. Raziskujemo predvsem koruzo, pšenico, rž in ječmen. Poleg tega pa proučujemo še krompir in trave, predvsem detelje. Poseben poudarek dajemo stročnicam, saj želimo pridelati čim več beljakovin za živalsko krmo. Zaradi teh poskusov sodelujemo tudi z različnimi kmetijskimi inštituti, še posebej z ljubljanskim kmetijskim inštitutom. Učenci se v poskuse vključujemo tako, da imamo vsi letniki, razen prvega, en dan praktičnega pouka in takrat oskrbujemo poskuse in spremljamo rezultate. Za uspešno delo nameravamo urediti še meteorološko postajo, preizkušamo pa tudi solarni sistem."

„Naravoslovni krožek deluje nekaj let. Pri njem dajemo poudarek raziskavam, ki so v zvezi s kmetijstvom. Ugotavljamo kakovost tal, količino kisika v zemlji, količino organskega materiala v prsti. Opravili smo tudi nekatere druge meritve," pravi učenec Vinko Kramar.

Mentor na srednji kmetijski šoli Alojz Pivar poudarja, da se lahko pohvalijo s konkretnimi rezultati. To je npr. sadovnjak nizke goste vzgoje, s katerim so začeli pri srednji kmetijski šoli, sedaj pa proučujejo uspešnost zdravilnih zelišč na našem prostoru. Proizvodnja zdravilnih zelišč pa je lahko uspešna alternativa za marsikatero kmetijo pri nas. Pri nakupu opreme, predvsem meteorološke postaje so potrebna materialna sredstva, in vprašanje je, če jih bo šola imela dovolj. Te odločitve pa se pozitivno održajo pri diplomantih kmetijske šole tudi v praksi.

Na SCTPU imamo poleg dobrih profesorjev tudi možnosti za zahtevne praktične eksperimente. Kliba, ki jo dijaki naravoslovno-matematične usmeritve občutijo, je na področju računalništva, kjer smo si pridobili teoretično znanje, za praktično delo pa nimamo pravih možnosti. Pri tem pa kljub temu moram opozoriti na požrtvovalno delo profesorjev. Pomoč delovne organizacije Mura nam veliko pomeni, saj nam omogoča delo na njihovem računalniku. Težave so pri nakupu hišnih računalnikov, za katere je v tujini treba odšteti devize in jih potem še prišvercati" prek carine. Tisti, ki hoče, se lahko veliko nauči tudi doma. Na primer pri fiziki dobimo naloge, ki jih doma rešujemo, in ko naletimo na problem, se sestanemo v krožku in ga rešimo s skupnimi močmi. Poleg tega imamo še pet ur praktičnega pouka. Pri računalništvu pa imamo problem s pošto, ki nam že eno leto obljublja telefonsko linijo z Muro, da bi se priklopili na računalnik. Tako pa samo gulimo knjige in nimamo možnosti za praktično delo na računalniku," nam je povedal učenec Renato Lukač.

Marjeta Maroša pa pravi: „V biološkem krožku nas je kar precejšnje število. Delo krožka poteka v glavnem na terenu, kjer raziskujemo: lišaje kot indikatorje onesnaženega zraka, sladke vode, onesnaženost življenja v naših vodah. Urejen imamo akvarij in akvaterarij. Ogledali smo si različne laboratorije kot npr. galenskega. Problem pa predstavljajo aparature, ki bi jih rabili in so zelo drage, zato si nekatere sami pripravljamo. V naši usmeritvi pa pogrešam računalništvo, saj imajo v vseh DO in laboratorijih že računalniško obdelavo, in to je velik minus."

Za konec pa še enkrat mnenje Alojza Pivarja, ki pravi: „Iz vsega tega vidimo, da so interesne dejavnosti, če so le pravilno zastavljenje, koristne, vendar predstavljajo velik problem materialni stroški za razvoj teh dejavnosti. Mislim, da bi družba morala nameniti več sredstev tudi interesnim dejavnostim in ne le za osnovni vzgojni proces. Mislim, da bi tudi delovne organizacije v tem morale videti svojo priložnost in te dejavnosti materialno in strokovno podpreti. Bolje pa bi morali spodbujati tudi delo mentorjev."

Janez Votek

SKUPNO ZASEDANJE OBČINSKIH ZBOROV V GORNJI RADGONI

KAKO OZDRAVITI ZDRAVSTVO?

Zdravstvo v radgonski občini je po rdečih številkah že kronični bolnik in vse kaže — v decembru 1983 je izguba prekoračila 12 milijonov dinarjev — da glede na gospodarske razmere v občini in posebej še v prizadevanjih za razbremenitev gospodarstva ne bo kmalu okrevalo. Zato so stanju zdravstva v občini posvetili tudi osrednjo toško dnevnega reda na zadnjem skupnem zasedanju vseh treh občinskih zborov, v delo pa se je kot četrti zbor vključila tudi skupščina radgonske zdravstvene skupnosti.

Pripravljeno poročilo je opozorilo na vrsto težav, s katerimi se srečuje zdravstvo, vse to pa je še dopolnila obsežna razprava. Izvajalci, zdravstveni delavci, so opozorili na vse, kar teži zdravstvene delavce. To pa so v prvi vrsti vse višji materialni stroški, ki ob dejstvu, da se delež družbenega proizvoda za potrebe zdravstva venomer manjša, ustvarjajo vedno večje izgube; krepko pa se pozna tudi izpad iz republiške solidarnosti (gre za minus okoli desetine celotnih prihodkov) po letu 1981. Delegati pa so se največ zaustavljali pri izjemno velikem deležu bolniške (lani so na ta račun v občini izgubili skupno 360 let), na neustrezno opravljanje reševalnih prevozov in nekatere druge pomanjkljivosti, dasiravno se po besedah izvajalcev trošijo sredstva za zdravstvo sila racionalno, že peto leto pa tudi izvaja, kot drugod v Pomurju, stabilizacijski program.

Rešitev je torej lahko samo dvoja: ali zmanjševati zdravstvene pravice, ali še več prispevati za zdravstveno varstvo, ki smo ga dvignili na takšno raven, da ga vse dražje vzdržujemo. Ker pa zadnjemu nihče ni naklonjen, bo potrebno še večje prestrukturiranje, ki bo temeljilo na krepitvi osnovnega zdravstvenega varstva in zmanjšanju deleža specialističnega in bolnišničnega zdravljenja. Največja opora pa bo, če bodo storili občani kar največ za svoje zdravje tudi sami. Nekako tako so začrtali ukrepe tudi v občinskem izvršnem svetu, ki so jih s pripombami in predlogi iz razprave strnili člani medzborovske usklajevalne skupine, sprejeli pa delegati. Gospodarstva pa — v prvih treh mesecih beleži okoli 70 milijonov izgub — ne kaže dodatno obremenjevati.

Sicer pa je bilo to le eno izmed osrednih vprašanj iz kar 13 točk obsežnega dnevnega reda, s podobnimi težavami pa se srečujejo v radgonski občini tudi na področju vzgoje in izobraževanja.

V. Paveo

RADENSKA V PRVIH ŠTIRIH MESECIH

DOBRO DOMA, SLABŠE NA TUJE

To sta osnovni značilnosti poslovanja kolektiva Radenske v štirih mesecih leta. V tem času so delavci v vseh turistično-gostinskih temeljnih organizacijah zabeležili velik porast tujih nočitev. Od 85 tisoč gostov je bilo skoraj 30 tisoč tujcev, kar je za dobro tretjino več kot lani in za slabo četrtino več, kot so načrtovali, povečanje števila tujih gostov pa je v vseh temeljnih organizacijah. Tu pa še posebej prednjačijo Moravske Toplice in Naravno zdravilišče. Za nekaj več kot 5 odstotkov je bilo več tudi domačih gostov.

Na domačem trgu so prodali za 6 odstotkov več minaralne vode, ali skoraj 52 milijonov steklenic, za 12 odstotkov pa je porasla tudi prodaja brezalkoholnih pijač. Zaenkrat pa se zatika pri izvozu slatine. Na tuje so je prodali manj kot 3 milijone steklenic, kar je 5 odstotkov manj kot v enakem obdobju lani in 11 odstotkov manj od načrtovanega izvoza.

vp

sobota

„SOBOTA"
TOZD Komunala

objavlja

javno dražbo

za prodajo

TRAKTORJA ZETOR 5745, 72 KS, letnik izdelave 1978, registriran, IZKLICNA CENA 550.000,00 din.

Dražba bo v petek, 15. 6. 1984, ob 10. uri na dvorišču podjetja „SOBOTA", Kopališka 2.
Ogled traktorja je možen vsak dan od 10. do 12. ure na dvorišču „SOBOTE".

Interesenti morajo vplačati 10-odstotno varščino od izklicne cene. Davčne obveznosti plača kupec.

INTEGRAL GOLFTURIST, TOZD NARAVNO ZDRAVILIŠČE LENDAVA

Tuji turisti prihajajo

V lendavskem tozdu Naravno zdravilišče (hotel Lipa in drugi objekti) vse bolj dokazujejo, da so resnični nosilci razvoja gostinstva in turizma v občini. To trditev je moč podkrepiti z dejstvom, da imajo iz dneva v dan več obiskovalcev. Teh pa bo največ seveda v poletnih mesecih, ko bo „obratoval" rekreacijski center v Petišovcih. Ob tamkajšnjem kopališču bodo namreč pripravili več zabavnih prireditev.

V Lendavo pa prihaja tudi mnogo tujih turistov. Uspeli so se povezati z nemško agencijo, ki jim zdaj pošilja številne obiskovalce. Razveseljivo je, da jih ni malo, ki načrtovano 7- dnevno bivanje podaljšajo, ali pa se vračajo in pripeljejo nove goste. Očitno so z uslugami zadovoljni. Taka osebna propaganda je pravzaprav največ vredna. Sicer pa turisti, ki obiščejo lendavsko Naravno zdravilišče, niso prepuščeni sami sebi; poleg možnosti za zdravstvene preglede in zdravljenje zanje organizirajo izlete v bližnjo okolico in sploh so tuji obiskovalci deležni velike pozornosti.

Š. S.

5 LET SPLOŠNE OBRTNE ZADRUGE PREKMURKA V MURSKI SOBOTI

Zdaj že 185 članov

V teh dneh je minilo pet let, odkar so v Murski Soboti ustanovili Splošno obrtno zadrugo Prekmurka, ki je v tem času še kako upravičila svoj obstoj. O tem priča tudi nenehna rast celotnega prihodka: v letu 1979 31 milijonov, 1980. leta 137, 1981. leta 268, 1982. leta 397, 1983. leta pa že 674 milijonov dinajev. Tudi število članov se je v teh petih letih povečevalo: vsako leto v poprečju za okrog 40, tako da je zdaj v zadrugo včlanjenih 185 obrtnikov, od tega 139 iz soboške občine, iz ostalih pomurskih občin 20, iz drugih slovenskih občin 8 in z območja Hrvaške 18 obrtnikov.

V prvih letih razvoja se je zadruga močno angažirala na področju gradbeništva, kjer tudi zdaj veliko delajo, vendar ne gre zanemariti tudi drugih dejavnosti, ki jih opravljajo člani zadruge. Te pa so zelo pestre. Zadruga se je vključila tudi v izvoz. Preko Slovenijalesa so njeni člani izvajali mizarsko-montažerska dela v Sovjetski zvezi in Severnem Jemnu, direktno pa so izvažali v maloobmejnem prometu v Avstrijo, kjer so postavili več montažnih hiš. Zadruga se z izdelki svojih kooperantov vključuje tudi v posredni izvoz, ki znaša letno že okrog 50 milijonov dinarjev. Kupci izdelkov, ki jih proizvajajo člani obrtne zadruge, so po vsej Jugoslaviji.

Skupaj s pripravniki je zdaj v Splošni obrtni zadrugi Prekmurka zaposlenih 17 delavcev. Obrtna zadruga posluje v začasnih prostorih v Zvezni ulici, na začetku tega leta pa je kupila večjo stanovanjsko hišo v središču mesta, ki jo bodo preuredili v poslovne prostore. Medtem so kupili tudi nov računski stroj in drugo pisarniško opremo in tehniko, ki je potrebna za pravilno in ažurno poslovanje.

Obrtniki raznih dejavnostih torej s svojo obrtno zadrugo dobro sodelujejo, v prihodnje pa si obetajo še večji razmah kooperacije.

Š. Sobočan

IZ POPOTNE BELEŽKE OB OBISKU GLAVNEGA MESTA AP KOSOVA

PRIŠTINA IZZA FEREDŽE (2)

Že dolgo je jasno, da je pot do večje razvitosti pokrajine Kosovo v boljšem izkoriščanju izjemnih rudnih bogastev. Kosovski politiki in gospodarstveniki pa so v preteklosti to dejstvo vse preveč zanemarjali in namesto v te osnovne panoge gospodarstva pokrajine vlagali sredstva v vse kaj drugega, za kar je samo mesto Priština najbolj ilustrativen primer. Zato v zemeljskih nedrih, v podnožju kosovskih hribov ležijo še ogromne in neizkoriščene količine premoga, boksita, svinca, niklja . . .

Termoelektrarni ležita na lignitu

Od Prištine okoli 10 kilometrov oddaljen Obilić (kraj z okoli 15 tisoč prebivalci, ki bo čez dve leti že občina) je središče kosovskega elektrogospodarstva. Tu je pred približno dvajsetimi leti zrasel prvi blok termoelektrarne Kosovo A, danes pa ima ta energetski objekt s svojimi petimi bloki že zmogljivost proizvodnje 790 megavatov, kar je dvakrat več kot so potrebe pokrajine po električni energiji. Le dober kilometer vstran pa je zrastel že drugi gigant: termoelektrarna Kosovo B, z močjo 339 megavatov. Za obe pa je svojevrstna zanimivost, da ležita na bogatih nahajališčih lignita.

Strokovnjaki ocenjujejo, da je prav na Kosovu čez 40 odstotkov vseh količin lignita v Jugoslaviji, skupne zaloge pa tukaj ocenjujejo na okoli 10,5 milijard ton. Kolikšna je ta količina zgovorno kaže podatek, da zaenkrat tod v znanih dnevnih kopih lignita v Bjelačevcu in Dobrem selu letno nakopljejo okoli 8 milijonov ton premoga, kar je precej manj od 25 milijonov, ki so si jih začrtali v planih do leta 1985 že pred mnogimi leti. Vendar pa zagotavljajo, da bo že kmalu ta številka narasla na okoli 12 milijonov.

Ker smo obiskali Kosovo B, nekaj več besed o tej, eni izmed desetih delovnih organizacij ob Trepči največjem kosovskem sozdu Elektroprivreda Kosovo, ki je še vedno v ustanavljanju in zaposluje 750 delavcev, izmed katerih je vsak sedmi visokoizobražen. Termoelektrarno je pričelo več deset jugoslovanskih delovnih organizacij (med njimi tudi Tehnostroj iz Ljubljane, Metalna Maribor . . .) graditi leta 1978, prvi blok pa je pričel poskusno obratovati lansko leto septembra. Drugi bi naj pričel, po zagotovilu odgovornih delavcev delati že maja (prvi je sedaj v remontu in ne vedo, kdaj bo spet proizvajal dragocene električne megavate), vendar o tem zaenkrat uradnih vesti še ni bilo. Ta skoraj povsem avtomatiziran objekt pa vsebuje najobčutljivejše dele: kotel in turbino iz uvoza, saj so prvega naredili Francozi, drugo pa Zahodni Nemci. Temu primerna pa je bila tudi cena termoelektrarne, ki je doslej veljala okoli 4 tisoč milijard starih dinarjev.

Veliko, vendar bi ne bilo preveč, če bi oba giganta proizvajala temu primerne količine elektrike. Vendar se pri tem vse prevečkrat zapleta, čeprav je osnovno gorivo — lignit praktično pri roki, pa vendar nanj mnogokrat čakajo zaman. Za Kosovo B je izjemno pomembna še

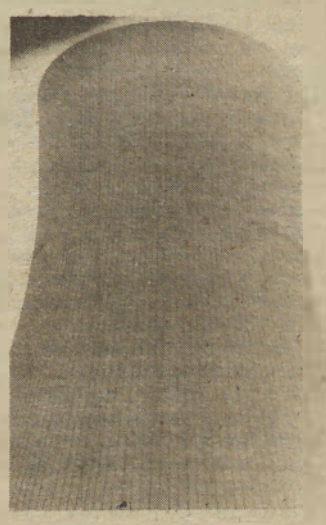

130 metrov visok dimnjevalni stolp v novem energetskem objektu v Obiliću je najvišji takšen stolp v Jugoslaviji

voda za dimnjevalni stolp (najvišji v Jugoslaviji), ki jo dobivajo iz 40 kilometrov oddaljenega umetnega jezera Iba, ki skoraj v celoti pokriva vodne potrebe pokrajine.

Pa še ta utrinek iz obiska Kosova B: dejal sem že, da je delovna organizacija še v ustanavljanju. To se je tudi lepo videlo iz dimnikov, iz katerih se ni valil dim, pa tudi sicer je večina zaposlenih dajala vtis, da ne ve, kam naj se da. Tu je bil povprečni lanskoletni osebni dohodek čez 21 tisoč dinarjev.

Še nekaj „gospodarnih" . . .

Nikakor, da bi hotel biti zloben in ne bi ločeval zrnja od plevela, vendarle mimo nekaterih opažanj — upam da ne značilnih — ne morem. Pa še ostanemo malo v sozdu Elektroprivreda Kosova, gospodarskem gigantu s 13 tisoč zaposlenimi. Tukaj smo v njihovi sejni sobi našteli kar 640 žarnic. Ali je tudi to simbolika velikosti združenja in njene poglavitne dejavnosti, ali gre za kaj drugega, je v današnji energetski stiski manj važno.

Za preskrbo s pitno vodo prebivalcev Prištine in nekaj okoliških vasi skrbi posebna delovna organizacija. Ta je še v ustanavljanju in že zaposluje okoli 350 delavcev. V Baklavi (tako se imenuje) pa šele razmišljajo, da bi sprejeli pod streho svoje dejavnosti tudi skrb za komunalne odplake.

V. Paveo

POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE KMETOV

Letos šesti zavarovalni razred

O novem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki velja v Sloveniji od 1. januarja letos in vključuje tudi obvezno zavarovanje kmetov, smo doslej že večkrat in obširno pisali. Aktivnosti, ki so potekale pri vključevanju kmetov v nov sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, so zdaj v glavnem že končani, nekateri kmetje, ki so izpolnili z zakonom predpisane pogoje, so že tudi upravičeni do pokojnine. Ti pogoji pa so: starost 65 let in najmanj 15 delovne dobe za moške oziroma starost 60 let in 15 let delovne dobe za ženske ali starost 60 let in 20 let delovne dobe za moške oziroma 55 let starosti in najmanj 20 let delovne dobe za ženske. Nov zakon dopušča tudi možnost dokupa delovne dobe, kar velja zlasti za tiste, ki so izpolnili starostne pogoje, nimajo pa dovolj delovne dobe. Vendar pa mora biti tak zavarovanec najmanj 6 mesecev zavarovan po novem zakonu in za ta čas mora tudi plačati predpisane prispevke.

Za tiste, ki so s 1. januarjem letos izpolnili pogoje za pridobitev pokojnine, je bila osnova za izračun pokojnine najnižja pokojninska osnova, zelo dolgo pa ni bilo jasno, kako določiti pokojninsko osnovo za kmete, ki bodo plačevali prispevke ali dokupili delovno dobo. Končno je obveljal predlog, da bo osnova za izračun pokojnine prispevek, ki ga bodo plačevali, ta pa je seveda odvisen od zavarovalnega razreda. Vendar pa so na zadnji seji skupščine Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije delegati s posebnim sklepom spremenili pogoje za izbiro tako imenovanih zavarovalnih razredov. Kmetje, ki se vključujejo v enoten sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, se bodo namreč letos lahko zavarovali največ po osnovi, določeni v višini 25 odstotkov najvišje pokojninske osnove. To v praksi pomeni, da se bodo lahko zavarovali po največ šestem zavarovalnem razredu, vsako naslednje leto pa se lahko odločijo za naslednjo višjo osnovo. Ta omejitev pa seveda ne velja za mlade kmete, ki lahko izbirajo med katerimkoli zavarovalnim razredom.

Delegati so precej časa namenili tudi razpravi o tem, pod kakšnimi pogoji bi lahko kupili manjkajoča pokojninska leta zakonci kmetov kooperantov, torej tistih, ki so bili že doslej pokojninsko in invalidsko zavarovani. Zakoncem le-teh namreč novi zakon ne priznava delovne dobe za zadnjih 12 let, kot to priznava tistim, ki so bili vključeni v starostno zavarovanje kmetov. Sklepanje o tem so preložili, sprejeli pa so predlog, da se zaradi spremembe katastrskega dohodka (od 1. januarja letos je ta nekaj več kot štirikrat višji od dosedanjega) zniža prispevna stopnja tistim zavezancem, ki so še naprej ostali v sistemu starostnega zavarovanja kmetov.

L. Kovač

TOVARNA SLADKORJA V POMURKI

ODLOČITEV O TEM DANES IN 27. JUNIJA

Sestavljeni organizaciji ABC Pomurka, ki združuje številne delovne organizacije od primarne kmetijske proizvodnje in predelave pa vse do trgovine po Sloveniji se bo kmalu priključila še ena delovna organizacija. Razgovori o vključitvi tovarne sladkorja v Ormožu v to sestavljeno organizacijo so namreč stekli že pred več kot letom dni, od 1. julija naprej pa naj bi bila ormoška tovarna tudi formalno vključena v ABC Pomurko.

Priključitev tovarne sladkorja temu kmetijskemu sistemu pravzaprav niti ne preseneča, saj je bilo že doslej na tem področju prisotno dokaj dobro sodelovanje. Tako je 14 delovnih organizacij, ki so vključene v SOZD ABC Pomurka, s sovlaganji že sodelovalo pri izgradnji ormoške tovarne sladkorja, pomursko kmetijstvo pa tudi sicer v veliki meri oskrbuje tovarno s sladkorno peso. Po republiških setvenih planih naj bi pomurski kmetje in družbeni sektor namenili sladkorni pesi okrog 3 tisoč hektarjev njivskih površin, že doslej pa so pomurski pridelovalci zagotavljali tovarni polovico vseh predelanih količin sladkorne pese. Če k temu še dodamo, da tovarna sladkorja v Ormožu doslej ni bila vključena v noben sistem, so bili to osnovni razlogi za integracijo v ABC Pomurko.

Razgovori, ki so potekali med tovarno in predstavniki ABC Pomurke, pa so nakazali tudi nekaj drugih stičnih točk. Tako so nekateri stranski produkti, ki nastanejo pri proizvodnji sladkorja, zanimivi predvsem za živinorejsko proizvodnjo, nekatera predelovalna industrija, ki je vključena v ABC Pomurko, pa že zdaj porabi pomembne količine sladkorja iz Ormoža.

Tudi po integraciji bo tovarna sladkorja v Ormožu še naprej imela širši družbeni pomen, za zagotavljanje zadostnih količin sladkorne pese in za nemoten potek proizvodnje pa bosta morala še naprej skrbeti republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter republiški izvršni svet. Sama integracija s Pomurko namreč ne pomeni tudi več sladkorne pese, saj površin pod to kulturo v Pomurju ne bodo več bistveno povečevali, bodo pa vso skrb namenili doseganju večjih pridelkov. Predstavniki ABC Pomurke so se tudi dogovorili s pridelovalci na Madžarskem, ki so za potrebe ormoške tovarne že letos zasejali s sladkorno peso okrog 500 hektarjev njiv, prizadevanja v tej smeri pa se bodo nadaljevala tudi v prihodnje. Prav tako se tudi dogovarjajo s pridelovalci v sosednji Hrvaški, ki naj bi sejali še več sladkorne pese za to tovarno. Če bi namreč želeli doseči polno zasedenost proizvodnih zmogljivosti, bi morali tovarni zagotoviti 320 tisoč ton sladkorne pese, ob takšni zasedenosti in pa seveda ob ustreznem cenovnem razmerju (med ceno sladkorne pese in ceno sladkorja), pa tudi poslovni rezultat ne bi smel biti sprašljiv.

Kot smo že zapisali, bo tudi po integraciji tovarna sladkorja v Ormožu še naprej ostala širšega družbenega pomena, kar pomeni, da se kreditne in druge obveznosti ne bodo prenesle na sestavljeno organizacijo. Tako bo odplačevanje deviznih kreditov še naprej ostalo v pristojnosti interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, enako kot doslej pa bo teklo tudi zagotavljanje deviznih sredstev za tekoče potrebe tovarne. Dogovorili so se tudi za reprogramiranje kreditov s 16 na 25 let, za redno poslovanje pa bo potrebno skupaj s porabniki sladkorja zagotoviti tovarni 180 milijonov dinarjev trajnih obratnih sredstev, saj premoščanje likvidnostnih težav z najemanjem drugih kratkoročnih kreditov ne vodi k rešitvam.

O priključitvi k sestavljeni organizaciji ABC Pomurka se delavci tovarne sladkorja v Ormožu odločajo na referendumu danes, če bo referendum uspel, pa bodo priključitev potrdili tudi na seji centralnega delavskega sveta SOZD ABC Pomurka 27. junija. S 1. julijem bo tako Tovarna sladkorja Ormož postala članica sozda, v ABC Pomurki pa bo to že četrti zaključeni kompleks, ki povezuje primarno proizvodnjo, predelavo in trgovino. Takšna povezanost je namreč že doslej obstajala pri mesu, mleku in vinu, odslej pa bo tudi pri sladkorju.

L. Kovač

Kunčereja si utira pot

Z namenom, da omogočijo primerno proizvodnjo in zadovoljiv dohodek tudi za manjše kmetije, so v Pomurju pristopili k organizaciji vzreje in odkupu kuncev.

V ta namen se je strokovna pospeševalna služba pri KZ Panonka odločila, da preko svojih programov organizira in vlaga v to proizvodnjo tudi investicijska [illegible] in adaptacije objektov pa do nabave opreme, ter ostalega reprodukcijskega materiala.

Ker pa v regiji že obstaja neorganizirana proizvodnja kuncev, ki je lahko tudi ekonomsko zanimiva, uvajajo redni odkup kuncev, zaenkrat samo vsak prvi četrtek v mesecu. Kunce bodo odkupovali na Cankovi, v M. Soboti in Beltincih.

Odkupna cena novozelandske in kalifornijske pasme je 180,00 din/kg, ostalih in njihovih križancev pa 150,00 din/kg.

Na odkupnem prostoru bodo rejci v času odkupa lahko dobili od prevzemnika čistopasemske razplodne zajklje in samce. Prav tako so za rejce, ki imajo tržne viške, zagotovili briketirana krmila.

Zainteresirani rejci, ki se želijo vključiti v proizvodnjo kuncev, lahko dobijo vse informacije o možnostih proizvodnje na sedežu TZO Murska Sobota pri strokovni službi za živinorejo.

Boris Hegedûš

FARMA OB MEJI — Kar 560 prašičev se „gnete" v najsodobneje opremljenih hlevih Kočarjevih v Korovcih na Goričkem. Čeprav stoji farma tik ob meji z Avstrijo šele dve leti, gospodinja Matilda — ne brez razloga — rada pohvali kooperacijske odnose s Pomurkino zadrugo v Cankovi. Ta ji je s kreditom omogočila izgradnjo hleva, zagotovila redno preskrbo s krmili in zaščitnimi sredstvi ter jima s sinom Dragom kot naslednikom tudi sicer gre na roko, da umneje gospodarita na 11-hektarskem posestvu. (B. Ž)

TURNIŠČE: cene pujskov

Z zanimanjem smo pričakovali kratko poročilo turniškega vaškega kurirja Matije Pozderca, kako je bilo na sejmišču pretekli četrtek (31. maja). Teden dni prej so nekateri rejci prodali pujske kar za milijon (starih) dinarjev. Tokrat pa so bile spet običajne cene, in sicer so se gibale od 7.500,00 do 9.500 dinarjev za par pujskov.

Marija Skledar, dipl. ing. agr.

TEHNIKA ORANJA

Lepo preorana njiva je ponos orača in temelj za dober pridelek. Na kvaliteto oranja vpliva pravilen izbor, vzdrževanje in uravnavanje pluga, oranje primerno vlažne zemlje ter sama tehnika oranja. Poleg spretnosti moramo poznati tudi pravila.

Ugotavljanje vlažnosti zemlje. Zemlja, ki jo obdelujemo, ne sme biti niti preveč suha niti preveč vlažna. Najbolje se mrvi pri 40—60 % polne vodne kapacitete. Orač preizkusi vlažnost zemlje z grudnim poskusom, tako da od grude z dna odkrhne košček zemlje in jo stisne v pesti. Če se pri tem le nekoliko sprime, ne nastane pa mastna kepa, je zemlja primerna za oranje. Prav tako je zemlja primerna, če pri spustu z višine 1 m gruda razpade in se zmrvi.

Njiva. Razmerje med dolžino in širino njive mora biti ustrezna. Pri majhnih njivah naj bo razmerje med širino in dolžino njive 1:3—4, pri večjih naj se približuje kvadratu (1:1). Za traktorsko oranje naj bodo parcele primerno velike, kar poceni obdelovanje.

Kraji ali ogoni. Plugi krajniki orjejo na kraje. Premajhni kraji nam zmanjšujejo pridelek ter otežkočajo poznejšo uporabo strojev. Često na hrbtu kraja zemlja ni obdelana, v razorih pa zastaja voda. Zato s plugi krajniki delamo čim širše kraje, to je 30—40 delovnih širin pluga.

S posebno razdelitvijo parcele in s kombinacijo **zmetavanja** in **razmetavanja** širino krajev podvojimo.

Obračalni pas. Na začetku oranja oddelimo na obeh koncih njive primerno širok obračalni pas. Tega po končanem oranju posebej preorjemo.

Razmejitev krajev. Večje parcele pred oranjem na koncen izmerimo in zakoličimo širino krajev. Njivo razdelimo na enake dele.

Zabrazditev. Pri zmetavanju nam pravilna zabrazditev prepreči, da ne ostane pod hrbtom bodočega kraja neobdelana zemlja. Dvobrazdni **nošeni** plug uravnamo za oranje le ene brazde. Prva brazda sredi kraja mora biti čimbolj ravna. Orač, ki sedi na traktorju gleda s sredine traktorja na znamenje na drugem koncu njive, pri tem vozi naravnost proti vizirni točki. Za neizurjenega orača je lažje, če si postavi vmesne količe.

Razoravanje (razmet) zaključimo tako, da razor ni niti globok niti širok. Ko gre razoravanje proti koncu, izenačimo ozki pas še neizorane celine v sredini.

Končno izenačenje pasu dosežemo tako, da teče levo kolo traktorja 10 cm od stene zadnje leve brazde, desno pa razoru. Obe brazdi sta plitvejši. Plitvejši sta tudi naslednji dve brazdi, ko orjemo nazaj in gre traktor po obeh razorih. Končno ostane še pas celine širine ene brazde. To zajamemo s prvim plužnim telesom, drugo telo pa orje že izorano njivo in zadeluje jarek. Preostali razor s predsetvenimi deli čimbolj zravnamo.

POGLABLJANJE ORNICE IN RAHLJANJE MRTVICE

Ponekod so naše **ornice** še vedno plitke. Od plitke ornice pa ne moremo pričakovati velikega pridelka. Ornica mora biti dovolj globoka, da lahko sežejo korenine tudi v globino, da je boljše kopičenje vlage in hrane, da je zemlja zračnejša in živa. Globlja ornica je bolj zdrava, ima primernejši pH in večji prostor za mobilizacijo rastlinske hrane. Mnogo je torej razlogov, da plitke ornice poglobimo, če je to le mogoče.

Praviloma lahko poglobimo vse ornice na globokih tleh. Plitkih tal ali pa če je spodaj prod ne smemo poglabljati.

Kako poglobimo ornico?

1. da takoj zabrazdimo s plugom do [illegible] globine
2. da poglabljamo postopoma, po centimetrih
3. da mrtvico izpod dosedanje ornice spočetka samo rahljamo

Takojšnja poglobitev. Do polne globine lahko orjemo le, če so tla tudi pod sedanjo ornico dobra in se bistveno ne ločijo od te, niti po barvi, niti po sestavi. V tem spodnjem sloju ne sme prevladovati prod, niti ne sme biti zemlja zbita.

Za takojšnjo poglobitev pridejo v upoštev vse lažje zemlje in rodovitni tipi tal. Sem štejemo mnoga naplavinska, globoka lapornata tla.

Pri takojšnji poglobitvi moramo sporedno s poglabljanjem zemljo zboljševati. Poglabljanje naj bo zato povezano z dobrim gnojenjem z organskimi in rudninskimi gnojili.

Postopna poglobitev. Tla, ki niso primerna za takojšnjo poglobitev, poglabljamo postopoma po centimetrih. Tako poglabljamo zlasti tla, ki imajo vidno slabšo **mrtvico** od ornice. Če bi pri takih tleh priorali k ornici preveč mrtvice, bi trpela struktura in godnost.

Postopno poglabljanje je dolgotrajno, a uspešno.

Rahljanje podbrazdja. Če je pod ornico **plazina** — zbita plast zemlje, jo zrahljamo s podbrazdnikom.

Z rahljanjem omogočimo zračenje mrtvice in vdor korenin vanjo; s tem se lastnosti počasi zboljšujejo.

Najlepše se mrtvica rahlja, če so tla suha, zato je za to delo najprimernejši poletni čas. Če bi hoteli rahljati prevlažno mrtvico, bi se ta gnetla in se ne bi zrahljala. Rahljanje ob nepravi vlažnosti je velika napaka.

Pomurski dan med izviri Donata in Templa

Zdravilišče Rogaška Slatina je zanimivo že samo po sebi. Naši potniki so si vse dodobra in pozorno ogledali, nastop domače folklorne skupine Minerali pa je bilo še nekaj posebnega. Mnoge so ob pogledu nanje zasrbele pete . . .

Pravijo, da je v Rogaški Slatini zdravje doma. Tako nekako so morebiti modrovali tile naši potniki iz Hodoša, izmed katerih sta zakonca Aranka in Sandor Gál že stara znanca Vestnikovega vlaka. En dan je sicer premalo, da bi si nabrali potrebnih moči, morebiti pa se še vrnejo kdaj za dalj časa.

Omagala? Ne, še daleč od tega, bi odvrnila ena izmed tisočih potnic — bralk domačega tednika. Le noge je potrebno za trenutek odpočiti in se predati užitkom ob pogledu na še dokaj neokrnjeno naravo in po svoji sestavi in pestrosti precej drugačno od Pomurja. Še samo malo, potem pa korajžno za glavnino!

Deseti Vestnikov vlak se je zaustavil v Rogaški Slatini

Poletno toplo vreme, ki smo ga tako korajžno napovedali, tudi v deseto ni izjalovilo popotnih pričakovanj okoli tisoč potnikov jubilejnega — desetega Vestnikovega vlaka. Soboško postajališče železne ceste je tudi v soboto zjutraj ponudilo živahno in pestro podobo, ko je na vlak stopalo na stotine bralcev domačega tednika izpod Lendavskih goric, z Ravenskega in Dolinskega, z lepega Goričkega . . . Mnogi so morali vstati zgodaj, da ne bi zamudili priložnosti, da po dolgem času ponovno vsaj enkrat na leto odvržejo vsakodnevne skrbi, pa vendar so že razpoloženi sprejeli medse bralce iz Slovenskih goric in Prlekije v Ljutomeru in malce zatem še zadnje na Ptuju, kjer so se nam pridružili tudi mladenke in mladeniči v narodnih nošah iz Rogaške Slatine in urednica Radia Šmarje pri Jelšah, Mimica Kidrič.

V stoletja staro zdravilišče, ki ga sredogorski vrhovi Boč, Plešivec in Donačka gora ščitijo pred hladnimi vetrovi, danes pa ob neokrnjenem zdraviliškem jedru že močno urbanizirano naselje obdajajo prijetne, z gozdovi porasle vzpetine, smo prispeli po voznem redu. Po pozdravu predsednika domače krajevne skupnosti Rudija Krebsa pa so naše potnike prijazne vodičke in vodiči — košarkarji in košarkarice KK Rogaška Slatina popeljali na ogled znamenitosti, proizvodnih zmogljivosti in bližnjih izletniških točk. Zdraviliške objekte, največji delovni kolektiv kraja — Steklarno Boris Kidrič, steklarsko šolo, poldrugi kilometer oddaljen vrh Bellevue, kjer stoji muzejsko preurejena rojstna hiša Borisa Kidriča, je zapolnila prekmurska in prleška beseda. Tu pa tam je zastala trudna noga ženice v kmečki ruti, moža z značilnim prekmurskim pokrivalom, ob postanku so se v pogovorih prepletali spomini starih potnikov na izlete, kjer so z Vestnikovim vlakom prekrižarili dobršen del republike, pogledali pa tudi izven njenih meja . . . beseda je nanesla, kaj je potrebno še postoriti na poljih pred poletjem. Koj zatem pa je utrujenost prevladal pogled na pihalce stekla, tekstilke za stroji, na predmete v rojstni hiši velikana revolucije in socialistične izgradnje Borisa Kidriča, na čudovito pokrajino, pivnico slatine in najsodobnejše medicinske naprave.

Pred kosilom pa je vsem potnikom zaželel dobrodošlico in prijetno počutje generalni direktor Zdravilišča Rogaška Slatina — pokrovitelja tokratnega Vestnikovega vlaka — Darko Bizjak. Slavnost pred Zdraviliškim domom pa so popestrili folkloristi domače skupine Minerali. V tem mogočnem gostinskem objektu je tudi kósila glavnina potnikov, ostali pa na vrtu bližnje restavracije Pošta. Tu se je ob zvokih prijetne glasbe odvil najbolj sproščeni del letošnjega srečanja Vestnikovih bralcev. Mnogi so si dodobra obrusili pete, pa tudi pošteno pogasili žejo, ki jo je še stopnjevalo toplo vreme in vedro razpoloženje.

Vendar se je bilo potrebno posloviti. Ni bilo lahko, toda vlak in z njim potniki so se morali pokoriti voznemu redu. Še zadnji pozdrav in kompozicija se je vračala, strojevodja je zapiskal, roke pa so se v pozdravu še zadnjič zahvalile za gostoljubnost domačinom. Mnogi so bili v Rogaški Slatini prvič, vendar se bodo tja še vrnili, čeprav seveda mnogo mnogo manj številni. Nekaterim pa so misli že bežale k naslednjemu vlaku, ko bo domači tednik ponovno zbral in popeljal svoje zveste bralce. vp

To soboto so Pomurci »zavzeli« Rogaško Slatino. Sprva so se še držali v skupinah, kmalu pa jih je bilo moč srečati že na vsakem koraku. Ogledovali so si zanimivosti zdravilišča, obiskali pa so tudi nekaj delovnih kolektivov in si ogledali proizvodnjo.

Vestnikov vlak ima veliko prijateljev. Med najbolj zvestimi je Vilma Rituperjeva iz Kupšinec, ki je bila na vseh desetih potovanjih. Nepozabni so spomini na Koper, Gorenjsko, Novo mesto, Velenje, Koroško . . . Še enkrat bi rada videla slap Savico, nam je zaupala na desetem jubilejnem Vestnikovem vlaku in pristavila: »Veste, če ne bi bilo tega vlaka, neizmernih lepot naše domovine sploh ne bi poznala. Na stara leta, je bolj malo priložnosti, da kam greš, zato Vestnikovega vlaka nikoli nisem zamudila. In tudi ne bom ga, dokler bom le zmogla!« Na Vestnikovem in njenem jubilejnem potovanju v Rogaško Slatino je bila deležna tudi prijetnega presenečenja — steklarna Boris Kidrič ji je za desetletno zvestobo podarila čudovito kristalno vazo. Izročil ji jo je vodja in glavni organizator izleta Franček Štefanec.

Pomurci smo zelo navezani na svojo zemljo in domače ljudi. Tako kot radi potujemo, tako se še raje vračamo. Tudi v Rogaški Slatini so se misli v trenutkih miru vračale domov, na prekmurske ravnice in griče Prlekije, Slovenskih goric in Goričkega. Številne popisane razglednice s toplimi pozdravi so to najbolj zgovorno potrjevale.

Pri nas vemo, kako nastaja kruh, kako se izdelujejo obleke po zadnji modi, kako v številnih domačih delovnih kolektivih krivijo in upogibajo kovine v najrazličnejše oblike in namene, kako nastaja steklo, pa je bilo za večino potnikov novo in zanimivo. Pihalci stekla iz 1.650 članskega delovnega kolektiva Steklarna Boris Kidrič, največje delovne organizacije v občini Šmarje pri Jelšah, so to demonstrirali pred očmi potnikov Vestnikovega vlaka.

Srečne številke Vestnikovega vlaka

Na tokratnem Vestnikovem vlaku smo izžrebali 50 srečnežev, ki bodo dobili lepa darila, ki so jih prispevala nekatera podjetja. Izžrebanci lahko dvignejo dobitke v naši upravi. In sedaj k številkam: 197, 360, 209, 176, 523, 623, 698, 191, 534, 87, 302, 258, 12, 682, 54, 129, 293, 306, 663, 559, 487, 158, 561, 593, 573, 366, 146, 441, 472, 167, 17, 346, 646, 495, 592, 728, 626, 718, 738, 429, 88, 154, 644, 677, 440, 255, 605, 483, 321, 404.

Vestnikov vlak je vlak dobre volje in veselih obrazov. Svoje je k temu prispeval tudi 84-letni harmonikar Franc Stivan iz Bodonec. Neumorno je raztegoval meh. Pomurci pa so se spet izkazali kot dobri pevci.

Še bi ostali v Rogaški Slatini, vendar je čas povratka prišel prehitro. Prijetno razpoloženje se je seveda med potjo proti domu nadaljevalo na vlaku in poslovili smo se z željo, da se prihodnje leto spet srečamo.

V IŽAKOVCIH GRADIJO TRGOVINO

V krajevni skupnosti Ižakovci, kjer živi okrog 870 prebivalcev, so se v zadnjem obdobju lotili nekaterih smelih akcij, ki jih ob velikem razumevanju in vsestranski podpori krajanov tudi uspešno uresničujejo. Z lastnimi sredstvi in prostovoljnim delom so v lanskem letu uredili telefonsko omrežje, 31 gospodinjstev pa je tudi dobilo telefonske priključke. Žal pa s tem telefonije v kraju niso v celoti rešili. Okrog deset gospodinjstev namreč še vedno čaka na telefonske priključke, vendar pa jih zaenkrat ne morejo dobiti, čeprav so se pred tremi leti predstavniki krajevne skupnosti s pošto dogovorili, da imajo na razpolago 40 telefonskih priključkov. Zato v Ižakovcih sedaj niso najbolj zadovoljni, ker bodo morali prispevati soudeležbo pri nakupu nove telefonske centrale v Beltincih.

ČEZ DVA MESECA NOVA TRGOVINA

Že vrsto let so si v Ižakovcih prizadevali, da bi rešili problem trgovine, saj je trgovski lokal, ki je v zasebni lasti, premajhen in neprimeren, poleg tega lastnik trgovini že dalj časa odpoveduje gostoljubje, ker potrebuje prostor. Potrebo po gradnji nove trgovine je uvidelo tudi Trgovsko podjetje Potrošnik iz Murske Sobote in naposled so se s krajevno skupnostjo Ižakovci dogovorili za skupno naložbo. Potrošnik bo prispeval material, krajevna skupnost pa delo. Tako so sredi aprila letos položili temeljni kamen za gradnjo nove trgovine v Ižakovcih v bližini stare osnovne šole, kjer je trenutno zbiralnica mleka, svoj prostor pa imajo tudi mladi. Ko bo trgovina zgrajena, pa bodo del zgradbe stare osnovne šole porušili zaradi ureditve okolice trgovine. Objekt, velik 125 kvadratnih metrov (skupaj s skladiščem), je že pod streho. Trenutno opravljajo inštalacijska dela, potrebno pa bo še položiti tlake, urediti fasado in okolico. Računajo, da bodo trgovino v Ižakovcih predali namenu konec meseca julija letos. Za material bo trgovsko podjetje Potrošnik prispevalo 3,700.000 dinarjev, krajevna skupnost pa okrog 2,500.000 dinarjev v delu. Trgovino gradijo s prostovoljnim delom in je doslej že vsako gospodinjstvo prispevalo po dva delovna dneva. S tem bodo rešili problem trgovine v kraju.

POTREBOVALI BI VRTEC

V Ižakovcih je v zadnjem času vedno večje zanimanje za otroško varstvo. Toda tega vprašanja krajevna skupnost ne more rešiti sama, čeprav krajani v ta namen že od leta 1981 plačujejo krajevni samoprispevek v višini 2,5 odstotka od osebnih dohodkov zaposlenih in obrtnikov, 6 odstotkov od katastrskega dohodka in s prostovoljnim delom. V ta namen so že zbrali 2,000.000 dinarjev. Problem otroškega varstva bodo predstavniki krajevne skupnosti skušali reševati s pomočjo občinske samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo. Krajevna skupnost Ižakovci je za potrebe male šole odstopila prostor v vaškem domu, zato pa so ostale družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost brez svojih prostorov, kjer bi se sestajali. To vprašanje bi naj rešili z gradnjo vrtca ali pa obnovo vaškega doma. Prav tako pa ima krajevna skupnost Ižakovci v svojem programu dela gradnjo gasilske garaže in ureditev nekaterih drugih potreb na komunalnem in socialnem področju. Vse to pa bodo tudi v prihodnje lahko uspešno reševali ob vsestranski pomoči krajanov.

Feri Maučec

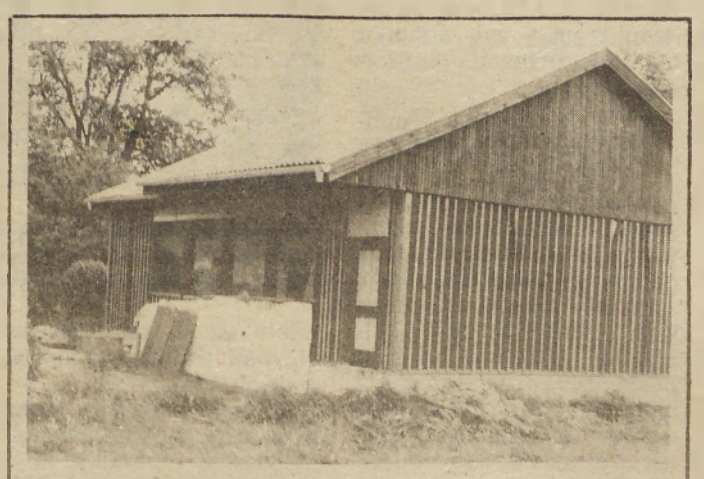

Nova trgovina v Ižakovcih — Foto: F. Maučec

GORNJI ČRNCI

DESET USPEŠNIH LET

Komaj deset let je minilo od takrat, ko so v Gornjih Črncih ustanovili gasilsko društvo, vendar so se na nedeljski slovesnosti lahko pohvalili z lepimi uspehi. Zgradili so dom, kupili brizgalno in avtomobil, imajo pa tudi dobro izurjeno moško desetino. Društvo je še vedno najmlajše v soboški občini. -js-

KRAJEVNA SKUPNOST LENDAVA

Lopate pri bazenu

V krajevni skupnosti Lendava so v 1980. letu izglasovali samoprispevek, katerega precejšnji znesek so namenili izgradnji olimpijskega bazena velikega 21 krat 50 metrov in otroškega bazena, ki meri 8,5 krat 10 metrov. Letno kopališče urejajo etapno: letos bodo zabetonirali betonski školjki za oba bazena, postavili cevovode in skušali urediti okolico. Z deli bodo nadaljevali prihodnje leto in prizadevali si bodo, da bodo opravljena do poletja. Lendavčani so letos za osnovna dela pri gradnji bazenov namenili 10 milijonov novih dinarjev. V bazenu bo sicer navadna voda, ki pa jo bodo ogrevali s pomočjo toplotnih izmenjevalcev, v katerih bo krožila termalna voda iz vrtine v Petišovcih.

S. S.

Zmagovalci radgonski veterani

V počastitev drugega praznika KS Gornja Radgona je bil v telovadnici OŠ Jože Kerenčič rokometni turnir. Udeležilo se ga je 5 ekip. Zmagali so veterani Radgone, ki so premagali vse nasprotnike, drugi so bili veterani Bakovec s 6 točkami, tretja je bila druga ekipa Radgone, ki je zbrala 4 točke, četrta njihova prva ekipa z dvema točkama in na zadnjem mestu rokometaši Avtoradgone, ki so jih premagala vsa moštva.

vp

RADOVCI

Rabijo več prostora

V Radovcih na Goričkem so že več let negodovali zaradi pretesnih prostorov vaškega gasilskega doma, potem pa so se odločili za večji prizidek. Rabijo dvorano in primernejši prostor za vso gasilsko opremo. Samoprispevek, delež SIS in dosti skrbno zabranega denarja in gradbenega materiala.

Ob razširjanju doma pa so se — tudi s prostovoljnim delom — lotili urejanja zbiralnice mleka za domačo vas in del Vidonec.

-js

Agroservis: skrb za večjo varnost

Varnost človeka je tisti pomemben dejavnik, ki vpliva na boljše delovne rezultate in boljše počutje slehernega zaposlenega. Tega se dobro zavedajo tudi v delovni organizaciji Agroservis v Murski Soboti, zato v zadnjih letih namenjajo vse večjo skrb splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. V delovni organizaciji imajo primerno urejene obrambne in varnostne načrte, ki so odraz varnostnopolitičnih ocen in potreb. Te tudi nenehno dopolnjujejo, kakor pač zahtevajo potrebe, so nam povedali odgovorni za področje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v delovni organizaciji Agroservis: Jože Klemenčič, Jože Lenarčič in Gusti Šadl. Največ skrbi namenjajo obrambni in samozaščitni usposobljenosti zaposlenih. Usposabljanje izvajajo po programu dela, in to dokaj dosledno. V lanskem letu so namenjali največ pozornosti protipožarni enoti, ki so jo tudi preizkusili na vaji. Ta je pokazala, da je enota dobro usposobljena in pripravljena uspešno delovati, če bi bilo to potrebno v primeru požara. V letošnjem letu so dopolnili in usposobili enoto prve medicinske pomoči civilne zaščite. V programu pa imajo, da bodo v prihodnje usposobili enoto RBK (radiološko-biološko-kemijsko), kupili potrebno opremo in uredili sodobnejši prostor za celotno opremo civilne zaščite. V letošnjem letu so tudi uspeli izpopolniti enote civilne zaščite zamenjati nekatere starejše člane in tiste, ki so razporejeni na drugih dolžnostih v krajevnih skupnostih, teritorialni obrambi itd. To so tudi uskladili s krajevnimi skupnostmi v katerih živijo zaposleni. V preteklosti so namreč imeli določene težave pri aktiviranju ekip, ker so bili nekateri zaposleni razporejeni v enote civilne zaščite v delovni organizaciji in krajevni skupnosti. Dosedanje aktivnosti na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v delovni organizaciji Agroservis v Murski Soboti so tudi pokazale, da sta spodbudni solidarnost do kolektiva in politična naravnanost. Sicer pa so pripadniki enote prve medicinske pomoči iz delovne organizacije Agroservis na nedavnem občinskem tekmovanju v Murski Soboti pokazali pravo vrednost, saj so bili najbolje uvrščena ekipa iz delovnih organizacij v občini. Uveljavili pa so se tudi že na prejšnjih tekmovanjih. To jim je tudi spodbuda za nadaljnja prizadevanja pri podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in pri skrbi za varnost zaposlenih.

Feri Maučec

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

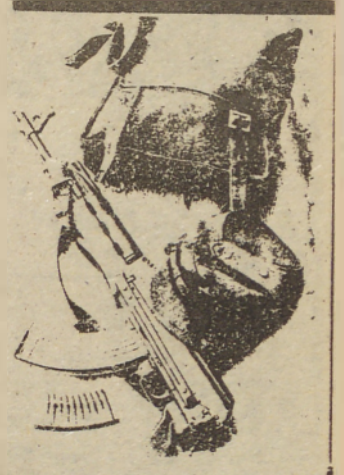

TURJANCI RASTEJO IZ ZASELKA V VAS

Prvi skupni rezultati

Tako kot so v prejšnji generaciji v dobi močne industrializacije silili v mesta, tako se zadnja leta sedanja generacija vse množičneje vrača na deželo. Posebej še, če je mogoče dobiti prostor kje blizu mesta, tako da je po eni strani blizu do službe, po drugi pa nisi utesnjen v mestnem vrvežu in betonski sivini. V Radencih je sicer zelenja še dovolj, vendar pa v okolici vztrajno rastejo novi stanovanjski zaselki. Le par kilometrov proti ljutomerski smeri pomaknjeni Turjanci to zgovorno potrjujejo.

IZ SEDMIH ŽE ŠTIRIINTRIDESET HIŠNIH ŠTEVILK

V Turjancih je bilo proti koncu šestdesetih let vsega skupaj 7 hišnih številk, zatem pa se je to naselje vse bolj širilo.

„Mi smo pričeli graditi tukaj 1969. leta", se spominja razvoja vasi današnja predsednica vaškega odbora **Anica Kavčič**. „Še dokaj nedotaknjena narava in možnost pridobitve gradbenega dovoljenja sta pritegovali semkaj iz leta v leto nove stanovalce, ki so si gradili nove domove. Radenci so blizu, daleč pa ni tudi do Gornje Radgone in Ljutomera. Danes je v vasi že 34 hišnih številk, obstajajo pa možnosti, da se vas razširi še z nekaj hišami."

Z VAŠKIM VODOVODOM POLOŽILI PRVI IZPIT

Ker se v preteklosti niso kdo ve koliko brigali za komunalno urejenost vasi, so morali to breme prevzeti nase novi vaščani.

„Napeljava vodovoda je naša prva skupna akcija in lahko zatrdim, da smo prvi izpit naredili", pravi Anica Kavčič. „Z akcijo smo pričeli že lani januarja, ko smo zbrali prva sredstva od vaščanov, nekaj pa sta prispevala še občinska samoupravna komunalna interesna skupnost in VG Kapela. Prav z njihovimi sredstvi je bilo težko, skoraj pet mesecev smo morali čakati na denar in v tem času se je material precej podražil, precej časa smo iskali izvajalce in tako se je začetek gradnje zavlekel do konca marca. Takrat smo kupili potreben material, voda pa je pritekla iz pip vaškega vodovoda po rekordnih štirih dnevih dela. Voda, ki prihaja iz skupnega občinskega zajetja v Podgradu, je vse nekaj drugega kot voda iz lastnih vodnjakov, ki je bila v poletnih mesecih skoraj neužitna. To so vaščani uvideli in jim bilo kar prispevati po 32 tisoč dinarjev in še precej prostovoljnega dela na gospodinjstvo. Skupno pa je stal vodovod 1,6 milijona dinarjev (280 tisoč din je prispeval SKIS, 150 tisoč pa VG Kapela) in krajevni skupnosti Radenci, ki nam je pomagala s kreditom, še dolgujemo 150 tisočakov."

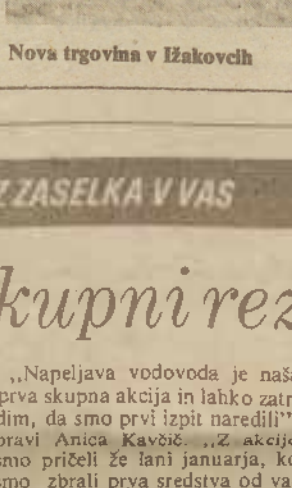

Anica Kavčič predsednica vaškega odbora

Vendar ni dvoma, da bodo v Turjancih zbrali tudi ta denar, čeprav menijo, da bi moralo kapelsko vinogradniško gospodarstvo prispevati večji delež, saj od 300 do 400 glav govedi, ki jih pitajo v svojih hlevih v Turjancih, potrebuje veliko pitne vode. Gotovo pa je vaški vodovod največja pridobitev za 30 hiš, ki so se nanj priključile, 8 priključkov pa pripelje vodo še v gospodinjstva sosednje vasi Hrastje—Mota.

PRVA NALOGA: KANALIZACIJA

Vaščani Turjanec pravijo, da je vodovod le prvi korak k boljši komunalni urejenosti kraja. V tem času so že tudi uredili avtobusno postajališče v smeri proti Radencem, hišico pa bodo postavili tudi na drugi strani ceste. Najprej pa morajo v vasi urediti kanalizacijo. Gnojnica iz hlevov VG namreč teče skoraj po celi vasi in njen neprijeten vonj vse močneje draži vaščane. Zato so se tudi pri sprejemanju krajevnega samoprispevka — referendum je bil lani — odločili, da bodo uredili kanalizacijo že prihodnje leto. Dve leti zatem pa se bodo lotili urejanja vaških makadamskih cest in jih poskusili prevleči z asfaltom.

„Seveda se že danes zavedamo, da s samoprispevkom zbrana sredstva ne bodo zadostovala", je jasno predsednici vaškega odbora, „zato bomo morali precej prispevati še prostovoljno. Vendar sem prepričana, da bomo tako složni uspeli. Želimo pa si še avtobusno povezavo iz Radenec proti Ljutomeru po 15. uri popoldne. Gre predvsem za naše otroke, ki morajo peš iz šole. Zaenkrat pravijo na Avtobusnem podjetju Murska Sobota, da nam ne morejo ustreči."

V. Paveo

Nove — mnoge, še nedograjene do konca — hiše so osnovna značilnost današnjih Turjanc

V spomin šolskemu upravitelju Francu Horvatu (1899—1.6.84)

Spoštovani tovariš Horvat! Od zibeli do grobu, kako je kratka pot . . . Vendar tega ne bi mogli trditi za vas, dragi naš učitelj Franc, zakaj rojenice so vam bile leta 1899 v prelestni Bogojini, kjer vas je povila slovenska mati, še dokaj naklonjene, saj so vam namenile 85 let življenja. Vendar pa bi lahko še bili v občestvu živih, tja do skrajnih meja človeškega življenja. Tega dne je bilo, kot bi zašepetala skrivnostna Mura: »Svetlo sunce je že zajšlo nouč se približava, vse je od dela hejnjalo, ino se spet ravna . . .«

Dragi tovariš Horvat! Bogojina vas je rodila, tista prekmurska vas, ki je domovini darovala že mnogo izobražencev, in med njimi tudi vas. Bili ste eden izmed prvih slavskih šolnikov v deželi med Muro in Rabo, ki jih je potrebovala čim več, zakaj posledice načrnega potujčevanja so bile hude.

Potem ko ste končali šolo, so vas namestili kot učitelja začetnika v starodavnem Turnišču. Od tod pa vas vodi službena pot na šolo v obmejno vas Kuzma na Goriškem. In na tej šoli ste bili učitelj, zadnja leta službovanja pa tudi šolski upravitelj, kajti vodja šole Matjaš Zver je odšel v pokoj. Leta 1927 je štiričlanska družina Horvat zapustila Kuzmo in se preselila tja k Bedeniku, tja v Kančevce, v šolo, kjer je naš tovariš Horvat upraviteljeval vse do leta 1962. Tu so imeli nekdaj svoj sedež benediktinci, ki so v 14. stol. kolonizirali tukajšnjo pokrajino. In pri Bedeniku počivata dva prekmurska velikana: Mikloš Kuzmič (1737—1804), doma iz D. Slaveč, prvi pisatelj prekmurskih katoličanov, ki jim je oskrbel dva abecednika in pet verskih knjig, pa tudi pesnik je bil, saj je pred leti izšla knjiga Muza Mikloša Kuzmiča. Ta počiva v bedeniški cerkvi. Na pokopališču pa spi nevzdramno spanje dr. Franc Ivanocy (1857—1913), na čigar nagrobnik so zapisali: Budil in branil je narod svoj! In bedeniški šolski upravitelj Franc Horvat se je pred vojno zelo trudil, da sta oba velikana dobila spominsko obeležje. Prvi ploščo na cerkveni steni, drugi lep nagrobnik.

In kako je bilo pa od zadnjo vojno? V knjigi Prekmursko šolstvo beremo: Franc Horvat je upraviteljeval med okupacijo, poučeval je tudi v prekmurščini. Učiteljica Edit Lorand si je prizadevala že v prvem letu pomadžariti vse učence, zato ni bila priljubljena in je prosila za premestitev. Horvat pa je oviral potujčevalni tečaj in druga okupatorjeva prizadevanja. Od oktobra 1944 do aprila 1945 je bilo šolsko poslopje prazno.

Spomladi 1945 je šola spet oživela; njen vodja Horvat pa je poleg šolskega dela zelo agilen pri snovanju organov nove ljudske oblasti.

Štirideset in še več let je tovariš Horvat vzgajal prekmursko mladino. Sto in sto jih je vzgojil v dobre, agilne in poštene državljane. Mnogi od teh so sodelovali v Osvobodilni fronti, trpeli in umirali v taboriščih, padli kot partizanski borci. Med temi je tudi Ludvik Cifer (1922—1943), aktiven partizan na Gorenjskem, ki je kot talec izkrvavel pri Begunjah 14. julija 1943. Bil je doma s Kukeča.

Za svoje dolgoletno šolsko in izvenšolsko delo je tovariš Horvat prejel številna priznanja, med njimi red dela s srebrnim vencem. A največje priznanje je zavest, da ste častno in uspešno izpolnili svoje pedagoško poslanstvo. In reči moramo, da ste bili v službi ljudstva več kot 60 let, zakaj tudi po upokojitvi niste mirovali, pač pa ste delovali pri zvezi slepe mladine in še v drugih organizacijah. Hvala vam, iskrena zahvala za vaše skoraj 65 let trajajoče učiteljsko in drugo delovanje.

Rudi Rapl-Savo

Najprej je bila čisto navadna prodajalka nageljčkov. Potem je 17-letna Bristolčanka Sarah Thorne postala fotomodel — ampak od nageljčkov se nikoli ni več ločila.

Še 32 tisoč let bi moralo poteči, da bi dobili prvi bilijon sekund od začetka našega štetja.

x x x

V hipnotičnem stanju človek lahko dvigne enkrat več kot sicer.

x x x

Najstarejše mesto zahodne zemeljske poloble je Rio de Janeiro.

drugje smo prebrali

Ameriška biologa S. Stewman in D. Lincoln trdita, da bodo v zadnjem desetletju tega stoletja možni prvi posegi v proces človeškega staranja.

x x x

V perzijskem Tabrizu so pred 600 leti zgradili mošejo in pri gradnji mešali med apno dišavo mosus. Še danes je v bližini mošeje čutiti duh po tej orientalski dišavi.

Šele leta 2017?

Nekdanji Hitlerjev namestnik Rudolf Hess, ki so ga na znanem nürnberškem protinacističnem procesu po vojni obsodili na dosmrtno ječo, je pred dobrim mesecem doživel svoj 90. rojstni dan in to v zaporu Spandau v predmestju Berlina.

Hess je maja 1941 z manjšim letalom odletel iz Nemčije v Veliko Britanijo in s padalom pristal nekje na Škotskem. Hitler ga je takrat proglasil za norega. Slišati je bilo, da se je Hess šel v Veliko Britanijo pogajat o separatnem miru. O Hessu je bilo napisanih že več knjig. Najnovejšo je izdal njegov sin Wolf Rüdiger Hess, ki je bil ob očetovem poletu v V. Britanijo star šele pet let. W. R. Hess v svoji knjigi trdi, da je njegovega očeta poslal v Anglijo sam Hitler. Nemčija in V. Britanija naj bi se pred nameravanim nemškim napadom na Sovjetsko zvezo dogovorili o delitvi sveta: oblast na morju naj bi pripadala V. Britaniji, v Evropi pa Nemčiji. Kot piše mladi Hess, to ni ustrezalo Britancem, češ da so se ti zavedali močne ameriške konkurence na morju.

Resnica o Hessu bo znana šele leta 2017, ko bodo Britanci dali v javnost stenograme z zaslišanji Rudolfa Hessa.

Neki švicarski slikar iz okolice Züricha je takole »predelal« neko staro jabłano, za katero je lastnik že nabrusil sekiro. Zdaj [illegible] zadovoljni slikar, lastnik in tisti, ki hodijo mimo jablane.

Kdo je ubil Sedečega bika?

ljudje in spopadi

Noč 14. decembra 1890 je bila mrzla in zvezdnata, vetra ni bilo in visoke gore okoli rezervata Standing Rock so se bleščeče svetile v mesečini. V popolni tišini je 40 indijanskih rančarjev na konjih prodrlo v vas in se razgledalo. Nikogar ni bilo videti. Vsi odrasli so odšli v bližnji gozd, da bi sodelovali pri Plesu prikazni, le stari poglavar Sedeči bik je ostal v svoji koči s svojimi ženami in je v tem trenutku molil in žrtvoval duhovom prerije.

Poveljnik rančarjev indijanski poročnik Bikova Glava je ukazal možem, naj razjahajo in pošlal oddelek aretirat starega indijanskega poglavarja. Ta se ni upiral, toda porabil je nekaj časa da je zbral predmete, ki jih je hotel vzeti s seboj. Ko je bil pripravljen, je zajahal konja in pohitel iz vasi, okoli njega pa indijanski policaji. Prav v tem trenutku so se na vzhodu že kazali prvi žarki novega dne in robu vasi so se začeli približevati tisti, ki so končali svete obrede v gozdu.

Ko so videli svojega starega poglavarja, ki je bil ujetnik indijanskih renegatov, ki so služili belcem, so osupnili, toda samo za hip. Sedeči bik je naredil naglo kretnjo z roko in njegovi Siouxi, med katerimi je bilo nekaj oboroženih, so se vrgli na policaje. Prvega so zadeli prav Bikovo Glavo, ki je pa še lahko izvlekel revolver in ustrelil Sedečega Bika. Siouxi so se tuleč razbežali in skrili v gozdu.

Smrt starega bojevnika je izzvala razburjenje v javnem mnenju, toda samo zato, ker so se ljudje bali, da bi se zdaj zdesetkana in v rezervate zaprta indijanska plemena mogla spet upreti. Čeprav to ni bilo kaj dosti verjetno, je ameriško vojno ministrstvo sklenilo poslati kazensko odpravo v rezervat Standing Rock, iz katerega so prej hoteli odstraniti Sedečega Bika, ker so mislili, da je podpihovalec upora.

Oddelek, ki so ga izbrali za kazensko odpravo, je bila Sedma konjenica, star in »slaven« polk, ki mu je včasih poveljeval tudi general Kuster. Prvi cilj Sedme konjenice je bilo indijansko taborišče v rezervatu Pine Ridge na kraju, ki se je imenoval Wounded Knee. Polk je prišel tja ponoči, poveljeval pa mu je polkovnik Wallace.

Ko so razporedili okoli taborišča mitralješka gnezda, je ob zori namestnik komandanta major Whiteside zahteval od indijanskih poglavarjev, naj izroče strelno orožje, ki so ga Indijanci uporabljali za lov. Ti so odklonili, temu pa se je pridružila tudi kletev plemenskega čarovnika Rumenega Orla, prav v tem trenutku pa so se oglasili mitraljezi, ki so bili razporejeni okrog taborišča. Razvnela se je srdita bitka, v kateri je kmalu padel polkovnik Wallace s svojim spremstvom. Takrat pa se je razlegel zvok trobente Sedmega polka in klic majorja Whitesidea: »Spomnite se Kusterja!« Čez uro v taborišču v Pine Ridgeu ni bil nihče več živ, ubili so tudi francoskega misijonarja, medtem ko je pomagal ranjencem.

To je bila zadnja bitka, ki je zaključila neko zgodovino, bogato tragedij, pustolovščin, junaških in gnusnih dejanj. Začelo se je mnogo let prej, ko je lakota po zemlji spodbudila ameriške naseljence iz prvotnih trinajstih ameriških držav na vzhodni obali, da so se v dolgih karavanah ljudi in živali, podali po poteh, ki so jih že tisočletja uporabljali indijanski lovci.

(Dalje prihodnjič)

Fotografija iz leta 1870: desno zadaj stoji Rdeči Oblak, sedijo (od leve) Sedeči Bik, Hitri Medved in Lisasti Rep — poglavarji indijanskega plemena Siouxov.

ČASI, ČASI

— Tinek, včasih si bil fant in pol, zdaj pa . . .
— Prav imaš, toda tisto je bilo pred dvajsetimi leti!

TRDEK

— Štirideset let si star, pa še vedno izbiraš, tehtaš, razmišljaš. Manica se ti je poročila, Frida tudi in na koncu že Zofka.
— Oprosti, Manica in Frida sta že ločeni, mene pa nikar ne imej za trdeka!

Farmar Mar Parr iz ZDA nima krav samo zaradi mesa ali mleka; za 500 dolarjev na leto jih posoja reklamnim agencijam, ki jih potem — kot kaže naša slika — »oblečejo« v reklamne tekste.

NEKAJ BI RADE POVEDALE . . .

Rakasta obolenja niso samo nadloga, ki pesti človeški rod. Kot z zaskrbljenostjo poročajo znanstveniki, je rak postal zelo razširjen tudi pri nekaterih živalih, predvsem ribah, ki žive v onesnaženih vodah.

Že pred desetletjem so biologi opazili nekaj primerov raka na ribah, v zadnjih letih pa je teh primerov toliko, da govore že o epidemiji. Najbolj ogrožene so tiste ribje vrste, ki se hranijo na dnu rečnih korit. Tam se namreč odlagajo najrazličnejše kemikalije in druge onesnažujoče snovi. Ribe so tako postale zloslutni barometer ter obolelost voda. Povezovanje njihove usode z usodo ljudi ni pretirano: bivanje v onesnaženem okolju živim bitjem očitno škodi

Poročila o obolelosti rib v ameriških rečnih in jezerskih vodah ter v obalnih morskih vodah ob večjih mestih so grozljiva. Kar 30 odst. somov in podobnih rib, ki žive in se hranijo na dnu nekaterih rek, ima kožnega raka, zaradi česar jih 80 odst. ne dočaka niti tri leta življenja. Štiri petine življa bele polenovke, starejšega od dveh let, ima raka na jetrih. Podobno število raka na jetrih odkrivajo tudi pri nekaterih rečnih ribah.

Raziskave namigujejo na to, da so za razvoj raka krive škodljive, rakonosne snovi, ne pa virus, kot kažejo nekatere druge raziskave. Vsaj pri ribah je, kot kaže, tako. Prav zaradi tega se strokovnjaki zanimajo za epidemijo raka med ribami. Upajo, da jim bodo te raziskave pomagale pri odkrivanju skrivnosti, v katero je še vedno zavit nastanek rakastih obolenj.

Dosedanje raziskave so pokazale, da poleg bivanja v onesnaženem okolju in učinkovanja rakonosnih snovi na organizem vplivajo na nastanek in razvoj bolezni tudi nekateri drugi činitelji. Med njimi navajajo genetsko nagnjenost in stres. Tudi živali so namreč podvržene stresom.

Drugo vprašanje pa je, kako uživanje obolelih rib in sploh rib, ki žive in se hranijo v zastrupljenem okolju, lahko vpliva na zdravje ljudi. V ribi se nabirajo nekatere škodljive snovi in se ne izločajo. Če jih človek z ribjim mesom zauživa, potem je tako, kot da je popil na stotine litrov onesnažene vode.

»Ribe nam hočejo nekaj povedati,« pravijo znanstveniki. Kot kaže, nič veselega.

DVOJNA HIMNA

Mestne oblasti San Francisca so dolgotrajno burno razpravo o tem, katero skladbo naj bi sprejeli za himno tega mesta, končale s salomonsko odločitvijo: od dveh priljubljenih skladb, ki po javnem mnenju najbolj ustrezata »duhu tega mesta«, bosta odslej obe enakopravni himni.

Gre za balado Svoje srce sem pustil v San Franciscu, ki si je pred časom pridobila priljubljenost v interpretaciji Tonyja Benneta, in skladbo San Francisco iz istoimenskega filma, ki so ga posneli leta 1936.

Ker se ni bilo mogoče zediniti, katera od obeh skladb naj bi bila mestna himna, so modro sklenili, naj bo Bennetova skladba »uradna balada mesta«, melodija iz filma pa bo »uradna pesem« San Francisca.

PRED IZLETOM

— Vseeno bom šla na izlet. Na otroka bo medtem pazila mama.
— Kdo pa bo pazil na mojega moža? Njegova mati se ga je že zdavnaj naveličala, pri moji (tašči) pa ne vzdrži niti pet minut . . .

ZAPOSLITEV IN DELO

— Takšnega dela kot ga želite, za zdaj nimamo, lahko pa bi se začasno zaposlili pri čiščenju ulic.
— Kaj pa bi delal . . .?

KAM S STRUPENIMI ODPADKI?

Razviti svet se že nekaj desetletij srečuje s težkim vprašanjem, kaj storiti z vse večjimi količinami strupenih odpadnih snovi, ki se nabirajo in jih ni mogoče nikamor več varno skladiščiti. V Evropi so pred leti začeli sežigati strupene odpadke tam, kjer se je pokazalo, da je škode še najmanj — na širjavah Severnega morja. Zdaj Evropejcem sledijo še Združene države Amerike.

Američani so predelali dva bivša tankerja v posebni sežigalni ladji, ki že sežigata tekoče strupe v Severnem morju in v Mehiškem zalivu, medtem ko so pred kratkim iz ladjedelnic spravili še dve modernejši in prav v ta namen zgrajeni sežigalni ladji.

Kakor je na prvi pogled videti, kot da bodo sežigalne ladje koristna stvar, saj sežiganje na odprtem morju res ne ogroža urbanega okolja in je vpliv dimov in ozračja minimalen, pa se varuhi okolja le bojijo, da ni vse tako rožnato. Pri sežiganju strupenih odpadkov so potrebne zelo visoke temparature, da se strupi razkroje v povsem nenevarne hlape, na ladjah pa ni vedno mogoče med vožnjo dosegati zaželene temparature. Nevarnost je, da pri sežiganju nekaterih odpadnih strupenih snovi pride do nepoopolnega izgorevanja, kar pomeni, da bi iz dimnikov uhajal tudi dioksin — to pa je hud strup, ki bi usodno načel življenjsko verigo v oceanih.

Toda sežigalnih ladij najbrž ta pomislek ne more zaustaviti. Gora strupenih odpadkov je v razvitih državah že prevelika.

VSAK IZGOVOR JE DOBER

— Skopuh, skopuški! Vedno se izgovarjaš, v nocojšnji prijetni družbi pa bi končno le lahko kaj plačal.
— Tako je, prijatelji: plače pri nas še nismo imeli, babica pa je svojo penzijo nekam skrila . . .

vsekakor preberite

VARNOST V DNEVNI SOBI

Dnevna soba oziroma soba za bivanje in zbiranje je središče družinskega življenja. V njej sedimo, gledamo televizijo, sprejemamo obiske, se igramo z otroki, pogovarjamo, poležimo in podobno. Soba, v kateri je predviden tako »buren življenjski tempo«, sprejema veliko ljudi vseh starosti in mora omogočati njihovo gibanje, križanje, zadovoljiti različne potrebe in pričakovanja. Če je soba preveč napolnjena s pohištvom, ki zato zavzema precejšen del površine, se bodo stanovalci počutili ovirane, zvezane, skratka neudobno. Če je poleg tega pohištvo tako razmeščeno, da so posamezni večji kosi tam, kjer potekajo skozi sobo glavne poti, bodo stanovalci zares ogroženi.

V vseh stanovanjskih sobah, torej tudi v dnevni sobi, so trije glavni vzroki nevarnosti:

- — neustrezna razporeditev pohištva in opreme;
- — nered;
- — malomarnost na kritičnih krajih.

Neustrezna razporeditev onemogoča gibanje in povzroča zapletanje, trčenja, živčnost in podobno ter zahteva hojo okrog. Velik fotelj na sredini prehoda bo vzrok trčenj in vroča kava se bo polila na glavo tistega, ki v njem sedi; to se bo primerilo zlasti takrat, ko se bo fotelj tam znašel nepredvideno in bo presenetil gospodinjo, ki je navajena stalne poti, ko streže gostom. Polica pod oknom bo spravila v skušnjavo vašega malčka, da se bo povzpel na okensko polico, pri čemer se bo opiral na vodoravne opore na polici. To je že zelo nevarno, če nimate varnostne ključavnice, ki preprečuje odpiranje okenskega krila.

Nered povzroča zmedenost in negotovost pri gibanju, zato vam bo zlahka spodrsnilo na otroških kotalkah in poleteli boste kot junak iz risanke. Vendar vaš padec ne bo smešen niti vam niti drugim, ker so posledice le v redkih primerih nedolžne. Veliko bolj pogosto se zgodi, da se padec konča z zlomljeno roko ali nogo, udarcem po glavi ali vsekaninami, če ob padcu zlomite steklen del pohištva.

Malomarnost na kritičnih krajih bo povzročila drsenje po majhni preprogi na pološčenih tleh, pregorelost preobrenjenih električnih inštalacij, naprezanje oči v temnih delih sobe, opekline zaradi malomarno postavljene goreče okrasne sveče itd.

Da bi bila dnevna soba bolj varna, morate zagotoviti:

1. Pijače, cigarete, tobak in vžigalniki morajo biti spravljeni tako, da jih otroci ne dosežejo. Predvsem ogorke odvrzite v posodo za smeti, preverite, ali so ugašeni. Ne pozabite, da je zelo nevarno, če zaspite v fotelju s prižgano cigareto, skoraj tako, kot če bi z njo zaspali v postelji.

2. Otroke seznanite z nevarnostmi ognja. Nikoli jih ne puščajte samih z vžigalicami ali prižganimi svečami. Nikoli ne puščajte prižgane sveče blizu zavese ali poševnega stropa na podstrešju.

3. Če se vam pokvari televizor, pokličite strokovnjaka. Ne postavljajte televizorja tja, kjer ni dobrega kroženja zraka. Otroke naučite, da se ne smejo dotikati televizorja.

4. Uporabite samo tisti električni material, ki je predpisan in označen. Redno nadomeščajte poškodovane kable in uporabljajte zaščitnike za varnostne vtičnice.

5. Namestite varnostne ključavnice na oknih in vratih balkona.

6. Mislite na nevarnost vzpenjanja otrok na kraje, od koder lahko padejo. Stolov ne postavljajte k oknom in na balkon, ker se otroci nanje radi povzpnejo.

7. Preverite, ali cvetje v sobi ni strupeno.

8. Pod preprogo namestite zaščito pred drsenjem, zlasti takrat, ko gre za manjšo preprogo in zglajena tla.

9. Otroke poskušajte zaščititi pred ostrimi robovi pohištva.

10. Zaščitite vse viseče elemente na stenah: police, težje slike s steklom, stenske luči itd. Ti elementi morajo trdno viseti in ne smejo biti obremenjeni, sicer bodo popustili vijaki oziroma njihovi nosilci. To se zlasti rado primeri, če rahlo nameščeno polico na zidu obremenimo s knjigami, ki so, če jih je več, vendarle precej težke.

Previdno za volanom

Velika večina voznikov rada vozi. Vsaj dve tretjini sta prepričani, da vozijo dobro in varno, medtem ko preostala tretjina voznikov meni, da vozijo previdno.

Če bi bilo to res, bi ne imeli tisočev mrtvih vsako leto na naših cestah, desettisočev ranjenih in pohabljenih v bolnišnicah, milijardne škode. Kako to, da povsem normalni, vljudni in dobro vzgojeni ljudje za volanom počno stvari, ki bi jih sicer komaj pripisali gangsterjem in morilcem?

Očitno dejstvo, da ljudje v avtu precenjujejo sebe in svoje sposobnosti, da ravnajo nesocialno in sebi, drugim ter skupnosti v škodo, že dolgo zaposluje psihologe. Pravijo, da ljudem, ki se zapletejo v nesreče zaradi tako imenovane »agresivne« vožnje, vozilo ne rabi več za prevažanje iz kraja v kraj, marveč za potrjevanje samozavesti, za sproščanje agresivnosti, zadostitev potrebe po uveljavitvi v družbi in podobno, kar spreminja avtomobil v smrtno nevarno morilsko orožje.

O tem tu ne bomo govorili. Pač pa ne bo odveč nekaj besed o tistih grehih, ki jih delamo z avtom iz nevljudnosti, neprevidnosti, objestnosti. Zakaj je treba ponoči loputati z avtomobilskimi vrati in buditi sosede? Zakaj puščajo nekateri vozniki prižgan motor deset minut in več in smradijo že tako onesnaženi zrak? Zakaj je treba startati kakor na dirki, da zacvilijo gume in se ljudje daleč naokrog zdrznejo in prestrašijo?

Svetovni avtomobilski prvak Jackie Stewart je nekoč rekel, da mora dober voznik vedeti, čutiti in videti. Vedeti, kaj zmore in kaj si lahko dovoli; čutiti, kaj zmore njegovo vozilo; videti, kaj počno ali lahko v naslednjem trenutku store drugi. Pred vsem tem, kajpada, mora znati vse, kar sodi k obvladovanju vozila in prometa v vsakršnem položaju, vsakršnih razmerah in vremenu.

Po teh merilih pa ni kaj prida dobrih voznikov. Mnogo manj jih je, kot sami mislijo, ki so dobri vozniki.

Seveda ni mogoče, da smo vsi v vsem dobri in najboljši. Vendar smo lahko kot vozniki vljudni drug do drugega.

Parkiramo tako tesno, da napravimo uslugo neznancu, ki se bo pripeljal za nami in dobil prostor še za svoje vozilo. Ne parkiramo tako pred drugim vozilom, da ne bo mogel speljati. Skratka: kadar parkiramo, mislimo tudi na druge, ne le nase.

Pred semaforjem štartamo naglo, pri vožnji po mestu se ne obotavljamo. To sodi k obzirnosti do drugih.

Smerni kazalci niso, kakor misli vsaj polovica voznikov, nepotreben okrasek, temveč z njimi obveščamo druge o svojih namerah. Nepravilno ravnamo, če jih vključimo šele pet metrov preden zavijemo.

Ne samo nevljudno, temveč tudi smrtno nevarno je, če ponoči ne zasenčimo luči. Slepeče luči so povzročile že mnogo smrtnih nesreč. Če nam kljub zasenčenim žarometom vozniki z nasprotne smeri venomer bliskajo, nas opozarjajo, da imamo slabo nastavljene luči ali kako drugo okvaro.

Samo po sebi se razume, da ob vsaki nesreči ustavimo in pomagamo z vsem, kar znamo in imamo, kajti mogoče bomo jutri sami potrebovali pomoč. Po drugi strani pa se po nepotrebnem ne ustavljamo in ne delamo gneče na krajih nesreč, kadar naša pomoč ni več potrebna. Mimogrede: ali imate varnostne pasove v avtu? In ne le v avtu, marveč ste med vožnjo tudi pripeti?

Mize ni treba vselej prekriti s prtom, kadar delamo pogrinjke, torej pred dnevnim obrokom. Zelo praktični so tudi seti (mali prtički), ki jih lahko naredite sami iz enobarvne ali dekorativne tkanine, seveda pa jih lahko tudi kupite v trgovini. Seti so lahko vsi enake barve oziroma z enakimi vzorci, nič pa ne bo narobe, če bodo različni, kar bo pričaralo na vašo mizo bolj veseł videz.

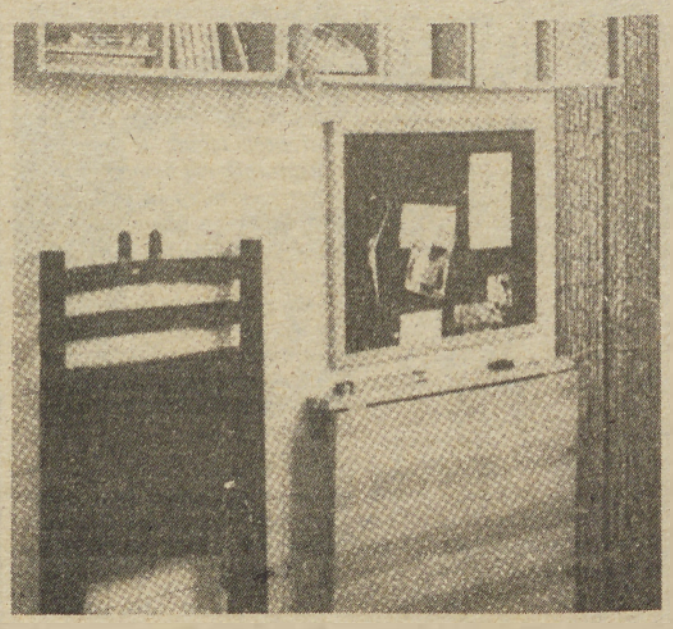

naredi sam

PROSTOR ZA DELO

Delovni prostor je nujen, posebno v malih stanovanjih. Mi vam svetujemo, kako si tak prostor lahko uredite, ne da bi s tem zavzeli večji del stanovanja. Mizo in stol, ki se lahko razstavita in spet sestavita, obesimo na zid. Torej nista v napoto, ko ne rabimo »svojega« delovnega prostora.

bralci sprašujejo

KAJ LAHKO UVOZIM?

Po več kot desetih letih dela v tujini se nameravam vrniti domov za stalno. Katere gospodinjske predmete smem uvoziti, ne da bi plačal carino? I. M., Ingolstadt

Ker ste v tujini delali nepretrgoma več kot 7 let, ste lahko oproščeni plačila carine za 28 različnih gospodinjskih predmetov. Uvozite lahko: televizor s pripadajočimi pripravami, prenosni televizor s širino ekrana do 48 centimetrov, radijski sprejemnik s pripadajočimi pripravami, tranzistorski radijski sprejemnik, magnetofon s pripadajočimi pripravami in 20 trakovi, gramofon s pripadajočimi pripravami in 100 ploščami, fotografski aparat, portable pisalni stroj, električni ali plinski hladilnik, klimatsko napravo, električni, plinski, kobinirani ali drug štedilnik, električni ali plinski grelec, peč ali električni radiator, sesalnik za prah s pripadajočimi pripravami, stroj za pranje perila s pripadajočimi pripravami, stroj za sušenje perila, stroj za likanje perila, stroj za pranje posode, aparat za mletje in mešanje živil — kuhinjski mešalec (komplet), šivalni stroj, pohištvo, posteljnino, zavese itd; jedilni pribor in servise za največ 12 oseb in ustrezne kuhinjske predmete in posode, dve preprogi, klavir ali drugo glasbilo, knjige in revije domačih in tujih piscev, slike in druge umetniške predmete, okrasne predmete vključno s foklornimi predmeti, sešito tekstilno in usnjeno blago za osebno in hišno uporabo, druge gospodinjske predmete v vrednosti 35.000 dinarjev.

Torej lahko uvozite brez carine vse omenjene predmete. Skupna vrednost za oprostitev je predpisana. Pohištvo lahko uvozite do skupne vrednosti 150 tisoč dinarjev, drugih gospodinjskih predmetov pa za 500 tisoč dinarjev. Če boste želeli uvoziti blago dražje od največje vrednosti za oprostitev, boste morali plačati vse carinske davščine.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 najpopularnejših

Vsak petek od 16.00 do 16.30 na Radiu Murska Sobota
Lestvica tega tedna:

1. *PREPOCENI ZGODBA — Zasilni izhod*
2. *O NE, CHERIE — Randes Vous*
3. *MARIJA — Daniel Popović*
4. *VALENTINO IN RENATO — Novi Fosili*
5. *MIKI, MIKI — Sladžana Milošević*

Nagrado Elektrotehne iz Murske Sobote prejmeta:
Jožica Kupčič, Dolič 54, 69263 Kuzma
Mitja Zupanek, Stefana Kovača 17, 69000 Murska Sobota

Naša nova predloga:
ANABELA — Modrina
POŠTAR ZVONI SAMO DVAKRAT — Čudežna polja

Vaše glasovnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: Za pet najpopularnejših.

kuharski recept

POLETNA SARMA

Potrebujemo: Približno pol kilograma zmletega mesa (svinina in govedina), eno jajce, košček prekajene slanine, pest riža, dve srednje veliki čebuli, nekaj zrn česna, sol, poper, potrebno količino maščobe, večjo glavico zelja (listi morajo biti čim bolj gladki), juho za zalivanje, žlico moke, žlico paradižnikove mezge, žlico sladke paprike, malo kisa in nekaj žlic kisle smetane.

Priprava: Zeljno glavo ob koncu okroglo zarežemo, nabodemo na vilice in jo v osoljenem in okisanem kropu vrtimo. Listi odpadejo in nekaj sekund jih pustimo v kropu, da ovenejo. Nato porežemo debela rebra in liste zložimo na desko. Zmleto meso dobro premesimo, dodamo eno celo jajce, zarumenjeno čebulo, nekaj zrn strtega česna, solimo, popramo, dodamo zeleni peteršilj in vse skupaj dobro premesimo. Nato dodamo pest prebranega in opranega riža, ki smo ga prej v kropu mešali le tri do štiri minute, da se je nekoliko napel, nato pa smo ga oplaknili z vodo. Prilijemo še zajemalko juhe, meso razdelimo po listih in zavijemo sarme. Manjše liste zelja, ki so nam ostali, zrežemo na rezance in jih potresemo na dno kozice. Nato zložimo sarme tako da je zaviti rob vedno spodaj. Povrh spet potresemo zelje, dodamo na lističe narezano slanino, zalijemo z juho, dodamo žlico paradižnikove mezge in počasi kuhamo. Po okusu okisamo. Že kuhani sarmi dodamo žličko tankega prežganja, ki smo mu nazadnje primešali še žlico paprike. Nato naj sarma še nekaj časa vre. Kuhane sarme zložimo na krožnik ali ploščo, polijemo pa jih s kislo smetano, ki smo jo pomešali z jogurtom.

Dober tek želimo!

RAZTRESENOST

— Ljubi možek, tako ne gre več. Ta teden me še sploh nisi poljubil.

— Kako da ne. Kaj nisi bila tista sinoči ti?

— Jaz sem bila, toda ti nisi bil ti . . .

PRIJATELJICI

— Zdi se mi, da se je pod posteljo nekaj premaknilo. To mora biti moški.

— Tudi meni se tako zdi, vendar ne pozabi — jaz sem to prva slišala!

sestavil Marko Napast	rastlinska bolezen na trti	testament	predmet za telesno kazen	poveljnik volkov v Knjigi o džungli	okrajšava za stran	zelo nevarna infekcija rane	
grozljivo bitje, nestvor							neokretnost
antični stoični filozof							
it. film. režiser Rossellini							
površinska mera					srebro		
					glavno mesto ČSSR		
nobelij			žgan apnenec				
			pravokotnik				
organ vida				Slovan			
				čin v trgovski mornarici			
sarkastičen človek							
		večja vas					
prostor		nedotakljiv predmet				nasvet, pouk	italijanska tiskovna družba
vrsta zofe							
pred leti odličen brazilski košarkar					Alfred Nobel		
					titan		
odprava človeškega plodu, splav							
	United Nations			mestece pri Opatiji			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: maksima, odrezek, Uranija, Nin, dan, Tajo, KT, enica, Vac, nad, E, akter, Ra, Reno, Elda, Ob, spomini, templar.

Kapljica na moji dlani

Ali slišite, kako nekaj šumlja? Res je, vedno bolj se sliši, kako nekdo dela; pik, pik, pik . . . kaj bi le to moglo biti? Poglejte, saj to so kapljice, prave deževne kapljice, ki so priplavale daleč izpod modrega neba, da bi namočile zemljo, ki tako hrepeni po njihovem daru. In, zdaj, ali vidite, ena hiti naravnost k meni. Vedno bolj se mi približuje. Zdaj, zdaj bo pri meni in . . . Pristala je na moji dlani. Vsa mokra. Gleda me s prepla-šenimi očmi, na ustih pa ji drhti droben nasmešek. Njena obleka pa, kot da je iz samih diamantov. Vsa se lesketa. Ta kotiček v zlati barvi, drugi spet v drugačni lesketajoči se obliki. Vsak košček je drugače bogat z leskom najdenih barv. Vse skupaj je kot mavrica. Kakšna lepota! Samo pomislite, kako lepo mora biti, ko jih je več. Morda pa je lepše, če je samo ena majhna, drobcena, nedolžna kapljica. Ta kapljica, tako majhna, pa vendar daruje zemlji vse svoje imetje. Ob srečanju z njenim drugim domom se razprši v milijone drobnih biserov, ki omogočijo, da vzklije zrno pšenice. Zanj je tako potrebna, da obrodi. Zazdelo se mi je, da tudi moja kapljica hoče pomagati naši zemlji, da bolje obrodi. Nagnila sem svojo roko in ona, drobna, morda moja najmanjša prijateljica v vsem mojem življenju, je zdrsnila na tla in se tam raskropila v tisoče drobnih biserov, da namočijo zemljo, da bo boljše obrodila.

Darja Senčar, 7. a
OŠ Veržej

Skrb za lepo okolje

Ko naravo pokriva sneg, ne opazimo, da je ob cestah, na njivah, ob potokih in rekah veliko različnih odpadkov, ki jih je človek po nemarnosti ali nevednosti odvrgel. Čeprav se vedno bolj vračamo k naravi, čeprav se učimo v šoli, nas opozarja tisk, radio in televizija, je še mnogo ljudi, ki se ne zavedajo, da je od čistoče narave odvisno naše življenje zanamcev. Dolžnost vseh ljudi je, da ohranimo naravo čisto.

Učenci smo zelo skrbni, ko je na delu »zelena straža«. Ta je vse leto aktivna še posebej na avtobusnih postajališčih. Vsako pomlad, ko veter raznaša smeti, se zberemo učenci po vaseh in čistimo okolico. Koliko vreč, steklenic, papirja in drugih smeti poberemo! Pri tem pa godrnjamo nad ljudmi, jih opozarjamo, tudi »poučujemo«, nekatere pa še »ozmerjamo«.

Lahko rečemo, da so pomurske vasi in polja še sorazmerno čiste. Nismo zadovoljni z raznimi »divjimi« smetišči, ki pa jih je še veliko. Zdaj — pomladi — smo našli v gozdu že kupe in vreče raznih odpadkov, ki so jih pripeljali ljudje in odložili, veliko jih je prav gotovo iz mest, saj mi na vasi odpadke pokurimo. To nas zelo jezi in žali. Ljudje so pač neodgovorni in nepremišljeni in premalo osveščeni.

Mi, mladi, se bomo trudili za čisto okolje, da bomo zdravi in zadovoljni.

Mladi člani Rdečega križa
na OŠ Bogojina

DELAL SEM V TOVARNI

V petek sem prvič delal v tovarni. Delal sem dve uri. Ves čas sem stal. Lepil sem gobo na dele ženskih torbic. Naredil sem več kot sedemsto kosov. Z mano so bili še štirje moji sošolci. Tudi oni so imeli delo. Ko so delavci šli na malico, smo se mi glasno pogovarjali. Bilo je lepo. A če bi delal osem ur, bi mi bilo težko.

Boštjan Režonja, 5. b
OŠ France Prešeren, Črenšovci

NA VLAKU

Letos poleti bo minilo dve leti, odkar so v Prekmurju snemali film po Kranjčevem romanu Strici so mi povedali. Med množico statistov sem bila izbrana za fantiča, sina dveh zdomcev, ki se vračata s sezonskega dela v tujini. Po temeljitih pripravah kostumografke Marije Kobijeve in maskerke Berte Megličeve smo se vsi nastopajoči odpeljali z avtobusom v Ljutomer. Ustavili smo se na železniški postaji v Ljutomeru in izstopili.

Radovedno sem se ozirala okrog in opazovala vrvež. Zunanjost zgradbe je bila čisto spremenjena. Režiser France Štiglic pa je dajal delavcem, ki so »preoblačili« kolodvor, še zadnja navodila. Na tračnicah je samevala častitljiva lokomotiva, ki so jo pripeljali iz železniškega muzeja. Bila je zloščena in namazana, da se je vsa svetila. Tudi vagoni so bili stari. Pričelo se je snemanje. Morala sem s svojimi »filmskimi« starši vstopiti v vagon, kjer je že sedelo več zdomcev, ki so se vračali iz tujine. Lokomotiva je zapiskala in vlak se je premaknil. Vsak igralec in statist je imel svojo nalogo, ki mu jo je zaupal režiser. Vlak je drdral in se oddaljeval, vmes pa se je otožno oglasila pesem zdomcev:

Zakunjena bila ti francuska zemla . . .
Tü san iskau srečo, tü san zdravje zgübo,
nikdar v žitki ne bon svoji pejnez lübjo.
Betežen se vračan, gledan rodna pola,
zakaj me je gnala inan žarka vola?

Pesem mi je segla globoko v srce. Spomnila sem se pripovedi svoje babice. Tudi ona je morala v tujino, tudi njo je vlak odpeljal v neznano. Tam si je morala trdo služiti kruh. Ozrla sem se po vagonu. Morda bi lahko bila katera od teh kmečkih deklet prav moja babica. Domača zemlja ljudem ni dajala dovolj kruha, zato so morali kot ptice selivke zapuščati svoja rodna gnezda. In marsikomu je bilo v tujini trdo postlano, še trše kot doma. Velikokrat bi najraje zatulil v svoje gospodarje: »Tudi mi smo ljudje!« Toda nič jim ne bi pomagalo, zato so raje zapeli pesem, ki jim je vlila novih moči. Babica je delala pri velikem veleposestniku. Med težkim in napornim delom na polju, je opazovala vlake, ki so vozili mimo in si mislila: »Kolikokrat bom morala še zamahniti z motiko, kolikokrat bom morala še dvigniti težko košaro pese, da bom lahko šla domov?« Vsako srečanje z vlakom je pomenilo en dan bliže domu. Iz razmišljanja me je zdramil režiserjev glas, ki mi je naročil, naj gledam skoz okno in ližem sladkorne palčke. Bližalo se je poldne in v vagonu je bilo vedno bolj vroče. Režiser nam je dal eno uro odmora. Z očmi sem preletela vagon. Pogled se mi je ustavil na pletenem kovčku, ki je sameval na polici. Kaj vse bi lahko povedal, saj je videl marsikaj lepega, še več pa hudega. Skočila sem iz vagona in si poiskala senco pod staro jablano, ki je rasla ob progi.

Odžejali smo se in šalili na račun spodrsljajev, ki so nastali med snemanjem. Vlak je sameval na tračnicah in potrpežljivo čakal, da ga oživimo. »Nadaljujemo snemanje!« Klical nas je režiser in hitro smo zasedli svoja mesta. Maskerka je popravljala napake, ki so nastale med odmorom. Lokomotiva je veselo zapiskala, ko se je zopet premaknila.

Ostali so mi lepi spomini na srečanje s starim vlakom, saj so v meni obudili delček še ne tako davne preteklosti. In večkrat se spomnim pesmi zdomcev: Zakunjena bila ti francuska zemla . . .

Sonja Zver, 8. b OŠ Bakovci

(Prispevek je dobil prvo nagrado v natečaju ŽG ob 15. aprilu, dnevu železničarjev.)

BESEDA DVE O . . .

GENTEROVCI — Tudi na naši šoli smo pripravili slovesnost ob koncu tekmovanja za bralno značko — Kranjčevo oziroma Mórovo. Podelitve značk, ki jo je osvojilo 43 učencev, sta se udeležila tudi pisatelja Slavko Pregl iz Ljubljane in Erzsi Gazdag iz Sombathelya. Povedala sta nam marsikaj zanimivega in koristnega. Mislim, lahko ob branju knjig spoznamo, da je svet lep tudi tedaj, ko nismo v osnovnošolskih klopeh. Zame je knjiga včasih boljši prijatelj kot človek. (EVA TIVADAR, 8. raz. OŠ Genterovci)

TIŠINA — Pred nedavnim smo imeli naravoslovni dan. Razdelili smo se v štiri skupine. Naša je obiskala kmetijsko zadrugo na Tišini. Seznanili smo se z delovanjem zadruge in sodelovanjem kmetov. Drugi učenci pa so obiskali nekatere napredne kmetije. (BRIGITA GREGORN, 3. a OŠ Tišina)

STANE ČERVIC-BOJAN

Spomini na partizansko leto 1944 v Prekmurju

Tako smo torej za naslednji dan načrtovali mi. Nihče od nas pa ni vedel, kaj snuje okupator. Isti večer kot mi so se namreč sestali tudi oblastniki v M. Soboti z zločinskim Martnerjem na čelu skupaj z vojaškimi predstavniki odločili, da aretirajo naslednjega dne več desetin Slovencev ter jih odpošljejo v koncentracijska taborišča. Te načrtovane racije so pričeli izvajati 17. oktobra že pred šesto uro zjutraj. Torej so nas časovno prehiteli. Po mestu so patruljirale močne vojaške enote. M. Soboto in delno tudi ostale kraje v Pomurju pa je zajel najhujši val aretacij. Spisek predvidenih za aretacijo je bil pripravljen že dalj časa. Na njem so bili zavedni Slovenci in sodelavci NOB, ki so bili še na prostosti.

IZPAD IZ BRUMNOVE HIŠE V M. SOBOTI 17. oktobra 1944

Povsod, kjer so izvajali aretacije, so obkolili hišo. Tudi pri Brumnovih so opazili skozi okno, da se njihovi hiši približuje skupina vojakov. Partizani smo takoj pomislili na izdajo, vendar obnašanje vojakov tega ni potrjevalo. Na čelu skupine vojakov je hodil oficir v spremstvu nekega njilaša iz M. Sobote. Obkolili so Brumnovo hišo, kjer smo prenočevali tudi štirje partizani — Miran, Juš, France in jaz. Joško Brumen je vojake počakal kar na dvorišču, že pred 8. uro zjutraj so njegovi družini napovedali aretacijo, s tem da so mu naročili, da se mora vse družina v dveh urah pripraviti za odhod. O partizanih očitno niso vedeli ničesar. Mi smo upali, da ne bodo delali temeljite preiskave, zato smo najprej načrtovali umik na podstrešje hiše. Ko pa smo iz sobe stopili na hodnik, smo se že srečali z madžarskimi vojaki, ki so rinili po stopnicah v Brumnovo stanovanje.

Oddali smo nekaj strelov in vojaki so se panično umaknili s stopnišča. Začeli so kričati in v zmedi iskati zaklon. Bili pa so tako zmedeni, da niso vedeli s katere strani so prišli, niti kam bi se umaknili. Ko so se za silo orientirali, so zavzeli položaje proti glavnim vratom in to z dvoriščne in ulične strani. Nam so tako nehote zaprli oba izhoda. Hitro smo ukrepali, saj smo predvidevali, da bodo dobili še okrepitev. Skozi dvoriščna vrata ni bilo mogoče, zato smo se umaknili iz kopalnice v prvem nadstropju, ki je bila med dvoriščnim kotom zadnjega dela hiše.

Okno kopalnice namreč ni bilo vidno z ulice, kjer je bilo največ vojakov. Hitro smo se znašli. V kopalnici smo slučajno našli vrv za sušenje perila, jo privezali za umivalnik ter se začeli spuščati po vrvi na dvorišče. Medtem, ko so se Miran, Juš in France spuščali po vrvi, sem sam stražil z brzostrelko v kopalnici s pregledom na hodnik, v stanovanje in na dvorišče. Ko so bili Miran, Juš in France že na dvorišču, sem se še sam spustil po vrvi, vendar me je opazil vojak iz sosednjega vrta. Sam sem bil na vrvi hitrejši kot njegova krogla, ki se je na srečo zarila v zid le nekaj centimetrov nad mojo glavo. Sledil je drugi strel, to pot iz Miranove pištole, strel, ki je zadel tega vojaka v roko. Po spustu sem vzgal z brzostrelko po bližnjih vojakih, ki so se hipoma porazgubili na vse strani. V paniki sem slišal klice: »Partizanok, partizanok«. Spretno smo izkoristili trenutek in jo ucvrli na cesto mimo sodišča in dalje mimo Deškovičeve hiše, kjer sta bila Ivan Orel-Rastko in Viktor Zenkovič-Ciril. Videl sem ju, kako sta skozi okno opazovala hajko za nami. Z Miranom sva jima zaklicala, naj se nam pridružita, vendar sta ostala v hiši. Kot sem pozneje zvedel, je Rastko hotel priti na pomoč, vendar ga Ciril ni pustil in predlagal, da do večera ostaneta. Toda še istega dne so prišli aretirat tudi Deškovičeve, tako starše kot naša sodelavca Ljubčija in Dušana, obenem pa so tam našli in aretirali tudi Rastka in Cirila.

Še pred to borbo pri Brumnovih v Murski Soboti pa je hitel v postojanko kurir Franc Flisar-Brko. Od katoliške cerkve v Murski Soboti je opazil, da Brumnovo hišo obkoljujejo vojaki. Pravočasno se je umaknil in tako ušel aretaciji. Tako se je torej pričela ta borba med štirimi partizani in stokrat močnejšimi okupatorskimi preganjalci.

PADEL JE JOŽE KRAMAR-JUŠ

Med zasledovanjem madžarske soldateske smo hitro napravili načrt, kako in kam naprej. Prav nič drugega nam ni preostalo, kakor da se spustimo po ravnem polju proti Tišini. Bili smo že kakih 300 metrov v polju, ko so se Madžari zbrali in jo mahnili za nami. Začelo je pokati. Pomikali smo se oddaljeni drug od drugega kakih 30 metrov proti bližnjemu gozdu Črnskih mej. Napad na nas je bil čedalje hujši, pričeli so nas obkoljevati. Večkrat smo se znašli v križnem ognju. Sovražniku sva z Jušem kdaj odgovarjala s kratkimi rafali in ga tako vsaj nekoliko zadrževala. Koliko bi pomenilo za našo umikajočo se skupino, če bi bil z nami vsaj še Rastko z brzostrelko. Brzostrelke smo imeli namreč trije in to Juš, Rastko in jaz, medtem ko so imeli Miran, Franc in Ciril samo repetirke. Šele po borbi s tišinsko žandarmerijo na Doblu sta Miran in Franc zaplenila žandarjem vojaške puške. Juš je imel za svojo porabelo zelo malo municije. Na ravnem polju ni bilo nobenega kritja in tako na kako obrambo niti pomislili nismo, saj bi nam ta prinesla gotovo smrt. Okupatorjevih vojakov pa je kar mrgolelo, tako ob straneh, kot za nami. Moči so nam pojemale, do bližnjega gozda pa smo imeli še kakih 800 metrov. Nenadoma pa je Juš zaklical: »Ranjen sem tovariši . . . živega me ne bodo ujeli, ustrelil se bom!« Videl sem ga, kako se je ustavil, se zamajal, napel na svoji parabeli petelina, se obrnil proti zasledovalcem in jih zadnjič obsul s svinčenkami.

Bil sem mu najbližji, žal, je pokleknil na koleno in zaklical: »Tovariši, maščujte me!« si nastavil cev na čelo, sprožil in se zgrudil mrtev. Vse to se je zgodilo v nekaj sekundah. V naglici sem pobral Juševo parabelo in njegovo torbo z raznimi dokumenti ter se nemo poslovil od mrtvega tovariša. Madžari so zaznali nenavadno situacijo, krogle so kar deževale in klestile okrog nas. Z zadnjimi močmi smo se prebili do gozda in v varnejše zavetje. Takrat se je za nami oglasil mitraljez. Ni nam bil več nevaren.

SPOPAD NA DOBLU

Umikali smo se v desno smer, da bi se izognili Tišine. Ko smo se umaknili do potoka Dobel v Črnskih mejah, nam je bil nadaljnji umik po njegovi suhi strugi varen zaklon. Bili smo urni in oprezni.

Smer izsušenega potoka oziroma njegove struge je ustrezala smeri našega umika. Na povelje žandarmerijskega kapetana iz M. Sobote je madžarski vojski, ki nas je zasledovala, prihajal na pomoč komandir tišinske žandarmerije s svojimi žandarji. Tudi tem žandarjem se je zdel potok Dobel najprimernejši za skrito zasedo oziroma za gibanje v smeri M. Sobota. Seveda niso pričakovali prehitrega srečanja s partizani. Hodil sem z brzostrelko na čelu naše kolone, ko so se za malim ovinkom struge nenadoma pokazale žandarske perjanice in lesketajoči se nož na vojaški puški madžarskega žandarja. Pozdravil sem jih z rafalom iz brzostrelke. Pridušen krik nas je opozoril, da smo naleteli na žandarmerijsko zasedo. Nepričakovano spečanje je žandarje tako presenetilo, da so se spustili po strugi v paničen beg. Eden od njih je bil ranjen v roko, odvrgel je puško, skočil iz struge potoka in zbežal prek travnika proti Tišini. No, ta s petelinjim perjem na žandarskem klobuku nam ni bil več nevaren, spraševali pa smo se, koliko je še ostalih. Pomikali smo se oprezno dalje.

Kmalu smo zaslišali gromki »alj!« Bili smo spet pred zasedo. Žandarji so nas zasipali s točo krogel in bomb. Zavzeli smo kritje in počakali nekaj trenutkov. Bombe so eksplodirale v travi pred nami. Potem smo bili na vrsti mi. Borba je bila kratka z nekaj rafali smo za vedno utišali madžarske junake. V tej kratki nekajminutni borbi so padli trije madžarski žandarji, med njimi tudi komandir tišinske žandarmerije in en obmejni stražar. Mi smo bili brez izgub, le mene je nasprotnikova bomba močno udarila v nogo in dobil sem dva drobca granate. To pa ni bilo prehudo, saj sem ostal sposoben za nadaljnjo borbo. Padlim smo pobrali strelivo in orožje ter se umikali naprej. Na naših obrazih je bilo nepritajeno zadovoljstvo, da smo v tako kratkem času maščevali smrt dobrega tovariša Juša.

Na padlem obmejnem stražarju sem opazil tudi odlikovanje. Snel sem ga in vtaknil v žep.

(dalje)

PRIJATELJSKI NOGOMET

Partizan v M. Soboti

V okviru praznovanja 60-letnice nogometa v Pomurju bo v petek, 8. junija 1984, ob 17.00 na igrišču Mure v Murski Soboti prijateljska nogometna tekma med Partizanom iz Beograda, letošnjim vice prvakom Jugoslavije, in domačo Muro. Nogometaši iz Beograda imajo krajšo turnejo in bodo nastopili v Čakovcu (ponedeljek), Varaždinu (sreda) in v Murski Soboti (petek). Razen Radanoviča in Stojkoviča, ki sta člana državne reprezentance, bo Partizan v Murski Soboti nastopil v najmočnejši postavi. To je vsekakor lepa priložnost za ljubitelje nogometa v Pomurju, da si ogledajo nastop enega najboljših jugoslovanskih moštev.

ATLETIKA

Pomursko tekmovanje pionirjev

Na stadionu osnovne šole 17. oktober v Beltincih je bilo pomursko tekmovanje v atletiki za atletski pokal Slovenije, ki ga je organiziral AK Pomurje iz Murske Sobote. Tekmovanja se niso udeležili atleti in atletinje iz Ormoža in Gornje Radgone.

Rezultati — pionirji — 100 m: 1. Horvat (MS) 12,42, 2. Horvat (Čren.), 3. Kovač (Bel.); **300 m:** 1. Šebjan (MS) 40,60, 2. Kolman (Bel.), 3. Ferenčak (Odranci); **100 m:** 1. Vučko (Ljut.) 3:02,2 2. Bencak (MS), 3. Tratnjek (Beltinci); **višina:** 1. Somi (Len.) 165 cm, 2. Belec (Veržej); **daljava:** 1. Kovačič (Veržej) 518, 2. Žugelj (Odranci), 3. Hajdinjak (Len.); **krogla:** 1. Sever (Ljutomer) 11,85, 2. Novak (Beltinci), 3. Gabor (Tišina); **štafeta 4 x 100 m:** 1. OŠ III. Murska Sobota 51,64, 2. OŠ Beltinci, 3. OŠ Črenšovci.

Rezultati — pionirke — 100 m: 1. Maurič (Ljutomer) 13,93, 2. Matjašec (MS), 3. Horvat (Beltinci); **300 m:** 1. Pergar (MS) 46,75, 2. Kolar (MS), 3. Mlakar (Ljut.); **600 m:** 1. Žižek (Turnišče) 1:51,5, 2. Kovačič (Cezanj.), 3. Gabor (Čren.); **daljina:** 1. Prša (Čren.) 4,33, 2. Režonja (Belt.), 3. Horvat (Belt.); **višina:** 1. Krajcar (Belt.) 135? 2. Feušt (Ljut.), 3. Rajh (Lj); **krogla:** 1. Rudolf (Ljutomer) 9,59, 2. Gomboc (Tiš.), 3. Tkalec (Belt.); **štafeta 4 x 100 m:** 1. OŠ Beltinci 57,95, 2. OŠ III. Murska Sobota, 3. OŠ Veržej.

Uspel prvi tek na Grad

Pod pokroviteljstvom KS Grad je bila izvedena prva trim akcija hoje in teka na grad, ki se je je udeležila skoraj četrtina krajanov. Tekmovali so v šestih kategorijah. Izredno zanimiva je bila kategorija družin in veteranov, kjer je sodelovalo skoraj 30 družin od najmlajših na ramenih staršev do starejših. Najstarejša udeleženka je bila 65-letna Marta Hüll, najstarejši udeleženec pa 72-letni Franc Podlesek.

Najboljši so bili — učenci do 4. razreda: Zlatko Verbič, Igor Marič in Marija Zadravec; 5.—6. raz.: Dušan Škodnik in Marija Gjergjek; 7.—8. raz.: Matija Rajbar; mladinci: Janez Koudila in Marija Semler; družine: Vertič in Füll. Veterani: Kuzmič. Prireditev je lepo uspela, odslej pa naj bi bila tradicionalna.

J. Rožman

NOGOMET

Beltinka v kvalifikacijah

Nogometaši Beltinke iz Beltinec, letošnji pomurski prvak, bodo igrali kvalifikacije za vstop v drugo slovensko ligo — vzhod. Poleg Beltinke so se prijavila za kvalifikacije še moštva: Pobrežje (Maribor), Središče (Ptuj), Slovenj Gradec (Koroška), Usnjar (Šoštanj), Kovinar (Štore), Hrastnik (Zasavje). Če celjski Kladivar ne bo izpadel iz slovenske lige, se bosta iz kvalifikacij uvrstili v consko ligo dve moštvi. Kvalifikacije bodo igrali ob nedeljah in sredah.

KRIŽEVCI

USPEL TEK MLADOSTI

Partizan Križevci pri Ljutomeru je letos že tretjič organiziral pouličnl tek, na katerem je sodelovalo nad 600 tekačev. Sodelovali pa so tudi pripadniki JLA iz soboškega garnizona, s katerim Partizan Križevci že dalj časa sodeluje. Prireditev je uspela, zmagovalci v posameznih kategorijah pa so bili: S: Antolin, B. Vaupotič, D. Mertuk, J. Mertuk, L. Jagrinec, B. Farkaš, M. Vrbnjak, Ivanič, Vrbnjak, Maroše, Vučko, Kosi, Horn in Lebar. Ob tej priliki so tudi podelili priznanja. Partizan Križevci je prejel republiško priznanje kot najboljše tovrstno društvo. Milan O.

ROKOBORBA

POMURJE V KVALIFIKACIJAH

V soboto in nedeljo bo v Zagrebu kvalifikacijsko tekmovanje za uvrstitev v prvo zvezno rokoborsko ligo. Nastopilo bo pet moštev: Železničar iz Sarajeva, Dinamo iz Pančeva, Radnički iz Beograda, Zagreb in Pomurje iz Murske Sobote. Favorita sta Zagreb in Radnički. Za Pomurje je uspeh že to, da so se uvrstili na kvalifikacijsko tekmovanje.

Pionirke OŠ E. Kardelja Murska Sobota druge v SRS. V finalu Pionirskega festivala 84 za mlajše pionirke, ki je bilo v Divači, je ekipa OŠ EK Murska Sobota osvojila drugo mesto. Sobočanke so premagale OŠ KD Kajuh iz Ljubljane 48:42, v finalu pa izgubile z domačinkami 45:66. Za ekipo, ki jo vodi trener Mario Ceh so nastopile: Gerič, Kuharič, Bratina, Kos, Lihteneger, Hladen, Ferenčič, Dalič, Pihler, Novak in Srnec. Uspeh mladih košarkaric je rezultat tesnega sodelovanja med šolo in nosilcem razvoja KK Pomurje.

LJUTOMER

Dostojno proslavili 110—letnico konjeniškega kluba

— Slavje povezali z občinskim praznikom — Razstavili 48 kasačev — Slavnostna seja s podelitvijo priznanj — Velike kasaške dirke.

V okviru letošnjega praznika občine Ljutomer so dostojno velikemu jubileju proslavili 110-letnico konjeniškega kluba Ljutomer. Že v soboto so na hipodromu v Ljutomeru pripravili razstavo kasačev domače reje.

Razstavljenih je bilo 48 kasačev, najbolje ocenjeni pa so bili: 1-letne žrebice: Duena MS (Marko Slavič, Ključarovci); 2-letne žrebice: Fortina (Anton Slavič, Šalinci); 3- in večletne žrebice: Fegrina (Ludvik Slavič, st. Grabe); kobile brez žrebet: Roma (Franc Galunder, Veržej) in kobile z žrebeti: Dimitrija MS (Marko Slavič, Ključarovci).

V nedeljo dopoldne je bila slavnostna seja kluba, na kateri sta o razvojni poti in uspehih govorila predsednik Konjeniške zveze Slovenije general podpolkovnik Miha Petrič in predsednik Konjeniškega kluba Ljutomer Janez Kuhar. V kulturnem programu pa je sodeloval ljutomerski oktet. Ob tej priložnosti pa so tudi podelili več priznanj. Konjeniški klub Ljutomer je prejel priznanje od Konjeniške zveze Slovenije in Skupščine občine Ljutomer. Konjeniška zveza Slovenije je podelila 12 plaket zaslužnim posameznikom. Te so prejeli: Alojz Slavič iz Križevec, Mirko Hanžekovič st. iz Veržeja, Franček Novak iz Banovec, Feliks Jurež iz Bunčan, Janko Slavič iz Grab, Joško Slavič iz Stare Nove vasi, Jožko Jurež iz Babinec, Vlado Žnidarič iz Stare Nove vasi, Alojz Slavič iz Bunčan, Ludvik Slavič st. iz Grab in Janko Tratnik iz Ljutomera. Konjeniški klub Ljutomer pa je podelil 7 častnih plaket. Dobili so jih: Janko Gregor, Franc Žitek, Mirko Rajh, Franc Novak, Mirko Hanžekovič st., Ludvik Slavič st. in Franc Galunder.

Konjeniški klub Ljutomer je v času delovanja dosegel pomembne uspehe tako v reji kot na tekmovalnem področju. To še posebej velja za zadnjih deset let, ko se je povečalo število konj, ki so dosegli odlične kilometrske čase. Pred desetimi leti v Jugoslaviji namreč ni bilo kasača, ki bi tekel izpod 1:20, medtem ko je bilo v prav zadnjih letih v ljutomerski kasaški reji zrejenih šest konj, ki imajo kilometrski čas izpod 1:20. V lanskem letu so ljutomerski kasači postavili kar tri državne rekorde. Fegrina je postavila absolutni državni rekord (1:18,8), Rebeka državni rekord za triletne kasače, Dorica MS pa za dvoletnike. Sicer pa se ljutomerski kasači ponašajo z vrsto uspehov v državnem in celo mednarodnem merilu. Od doslej izvedenih 56 jugoslovanskih kasaških derbijev, so jih člani ljutomerskega kluba osvojili kar 15. To so Nadine leta 1925 s časom 1:42,6, Posilne, Petra Pilota, Pike, Peruna, Nelson Viktorja, Danide, Felze, Finejše, Dinga, Dinsona, Labizone, Mindine, Dimitrije MS in Figrine leta 1982 s časom 1:24,2. Osvojili so tudi štiri državne naslove triletnih kasačev (Lavinica, Labino, Dimitrija MS in Fegrina) in pet državnih naslovov za dvoletne kasače, čeprav niso sodelovali na vseh prvenstvih. Vsi ti in še drugi uspehi so rezultat prizadevanj, zlasti kmetov, ki načrtno skrbijo za nadaljnji razvoj ljutomerskega kasača in tako uspešno nadaljujejo tradicijo svojih prednikov.

Ob tem pa se prav gotovo morajo večkrat odrekati marsikateri dobrini in udobnosti. Poleg uspehov na področju reje in tekmovalnih dosežkov pa se je ljutomerski konjeniški klub, ki ima v svojih vrstah odlične organizatorje uveljavil tudi kot organizator konjeniških prireditev. Ob praznovanju 110-letnice kasaškega športa je KK Ljutomer izdal tudi glasilo Dirkač.

Feri Maučec

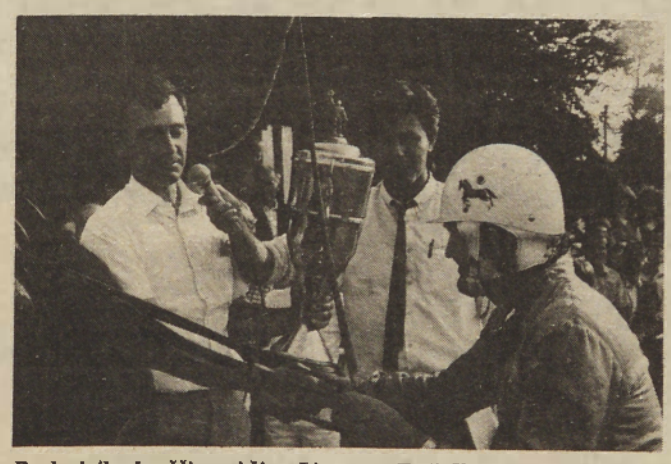

Predsednik skupščine občine Ljutomer Emil Kuhar podeljuje velik pokal zmagovalcu osrednje nedeljske dirke za Veliko nagrado Ljutomera Alojzu Slaviču iz Križevec, ki je zmagal s Fegrino.

Foto: T. Gider

KONJSKE DIRKE

NAGRADA LJUTOMERA FEGRINI

Ob velikem jubileju je konjeniški klub Ljutomer v nedeljo pripravil na hipodromu v Ljutomeru velike kasaške dirke, ki so pritegnile okrog dva tisoč ljubiteljev kasaškega športa. V središču zanimanja je bila kajpak osrednja dirka za Veliko nagrado Ljutomera, na kateri so nastopili najhitrejši konji. Najuspešnejša je bila jugoslovanska rekorderka Fegrina z voznikom Alojzem Slavičem, ki je v prvem teku osvojila prvo, v drugem teku pa drugo mesto in tako postala zmagovalka. Predsednik skupščine občine Ljutomer Emil Kuhar je podelil velik pokal. To pa je bila tudi edina zmaga ljutomerskih kasačev na nedeljskih dirkah.

Rezultati — I. dirka: Patrik (Crnkovič, Zg), 3. Fisko (Hanžekovič, Veržej); II. dirka: Dual (Darovec, Šentjernej); III. dirka (drugi tek prve dirke): Patrik (Crnkovič, Zg), 2. Fisko (Hanžekovič, Veržej); Vrstni red: 1. Patrik, 2. Fisko in Ilona II. IV. dirka: Perela (Hojs, Ljubljana), Dorica MS (M. Slavič, Ključarovci), Psina II (T. Slavič, Ljutomer); V. DIRKA — Velika nagrada Ljutomer — prvi tek: 1. Fegrina (Slavič, Križevci) 1:19,6, 4. Rebeka (Puhar, Veržej); VI. dirka: — dvoletniki: Atila III (Blažin, Ada), 3. Abartka (Jureš, Babinci); VII. dirka — drugi tek Velika nagrada Ljutomera: 1. Lahor II (Muklč, Subotica), 1:18,9 2. Fegrina (Slavič, Križevci).

STRELSTVO

Sobočani prvi v Kopru

V Kopru so bile 4. športne igre klubov Mira Perca-Maksa, na katerih je nastopilo več kot 200 upokojenih delavcev UNZ Slovenije. Tekmovali so v kegljanju, streljanju, balinanju in šahu. Najbolje se je odrezala strelska ekipa upokojencev UNZ Murska Sobota (Senčur, Drole, Šturm in Vergan), ki je osvojila prvo mesto, republiški naslov in pokal. Med posamezniki je Senčur osvojil tretje mesto.

HOKEJ NA TRAVI

Pomurje pokalni prvak SRS

V finalni tekmi za pokal Slovenije je Pomurje v Ljubljani premagalo Svobodo s 4:3. Gole za Pomurje so dosegli: Čarni, Kerman, Črnko in Drvarič. V polfinalu zahodnega dela pokalnega tekmovanja Jugoslavije se bo Pomurje v Zelini srečalo s tamkajšnjo ekipo.

Na turnirju v Mariboru, ki ga je organiziral Partizan I. C. iz Maribora v počastitev krajevnega praznika, je Pomurje premagalo Maribor z 1:0 (Drvarič) in izgubilo s Svobodo z 1:2 (Časar). Pomurje je zasedlo drugo mesto.

SPEEDWAY

KOCMUT TRETJI

V počastitev praznika občine Krško je bilo mednarodno tekmovanje v speedwayu, na katerem so nastopili tekmovalci iz šestih držav. Zmagal je Takacs z Madžarske s 14 točkami. Lep uspeh je dosegel Radgončan Albert Kocmut, ki je z 12 točkami osvojil tretje mesto. Pavlic, Horvat in Gerjevič so s 6 točkami osvojili 10. do 12. mesto.

TENIS

RADGONA DRUGA

Končan je bil prvi del tekmovanja v pomursko-medžimurski teniški ligi. Rezultati zadnjega kola: Radgona I : Čakovec 2:3, Murska Sobota : Radgona II. 2:3 in Lendava : Mursko Središče 3:2. Vrstni red po prvem delu: 1. Čakovec 10, 2. Gornja Radgona I. 8, 3. Lendava 6, 4. Mursko Središče 4, 5. Gornja Radgona II. 2 in 6. Murska Sobota brez točke.

NOGOMETAŠI MELINEC — prvak druge medobčinske nogometne lige Murska Sobota. Stojijo od leve: Petek, Karaica, Baša, Vnuk, Erjavec, A. Dogar, Balažic, J. Pozderec, J. Pozderec, Š. Majc, P. Jerebic, Koštric, Jeri. Čepijo: D. Jerebic, S. Majc, J. Dogar, A. Dogar, Majcen, Dub, J. Pozderac in Forjan.

SNL

Dve zmagi Mure in Nafte

V prvenstveni tekmi slovenske nogometne lige je soboška Mura doma premagala mariborskega Kovinarja z rezultatom 3:1. Strelci golov za Muro: Mertük (11 m), Vršič in Oršoš. Nogometaši Nafte pa v tekmovanju druge slovenske lige-vzhod v zadnjem kolu premagali Steklarja s 3:0.

Končna lestvica

Brežice	22	12	5	5	42:22	29
Dravinja	22	12	3	7	43:32	27
Aluminij	22	12	3	7	40:30	27
Drava	22	12	2	8	48:27	26
Steklar	22	9	7	6	38:29	25
NAFTA	22	8	8	6	36:30	24
Pekre	22	9	6	7	35:29	24
Ojstrica	22	7	5	10	32:35	18
Fužinar	22	7	4	11	27:41	18
Elkroj	22	6	6	10	19:37	18
Proletarec	22	5	4	13	20:46	13
Boč	22	5	3	14	30:52	12

PNL

REZULTATI — 21. KOLO

Veržej : Bakovci 2:0
Dobrovnik : Beltinka 0:0
Petišovci : Lipa 2:2
Čarda : Črenšovci 3:4
Hotiza : Turnišče 0:5
Ljutomer : Mostje 2:1
Beltinka : Veržej 3:0

Beltinka	22	13	6	3	57:29	32
Turnišče	21	11	3	7	50:29	25
Veržej	22	9	7	6	34:28	25
Čarda	21	10	4	7	43:36	24
Hotiza	21	9	6	6	28:33	24
Črenšovci	21	8	7	6	40:40	23
Dobrovnik	21	7	6	8	39:39	20
Bakovci	21	7	5	9	37:35	19
Lipa	21	7	4	10	28:41	18
Ljutomer	21	6	4	11	31:46	16
Petišovci	21	4	7	10	27:46	15
Mostje	21	5	3	13	27:41	13

I. MNL MS

REZULTATI — ZADNJE KOLO

Šalovci : Dokležovje 1:4
Puconci : Tešanovci 2:3
Pušča : Rakičan 0:3
Apače : Tišina 1:1
Radgona : Bogojina 5:1
Radgona : Rakičan 2:3

Končna lestvica

Apače	18	10	5	3	47:29	25
Rakičan	18	10	5	3	44:29	25
Tišina	18	9	4	5	34:23	22
Puconci	18	8	4	6	52:45	20
Radgona	18	6	6	6	32:31	18
Dokležovje	18	8	1	9	46:43	17
Bogojina	18	6	5	7	30:33	17
Tešanovci	18	7	2	9	43:39	16
Šalovci	18	5	5	8	27:41	15
Pušča	18	2	1	15	27:69	5

I. ONL Lendava

REZULTATI — 17. KOLO

Graničar : Renkovci 0:2
Olimpija : Kobilje 6:3
Nafta : Odranci 3:2
Bistrica : Mladost 3:0
Panonija : Nedelica 0:2

Odranci	17	11	2	4	47:27	24
Olimpija	17	10	3	4	42:33	23
Mladost	17	9	2	6	35:29	20
Nedelica	17	7	5	5	33:29	19
Renkovci	17	6	5	6	30:26	17
Nafta	17	7	3	7	30:27	17
Bistrica	17	5	5	7	22:21	15
Panonija	17	3	8	6	20:29	14
Kobilje	17	6	0	11	29:45	12
Graničar	17	4	1	12	20:42	9

II. ONL Lendava

REZULTATI — ZADNJE KOLO

Zvezda : Kapca 1:9
Polana : Pince 5:2
Žitkovci : Lakoš 3:0

Lakoš	10	6	3	1	24:12	15
Žitkovci	10	5	3	2	30:18	13
Polana	10	5	3	2	34:24	13
Kapca	10	5	1	4	34:24	11
Pince	10	2	1	7	14:33	5
Zvezda	10	1	1	8	12:37	3

KOŠARKA

Dve zmagi in dva poraza

V košarkarskem prvenstvu Slovenije so pomurske ekipe zabeležile dva poraza in dve zmagi. Kadetinje Pomurja so premagale Maribor 74:27, mladinke pa Comet 66:56, medtem ko so kadeti izgubili s Ptujem 85:88, mladinci pa s Slovenj Gradcem 89:92.

KJE JE 400.000 DINARJEV?

V soboto, 2. junija, je sicer na pošto v Rogašovce prispela poštna vreča, vendar v njej ni bilo 400.000 dinarjev, ki so jih na pošti v Murski Soboti odposlali kot vrednostno pismo. Začudenje, pravzaprav preplah, je bilo toliko večje, ker so na pošti v Murski Soboti pošiljko komisijsko zaprli, v Rogašovcih pa na enak način tudi odprli. Kam je izginilo vrednostno pismo s 400.000 dinarji? Delavci organov za notranje zadeve so se spoprijeli z veliko uganko — domnevnim kaznivim dejanjem, vendar je bilo treba dognati kdo ga je storil. Naposled so osumili delavca soboške pošte 19-letnega Viljema Ficka iz Gregorčičeve ulice. V njegovem stanovanju, pravzaprav v kopalnici, so našli pogrešano vsoto denarja, od katere je bilo odvzetih 4.000 dinarjev. Zoper domnevnega storilca so odredili pripor, bližnja rekonstrukcija pa bo pokazala, kako je pravzaprav vrečo odprl, prav tako pa bo pojasnjeno, ali so na pošti storili dovolj, da do tega neljubega primera ne bi prišlo. Delavci organov za notranje zadeve so namreč v soboto morali zaslišati več poštnih uslužbencev in to je trajalo več ur.

Smrtno se je ponesrečil 57-letni Ignac Kustec iz Srednje Bistrice 189. Prejšnji torek je po lestvi splezal na skedenj, da bi z njega nametal seno. Na podstrešju naj bi sedel na lesen opornik, nakar je padel na tla, se hudo poškodoval in umrl.

Stanislava Kolar iz Radomerščaka je prijavila tatvino rezervnega kolesa osebnega avta. Ukradeno je bilo v času, ko je avto parkirala na Miklošičevem trgu v Ljutomeru. Hkrati je povedala, da pogreša 4 špirovce, vredne 25.000 dinarjev, ki so ukradeni z njenega dvorišča. Za storilci poizvedujejo.

Z gradbišča kirurškega bloka v izgradnji v Rakičanu je izginil vodovodni števec. Blisk Murska Sobota, ki montira napeljavo, je oškodovan za 2.000 dinarjev.

Neugotovljenega dne je nekdo posekal v gozdu Terezije Šebjanič iz Šalovec 15 bukovih, gabrovih in drugih dreves in jo oškodoval za 45.000 dinarjev.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

V noči na 31. maj je bilo na parkirišču pred hotelom Jeruzalem vlomljeno v tri osebne avte, iz katerih je storilec iztočil več kot 30 litrov bencina. Škode okrog 3.000 dinarjev.

Anton Gregorc iz Radenec je ostal brez akumulatorja. Le-tega je nekdo odvil z motornega kolesa. Doslej storilca še niso prijeli.

V Križevcih se je zgodila huda delovna nesreča. 26. maja je Aleksander Kelemen iz Križevec oral s traktorjem, na katerega levem blatniku je sedel 12-letni nečak R. K. z Vaneče. Na koncu njive je traktorist s hidravliko dvignil plug, prav v tistem trenutku pa je otrok potisnil nogo v delovno območje hidravličnih naprav. Mehanizem mu je stisnil nogo in jo hudo poškodoval.

Iz skladišča Konstruktorja, TOZD Gradbeništvo Pomurje, je izginilo 326 rezalnih plošč, vrednih 60.000 dinarjev. Zmanjkal je tudi drug material. Tatu iščejo.

Neznanega dne proti koncu maja je nepridiprav z rezilnim nožem izrezal luknjo na oknu in ga tako brez težav odprl. Splezal je v stanovanje Ivana Markoja v Melincih, razmetal vso opremo, po čemer sklepajo, da je iskal predvsem denar. Tega ni našel, ker lastnik hiše prebiva v Ljubljani. Škode je za 2.000 dinarjev.

Marija Kohek iz Mostja je oškodovana za 12.000 dinarjev. V teh dneh so ji bile ukradene kokoši, ročna moška ura in motor za motorno kolo.

V noči na 1. junij je bilo vlomljeno v 5 vikend hišic na območju Šebeborec. V vseh je storilec po vlomu še zakuril ogenj. Ta se je v počitniški hišici Franca Flisar iz Murske Sobote, razširil. Škode je za 200.000 dinarjev, na ostalih vikendih pa za 20.000 dinarjev.

Izven Hrastje-Mote se je zgodila huda prometna nesreča. Tovorni avto s priklopnikom, ki ga je vozil avstrijski državljan, je zaradi neprimerne hitrosti v ovinku zapeljal v jarek, nakar se je prikolica prevrnila in je bila cesta dalj časa zaprta, ker so morali počakati drug avstrijski tovornjak, na katerega so preložili tovor. Materialna škoda znaša 500.000 dinarjev.

Pred osebni avto, s katerim se je 31. maja okrog 18.45 ure peljal skozi Lutverce Jože Zemljič iz Žepovec, je nepričakovano pritekel 8-letni otrok, zato je prišlo do nesreče, v kateri se je otrok poškodoval.

V Bakovcih pa se je zgodila prometna nesreča, v kateri je bil udeležen motorist Jože Vidič iz Bakovec, ki je peljal sopotnico Heleno Titan iz Kroga. V ostrem levem ovinku je zapeljal na rob cestišča in s stopalko motornega kolesa zadel ob hlod. Oba sta padla. Titanova se je hudo poškodovala.

Š. S.

CARINSKI DELAVCI OPOZARJAJO: VSE VEČ TUJIH TIHOTAPCEV

POCENI DOPUST

Nekaj dni v preteklem tednu je bilo na naših mejnih prehodih ponovno živahno. Na območju radgonske carinarnice je vstopilo okoli 20 tisoč potnikov, med njimi 4 tisoč tujcev. Prav ti pa so dali carinskim delavcem največ opravka, kajti vse več je takih, ki želijo z izkupičkom za pretihotapljeno blago pri nas poceni preživeti dopust ob Jadranu, ali v pomurskih turističnih centrih.

Iz obsežnega spiska tistih, ki so jih zasačili carinski delavci na mejnih prehodih radgonske carinarnice prejšnjih nekaj dni le nekaj tipičnih primerov: Hildegard Schaiglinger iz Oberglaua v Avstriji se je predstavljala za turistko, med pregledom pa so v njenem osebnem avtomobilu odkrili rezervne dele za traktor v vrednosti 65 tisoč dinarjev. Poljak Jan Narajowski iz Wroclawa je poskusil pretihotapiti rezervne dele za avto v vrednosti 40 tisoč dinarjev. Turški državljan Yasar Nafis je skril v vrata avtomobila 220 ročnih elektronskih ur, 430 baterij zanje in 100 hlačnih nogavic v vrednosti 163 tisoč dinarjev. Dunajčanka Brigitte Zinnert pa je poskusila vnesti 63 ur, 18 žepnih računalnikov in 10 kavbojk v skupni vrednosti 70 tisočakov. Karel Schik iz Münchna, ZR Nemčija, video rekorder in ročno motorno žago in to že po dogovoru, da bo zanju preživel dopust pri zasebniku . . .

Seveda so poskusili na nepošten način s tihotapskim blagom prestopiti mejo tudi naši državljani (v največ primerih gre za surovo kavo), vendarle pa carinski delavci opažajo, da pri nečednih poslih že prednjačijo tujci. Ti poskusijo tihotapiti razno zanimivo blago (žage, hišne računalnike, video rekorderje . . .), katerega vnos prepovedujejo naši carinski prepisi. Zanje so cene na prostem trgu vrtoglave, ker na tujem in našem trgu ti predmeti tudi zelo različno stanejo. Po drugi strani pa precej naivno mislijo, da bodo kot tujci deležni manjše kontrole na meji. Vendar zaenkrat le redki uspejo uiti strokovni kontroli carinskih delavcev. Žal pa vse to često podaljšuje čakalno dobo, kljub temu, da so kazni temu primerne. Vse blago tihotapcem odvzamejo, čakajo pa jih še denarne kazni. Pred kratkim so odvzeli tudi avtomobil. Avtomobil lahko odvzamejo, kadar vrednost skritega blaga presega tretjino njegove vrednosti, ali kadar je preurejen v tihotapske namene. Toliko v vednost, pravijo cariniki, da ne bo, posebej med tujci, negodovanja, ko bo treba na meji čakati dalj časa.

Opozoriti pa je potrebno še na eno dejstvo. Z vse večjim številom tujih tihotapcev se kot kaže, počasi spreminja tudi struktura tujih turistov. In če bodo ti uspevali s svojimi posli — da bodo blago kar zamenjevali za bivanje pri nas oz. ga prodajali za dinarje — se bo za toliko tudi zmanjšal naš turistični devizni priliv.

V. Paveo

krvodajalci

PUCONCI — Ivan Šoštarec (5), Ludvik Kuhar (6), Milan Ledinek 12), Karel Hari (7), Marta Hari (6), Nada Gomboc (4), Slavica Dervarič (2), Vili Dervarič (3), Irena Janža (8), Majda Temlin (4), Borut Talian (3), Borut Štraus (2), Štefan Špilak (2), Aleksander Harai (4), Štefan Kuhar (5), Štefan Sever (4), Rudolf Janža (9), Štefan Novak (4), Karel Vratarič (5).

ŠALAMENCI — Avgust [illegible] (11), Bori Brgles (7), Štefan Janža (2), Arpad Sever (1), Milan Rajsar (6), Jože Gomboši (8), Žužana Krpič (5), Helena Horvat (10), Koleman Kuljc (7), Karolina Novak (3), Marija Temlin (6), Ernest Veren (5).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Milan Smodiš (1), Milan Čahuk (17), Franc Lovenjak (5), vsi Separacija Puconci; Dragica Dolgov (12), Štefan Franko (3), Bela Barber (6), Zoltan Franko (4), Karel Rituper (2), Tibor Hašaj (1), vsi Markišavci; Stefan Norčič (7), Otilija Celec (1), oba Vaneča; Franc Lanjšček (1), Koloman Kocen (1), Olga Kelhar (1), Marija Kološa (1), Franc Balaško (8), Franc Kološa (9), Milan Balaško (5), Irena Sukič (1), Erika Kuronja (1), Bela Banfi (3), Vera Bagari (4), vsi Gorica; Koloman Maček (7), Beznovci; Edi Kosar (5), Radenska: Štefka Forjan (30), Mura; Karel Šinko (12), Nuskova; Oton Nemec (1), Karel Vogrinčič (3), Branko Murmajer (5), Emerik Benko (11), Alfred Matiš (11), Boris Štefanec (6), Žarko Bejek (4), vsi Temeljno javno tožilstvo; Elizabeta Zadravec (6), Spl. bolnica M. Sobota; Albert Matiš (16), Kuzma. Antonija Kovačič (18), Dobrava; Zdenko Gider (5), Petanjci; Jože Cener (22), Podjetje Sobota, M. Sobota; Ernest Kranjec (9), Janez Vöreš (12), Marija Karoli (22), Geza Karoli (3), Janez Ratnik (10), vsi iz Gederovec; Alojz Klanfar (8), Drago Džuban (4), Jože Andrejč (12), vsi Murski Petrovci; Hedvika Fras (12), Ema Hoheger (10), Milan Ficko (6), Franc Serec (7), Kristina Buček (13), vsi Krajna; Anton Kolmanič (2), Jože Pintarič (3), Geza Lončar (2), Vladimir Šinko (3), vsi Skakovci; Oto Gomboc (11), Štefanija Durič (12), Jože Iskra (8), Štefanija Opaka (7), Marija Gomboc (17), Avgust Gomboc (5), Marija Recek (10), Franc Gomboc (8), vsi Gerlinci; Štefan Šarkezi (1), Gornji Črnci, Marija Lang (13), Anton Žilavec (14), Konrad Ficko (6), Alojz Ciglar (11), vsi Korovci; Drago Marič (7), Jože Barbarič (4), Stanislav Vučak (1), Franc Šinko (6), Štefan Šipoš (11), vsi Krašči; Andrej Kornhauser (2), Topolovci; Franc Fartek (71), Tovarna mlečnega prahu M. Sobota; Stefan Pozvek (16), Oto Žoldoš (4), Viktor Flisar (16), vsi KIK Pomurka M. Sobota; Franc Prosič (6), Stanislav Ternar (5), oba Potrošnik M. Sobota; Milan Tomažič (9), Certus M. Sobota; Štefan Smodiš (19), Bakovci; Franc Horvat (1), Ižakovci; Slavko Cener (4), Evgen Baranja (6), oba Pertoča; Vesna Frajzman (7), KS Park M. Sobota; Marta Žoldoš (7), Janez Kerčmar (6), oba Hodoš; Branko Kozar (11) Petanjci.

HVALA ZA DAROVANO KRI!

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA
Janžev vrh 37
69252 RADENCI

Na osnovi 145. člena statuta Vzgojnovarstvene organizacije Janžev vrh

razpisujemo

dela in naloge **RAVNATELJA Z VZGOJNOVARSTVENO OBVEZNOSTJO** za nedoločen čas.

POGOJI: za ravnatelja je lahko imenovan, kdor izpolnjuje pogoje 73. člena zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok (Uradni list SRS, št. 5/80).

ROK PRIJAVE: 10 dni po objavi.

Kandidati bodo o izbiri pismeno obveščeni v 40 dneh po objavi.

ABC POMURKA

MESNA INDUSTRIJA n. sol. o.
Murska Sobota

Komisija za medsebojna delovna razmerja pri delavskem svetu ABC POMURKA — Mesna industrija, DELOVNA SKUPNOST Murska Sobota, Bjedičeva 11, na osnovi 6. člena Pravilnika o delovnih razmerjih

objavlja prosta dela in naloge

SAMOSTOJNA DELA VARSTVA PRI DELU

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih izpolnjevati še naslednje pogoje:

— da imajo visoko oz. višjo strokovno izobrazbo — varnostna smer
— da imajo strokovni izpit
— da imajo 1—3 let delovnih izkušenj
— da imajo organizacijske in komunikativne sposobnosti.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas z dvomesečnim poskusnim delom.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od dneva objave na naslov: ABC POMURKA — Mesna industrija, DELOVNA SKUPNOST, MURSKA SOBOTA, Bjedičeva 11.

IMP — PMI MARIBOR
TOZD BLISK
MURSKA SOBOTA
Bjedičeva 3

RAZPISUJE

JAVNO DRAŽBO
za prodajo osnovnih sredstev, in sicer:

1. **traktor IMT 578 (70 KS)** leto izdelave 1980, v voznem stanju s hidravličnim traktorskim nakladalcem RIKO — RN 3 z izklicno ceno 720.000,00 din
2. **dvoosno traktorsko prikolico tehnostroj, tip PT 4,6/20,** leto izdelave 1979, reg. št. MS 29-90 z izklicno ceno 130.000,00 din

Dražba bo v torek, dne 12. 6. 1984, ob 12. uri na dvorišču TOZD Blisk M. Sobota, Bjedičeva 3.

Udeleženci morajo pred začetkom dražbe položiti varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene. Varščina se kupcu navedenih osnovnih sredstev šteje v kupnino, ostalim udeležencem pa se vrne brez obresti. Ogled prodajanih osnovnih sredstev je možen vsak dan, razen sobote in nedelje, do 14. ure.

Prometni davek plača kupec v skladu z zakonskimi predpisi.

FERI MAUČEC • 21

60 LET NOGOMETA V POMURJU

Sobota se preimenuje v Muro

V nogometni sezoni 1964/65 je bila razpuščena mariborsko-murskosoboška liga, ustanovljeni pa sta bili vzhodna in zahodna conska nogometna liga. Po sklepu Nogometne zveze Slovenije sta se v vzhodno skupino slovenske conske lige uvrstili moštvi Nafte iz Lendave in Grafičarja iz Murske Sobote kot najbolje uvrščeni moštvi v mariborska-murskosoboški ligi. Radgona in Beltinci pa sta morali tekmovati v pomurski nogometni ligi. V letu 1964 je bilo organizirano tekmovanje v občinski nogometni ligi Lendava. Naslov prvaka je osvojilo moštvo Olimpije iz Dolge vasi z 20 točkami pred Graničarjem 19, Mladostjo 18, Himom 16, Petišovci 14, Zvezdo 13, Svobodo 8 in Hotizo 3 točke. V letu 1965 je bilo v podzvezo nogometnih sodnikov v Murski Soboti, ki je delovala dve leti, vključenih 27 sodnikov, od tega 4 republiški, 14 podzveznih in 7 začasnih sodnikov ter en zvezni sodnik. V letu 1965 je predsednik nogometnega kluba Mura Ernest Hojer praznoval majhen jubilej — desetletnico vodenja kluba, ki je pri svojem delu imel veliko podporo v sekretarju kluba Vladu Cvetku. Na letnem občnem zboru januarja 1965. leta se nogometni klub Sob[illegible] zopet preimenuje v Muro. V sezoni 1964/65 so nogometaši Mure v slovenski ligi zasedli deveto mesto s 25 točkami, naslov prvaka pa je osvojil ljubljanski Slovan s 36 točkami. V vzhodni conski nogometni ligi je Nafta iz Lendave s 15 točkami zasedla četrto, Grafičar iz Murske Sobote pa z 12 točkami sedmo mesto med devetimi moštvi. V pomurski nogometni ligi je naslov prvaka pripadel moštvu Bakovec z 31 točkami pred Beltinci 26, Veržejem in Puconci po 23, Radgono 22, Brazdo 21, Bogojino 19, Turniščem in Gradbenikom po 18, Šalovci 13 in Puščo 8 točk. V tej sezoni so bili zelo uspešni mladinci Mure, ki so v enotni slovenski ligi zasedli tretje mesto. V občinski nogometni ligi Murska Sobota je naslov prvaka osvojilo moštvo Tehnostroja iz Ljutomera s 26 točkami pred Dokležovjem 22, Vrelcem 17, Tišino 11 in Borejci 6 točk.

V sezoni 1965/66 je soboška Mura kot edini pomurski predstavnik v slovenski ligi zasedla deveto mesto z 18 točkami, naslov slovenskega prvaka pa Aluminij iz Kidričevega s 34 točkami. Nogometaši Nafte in Grafičarja pa so v vzhodni skupini conske lige osvojili mesti v sredini lestvice. V pomurski nogometni ligi je naslov prvaka osvojilo moštvo Tehnostroja iz Ljutomera s 37 točkami pred Radgono 36, Beltinci 33, Turniščem 29, Bakovci 24, Veržejem in Brazdo iz Dobrovnika po 19, Dokležovjem in Puconci po 18, Vrelcem 13 ter Tišino in Bogojino po 9 točk. Moštvo Tehnostroja kot pomurski prvak se je uvrstilo v vzhodno consko nogometno ligo.

(nadaljevanje)

Nogometaši Tehnostroja iz Ljutomera, ki so leta 1966 osvojili naslov pomurskega prvaka in se uvrstili v vzhodno conska ligo.

Nogometno moštvo Grafičarja iz Murske Sobote.

Radijski in televizijski spored od 8. do 14. junija

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Pet najboljših ta teden . . ., 16.30 — Aktualno v petek, 8. junija, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.20—23.50 Teletekst RTV Ljubljana. 17.35 Poročila. 17.40 Domači ansambli: 20 let ansambla Lojzeta Slaka. 18.10 Modro poletje, španska mladinska nanizanka. 18.40 Zdravilne vode, izobraževalna serija. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik 1. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Modrost telesa, angleška dokumentarna serija. 20.50 Propagandna oddaja. 20.55 Ne prezrite. 21.10 Ura z Agatho Christie, angleška nanizanka. 22.05 TV dnevnik II. 22.20 Zbogom, Braverman, ameriški film.

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik. 17.45 Majske igre 83, otroška oddaja. 18.15 Zdravstveno izobraževanje. 18.45 Silhuete — oddaja narodne glasbe. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Glasbeni magazin. 20.45 Zagrebška panorama. 21.00 Porota, dokumentarna oddaja. 22.05 Nočni kino: Nemčija, bleda mati, zahodnonemški film (do 00.05)

TV ZAGREB

Prvi program

17.40 Poročila, 17.45 Majske igre 1983, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika reških občin, 18.45 Obramba in zaščita, 19.30 Dnevnik, 20.00 V tretjem Reichu (Ser. film), 20.55 , Zabavnoglasbena oddaja, 21.40 Dnevnik, 21.55 Gost urednik

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Film, 13.00 Poročila, 14.40 Film, 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Poročila, 17.05 Otroška oddaja, 17.30 Skrivnostne globine, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20. 15 Akti X,Y — nerešeno, 21.20 To so bili časi, 22.15 Sport, 23:15 Akti X,Y — nerešeno.

DRUGI PROGRAM

20.15 Dežela gora, 21.15 Cas v sliki in politika v petek, 22.15 Trije tujski legionarji (film).

ljubljanska banka
Pomurske banke

TV MADŽARSKA

8.30 in 15.00 Šolska TV 9.45 Kratki filmi: Zemeljski pekel Afar; Bradata sova pozimi; Banda Črne Mačke. 16.25 Modelarstvo. 16.50 Črno mesto, pon. 2. dela. 18.00 Koledar, magazin. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Jutri bo pokalna sreda, TV igra. 21.10 Srečanje v petek; za mladino. 22.10 Umetnina tedna. 22.15 Prepovedane igre, francoski film. 23.35 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 17.00 TVD poročila. 17.05 Tv šola. Trilly — odkrivati svet skozi igro 18.00 Lovec — televizijski serijski film. 18.50 Risanke. 19.30 TVD stičišče. 19.50 Aktualna tema. 20.20 Kri na mesecu — film — Igrajo: Robert Mitchum. Barbara Bel Geddes. Robert Preston. Režija: Robert Wise. 21.35 Turistični atlas. 21.55 TVD vse danes. 22.05 Visoki pritisk — glasbena oddaja.

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 — Aktualno v soboto, 9. junija (sobotna reportaža, iz naših društev, Naš nasvet), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

7.45—11.30 Teletekst RTV Ljubljana. 8.00 Poročila. 8.05 Zgodbe o Poluhcu: Poluhec v sosedovem vinogradu. 8.20 Ciciban, dober dan: Žiga-žaga. 8.40 Zgodbe iz Nepričave, otroška nadaljevanka TV Beograd. 9.10 Skrivnostni svet Arthurja Clarka: Prikazni iz globin, angleška dokumentarna serija. 9.35 Modrost telesa, angleška dokumentarna serija. 10.25 Ljudje in zemlja. 11.25 Poročila (do 11.30). 16.30—23.10 Teletekst RTV Ljubljana. 16.45 Poročila. 16.50 Mladost Petra Velikega, sovjetska nadaljevanka. 18.00 Pred EP v nogometu, športna oddaja. 18.45 Čudeži narave: Zgodba o tigru, kanadska poljudnoznanstvena serija. 19.05 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Brez odpuščanja, ameriški film (ČB). 21.55 Propagandna oddaja. 22.00 Zrcalo tedna. 22.20 Bodite z nami, zabavno glasbena oddaja TV Beograd. 23.05 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

15.20 Pod kožo, finski film. 16.45 Zmajeve otroške igre. 17.45 S. Popović-P. Sarčević: Rodoljubi, ponovitev drame. 18.55 Slovenska ljudska glasbila in godci: Bordunske citre, oddaja TV Ljubljana. 19.30 TV dnevnik. 20.00 V družbi z . . ., glasbena oddaja. 20.30 Feljton TV Skopje. 21.15 Poročila. 21.20 Športna sobota

TV ZAGREB

Prvi program

16.00 Sedem TV dni, 16.30 Finale ragbija Čelik — Nada, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Mali koncert, 18.30 Kultura, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Maratonci tečejo častni krog (film), 21.35 Dnevnik, 21.50 Koncem tedna

TV AVSTRIJA

17.30 Skrivnostne globine, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.00 Šport, 20.15 Moralo je biti nekaj čudovitega (Dokumentacija), 21.45 Šport, 22.45 Kot je bogu všeč.

TV MADŽARSKA

8.15 Ponovitve do 11.50. 15.05 Še enkrat, za otroke. 16.30 Človek z Atlantide, sci-fi serija. 17.25 Edit in Sanyi, portret. 17.40 Računalnik, 10. del. 18.15 Objektiv; dejstva o socialističnem svetu. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Muhasti letni časi, zabavni magazin. 21.15 Večer s Carlesom Aznavourjem. 22.15 Nana, nadaljevanka. 23.10 TV dnevnik.

TV KOPER

17.30 TV poročila. 17.35 Kri na mesecu — film — Igrajo Robert Mitchum. Barbara Bel Geddes. Režija : Robert Wise. 18.50 Indija — dokumentarec iz serije Opera narave. 19.20 Risanke. 19.30 TVD stičišče. 19.50 Folk art — Folklorna skupina Kuban iz Sovjetske Zveze. 20.20 Lucy in mehanika, serijski film Lucy in njeni. 20.50 Diamanti na nebu — dokumentarec. 21.50 TVD vse danes. 22.00 Nočni film

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)

TV LJUBLJANA

8.30—13.05 Teletekst RTV Ljubljana. 8.45 Poročila. 8.50 Živ žav, otroška matineja. 9.40 Modro poletje, ponovitev španske mladinske nanizanke. 10.10 M. Smoje: Veliko mesto, nadaljevanka TV Zagreb. 11.40 625, oddaja za stik z gledalci. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Poročila (do 13.05). 14.50—22.25 Teletekst RTV Ljubljana. 15.05 Rokomet(ž) za pokal Hungarija—Madžarska:Jugoslavija, posnetek iz Szegeda. 16.15 Poročila. 16.20 Mostovi. 16.50 S kanujem po Snowdoniji, angleška dokumentarna oddaja. 17.45 Športna poročila. 18.00 Nič svetega, ameriški film. 19.10 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 M. Kranjec: Strici so mi povedali, nadaljevanje in konec. 21.20 Propagandna oddaja. 21.25 Portret: Alfonz Muha. 21.50 Športni pregled. 22.20 Poročila.

Opomba: 14.00—14.30 Ljubljana predvaja za JRT I — domači ansambli: Oglarji

TV ZAGREB

Prvi program

10.20 Pročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Narodna glasba, 14.30 Planet opic, 15.20 V nedeljo, 17.30 Videl te bom (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Strici so mi povedali, 21.20 Potopis, 21.50 Športno pregled, 22.20 Dnevnik

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

9.00 Počitničar (film), 10. 25 Spoznaj nevarnost, 11.30 Vincet van Gogh, 12.00 Pred deželnimi volitvami, 14.35 Marchanska ljubezen (film), 16.05 Imam leva (film), 17.10 Ofira, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Poročnik in sodnik (TV film), 22.00 Festival,

TV MADŽARSKA

8.10 Spored za otroke. 10.25 Madžarska-Jugoslavija, rokomet. 11.45 Glasbeni butik. 14.00 Ukradena sreda, madžarski film. 15.25 Sever proti jugu, prenos iz Blatnega jezera. 17.30 Napoved sporeda. 18.00 Delta. 19.00 Teden. 20.00 Poročila. 20.05 Mike Andros, serijska kriminalka. 21.00 Družabna igra. 21.40 Športna poročila. 21.50 Tibor Erdelji, portret. 22.40 Poročila.

TV KOPER

17.00 Videomix — glasbena oddaja (ponovitev). 19.00 Risanke. 19.30 Stičišče — tednik TV dnevnika. 19.45 Visok pritisk — glasbena oddaja. 20.30 Vlak naših sanj — film — Igrajo: Dinah Sheridan. Bernard Cribbins. Režija: Lionel Jeffries. 22.15 Atom, ta neznanka — dokumentarec iz serije Nuklearna revolucija. 22.45 Telestart — 83 — glasbena oddaja, ki jo vodi Luciano Minghetti

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 11. junija (Šport, Najbolj iskane plošče preteklega tedna), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.20—22.35 Teletekst RTV Ljubljana. 17.35 Poročila. 17.40 Zgodbe iz nepričave, otroška serija TV Beograd. 18.10 Računalniki pete generacije, film z beograjskega mednarodnega festivala znanstvenega in tehničnega filma. 18.40 Pet minut za rekreacijo. 18.45 Podium. 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 Tv in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 Tv dnevnik I. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Alija Isaković: Hasanaginica, drama TV Sarajevo. 21.15 Propagandna oddaja. 21.20 Spoznano, neznano — oddaja o znanosti. 22.20 Tv dnevnik II

ODDAJNIKI I. TV MREŽE:

17.25 Tv dnevnik. 17.45 Slovenske ljudske pravljice, oddaja Tv Ljubljana. 18.00 Alice v čudežni deželi, lutkovna serija. 18.15 Grafiki BiH, izobraževalna serija. 18.45 Glasbeni album. 19.00 Športni grafikon. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Po poteh spoznanj. 20.50 Zagrebška panorama. 21.10 Tv nadaljevanka. 22.00 Ponovitev zabavnoglasbene oddaje (do 22.45)

TV ZAGREB

Prvi program

17.40 Poročila, 17.45 Slovenske pravljice, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika siških občin, 18.45 Podij, 19.15 Risanka 19.30 Dnevnik, 20.00 Jesen Jure Dražetića (drama), 21.15 Izbrani trenutek, 21.20 Svet danes, 21.50 En avtor, en film, 22.10 Dnevnik.

ljubljanska banka
Pomurske banke

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

15.00 Risanka, 16.20 Imam leva (film), 17.25 Ofira, 17.55 Čeladek, 18.00 Tisoč let kot en dan, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Poročnik in sodnik (Tv film), 22.00 Festival v Montreuyju.

DRUGI PROGRAM

9.00 Matineja, 15.00 EPCOT (dok. film). 15.45 Športno popoldne, 17.00 Kako so osvojili divji zahod (film). 19.25 Risanka, 19.30 Gasparone (opereta), 22.00 Poročila, 22.05 Šport, 22.25 Modra gardenija (film).

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 17.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 17.30 TV poročila. 17.35 Lovec — serijski film. 18.25 Kim & Co — mladinski televizijski film. 19.05 Princeska Zaffiro — risanke. 19.30 TVD stičišče. 19.50 Obzorja — Atom in vojna — dokumentarna oddaja iz serije Nuklearna revolucija. 20.20 Nogomet: Paris: Francija—Danska — Otvoritev evropskega prvenstva. 22.20 TVD vse danes. 22.30 Veter in hrast — TV nadaljevanka — V. del. 23.30 Zeit im bild — Čas v sliki

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Vrtiljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 12 junija (gospodarska tema, Iz krajevnih skupnosti), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

17.35—22.35 Teletekst RTV Ljubljana, 17.50 Poročila, 17.55 Zgodbe o Poluhcu: Poluhec in bradata nevesta, lutkovna nadaljevanka. 18.10 Republiška revija mladinskih pevskih zborov — Zagorje 84, 1. oddaja. 18.40 Utrip življenja, jugoslovanski kratki film, 18.55 Knjiga, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 N. Gordimer: Šest čevljev zemlje, zahodnonemška nadaljevanka, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Aktualno: Nova šola — boljša šola? 21.50 TV dnevnik II. 22.05 E. Varese: Govorica telesa (Smiljana Mandukić), oddaja TV Beograd

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik. 17.45 Pisani avtobus, otroška oddaja, 18.15 Branje, 18.45 Musica da Camera, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Alan Stivell — 1. oddaja, 20.15 Pariz: EP v nogometu — Francija-:Danska, prenos (slov. kom), v odmoru Propagandna oddaja (do 22.15/25)

TV ZAGREB

Prvi program

17.40 Poročila, 17.45 Pisani avtobus, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osijeških občin, 18.45 Musica da camera, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 EP v nogometu, 22.15 Dnevnik

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Avstrija II, 12.30 Risanka, 12.35 Avstrija v sliki, 13.00 Poročila, 17.00 Poročila, 17.30 Tudi hec mora biti, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Risanka, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nogomet — EP v Franciji, 22.15 Po poti Duka Elingtona.

TV MADŽARSKA

8.30 Šolska TV, 9.45 Ogenj na vodi, francoski film. 10.45 Burleska. 16.40 Risanka. 17.30 Ženski nogomet, reportaža. 18.00 Rubens, nizozemska nadaljevanka. 18.55 Poje Andras Varga. 20.00 TV dnevnik. 20.25 Evropsko nogometno prvenstvo: Francija—Danska. 22.15 Umetnina tedna. 22.25 Kos nekega prostora, E. Goldfinger, portret. 23.00 TV dnevnik.

ljubljanska banka
Pomurske banke

TV KOPER

14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 17.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 17.30 TV poročila. 17.35 Lovec — serijski film. 19.50 Obzorja — Atom in vojna — dokumentarna oddaja iz serije Nuklearna revolucija. 20.20 Nogomet: Paris: Francija—Danska — Otvoritev evropskega prvenstva. 22.20 TVD vse danes. 22.30 Veter in hrast — TV nadaljevanka — V. del. 23.30 Zeit im bild — Čas v sliki

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 13. junija (pogovor v živo, Iz delovnih kolektivov), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

18.05—22.40/40 Teletekst RTV Ljubljana, 18.20 Poročila, 18.25 Ciciban, dober dan: Med ribiči, 18.40 Mozaik kratkega filma, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Animirani film, 20.15 Lens: EP v nogometu — Belgija:Jugoslavija, presnos EVR, v odmoru Propagandna oddaja, 22.15/25 TV dnevnik II

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik, 17.45 Gusarji kapitana Kavlja, otroška serija, 18.15 Govorimo o zdravju, izobraževalna serija, 18.45 Radio TV »Moravska plitvina«, glasbeno-humoristična oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Na počitnicah, sovjetski film, 21.20 Zagrebška panorama, 21.35 Koncert v galeriji Srbske akademije znanosti in umetnosti (do 22.20)

TV ZAGREB

Prvi program

17.40 Poročila, 17.45 Gusarji kapitana Kljuke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika karlovških občin, 18.45 Rokeri s Moravu, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 EP v nogometu, 22.15 Dnevnik

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Marchanske ljubezni, 11.55 Burleska, 12.10 Meseček otok, 13.00 Poročila, 13.05 EP v nogometu, 17.00 Poročila, 17.05 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Pisarniške zgodbe, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Oh, te ženske (film), 21.40 Pesem v času, 22.55 Poročila.

DRUGI PROGRAM

16.15 Iz Parlamenta, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Bonanza, 19.30 Čas v sliki, 20.15 EP v nogometu, 22.15 Kulturni journal, 23.00 Umetnine.

TV MADŽARSKA

9.00 Šolska TV. 9.30 Delta, pon. 9.55 Črne Mačke, pon. 3. dela. 16.40 Nega govora, 6. del. 17.00 TV borza. 17.15 Risanke in lutke. 18.10 Pedagoški forum. 18.50 Agrarni svet: Blago, tržišče, vrednost. 20.00 TV dnevnik. 20.30 Kariera nekega sleparja, 6. del. 21.25 Studio 84, kulturni tednik. 22.30 Popevke tridesetih let. 23.15 TV dnevnik.

TV KOPER

12.30 Nogomet: Paris: Francija—Danska (posnetek), 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 17.05 Nogomet: Strasburg: Zah. Nemčija—Portugalska — Evropsko prvenstvo med odmorom TV poročila, 19.00 Princeska Zaffiro — Risanke, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Dokumentarec. 20.20 Nogomet: St. Etienne: Romunija—Španija — Evropsko prvenstvo. Med odmorom Turistični vodič — v sodelovanju s Kompas hertz, 22.20 TVD vse danes. 22.30 Videomix — glasbena oddaja v živo z glasbenimi željami in nagradnimi igrami. Zeit im bild — Čas v sliki

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Glasba skozi stoletja, 16.30 — Aktualno v četrtek, 14. junija (kultura, tematski prispevek s področja SLO in DS), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

16.15—23.30 Teletekst RTV Ljubljana, 16.30 Poročila, 16.35 Igrajmo se gledališče: Predstavi se režiser, 17.00 Strassbourg: EP v nogometu — ZRN:Portugalska, prenos EVR, v odmoru Propagandna oddaja, 19.00/10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 R. Gadney: Kennedy, angleška nadaljevanka, 21.55 TV dnevnik II, 22.10 Retrospektiva domače TV drame — Miroslav Vilhar: Jamska Ivanka, drama (č/b)

Oddajniki II. TV mreže:

17.30 Beograjski TV program, 19.00 Mladinska oddaja, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Alan Stivell — 2. oddaja, 20.15 St. Etienne: EP v nogometu — Romunija: Španija, presnos (slov. kom), v odmoru Propagandna oddaja (do 22.15/25)

TV ZAGREB

Prvi program

15.45 Poročila, 15.50 Pešec v avtomobilu, 16.20 TV koledar, 16.30 Kronika splitskih občin, 17.00 EP v nogometu, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 EP v nogometu, 22.15 Dnevnik

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Oh, te ženske (film), 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Poročila, 17.00 Poročila, 17.05 Eci, peci, pec, 17.30 Levo od pingvinov, 17.55 Spanček Zaspanček, 18:00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magacin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Bali (dok. film), 21.50 Magazin Alpe — Jadran.

DRUGI PROGRAM

15.45 Iz parlamenta, 17.00 EP v nogometu, 19.00 Risanke, 19.30 Čas v sliki, 20.15 EP v nogometu, 21.15 Čas v sliki, 22.15 Klub 2.

TV MADŽARSKA

9.00 Solska TV. 10.00 Banda Črne Mačke, pon. 4. dela. 16.45 Kratki film. 17.05 Evropsko nogometno prvenstvo: ZR Nemčija —Portugal, prenos iz Strasbourga. 19.10 Ustvarjalni nemir. 20.00 TV dnevnik. 20.30 Madžarska v letu 1944. 21.15 Panorama; zunanjepolitični magazin. 22.15 Njen poklic: Igralka; Zsuzsa Simon. 23.05 TV dnevnik, III.

TV KOPER

12.30 Nogomet: Lens: Belgija—Jugoslavija (posnetek), 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks. 17.05 Nogomet: Strasburg: Zah. Nemčija—Portugalska — Evropsko prvenstvo med odmorom TV poročila, 19.00 Princeska Zaffiro — Risanke, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Dokumentarec. 20.20 Nogomet: St. Etienne: Romunija—Španija — Evropsko prvenstvo. Med odmorom Turistični vodič — v sodelovanju s Kompas hertz, 22.20 TVD vse danes. 22.30 Videomix — glasbena oddaja v živo z glasbenimi željami in nagradnimi igrami. Zeit im bild — Čas v sliki

kino

„PARK" MURSKA SOBOTA

8. junija ob 18. in 20. uri ter 10. junija ob 16., 18. in 20. uri ameriški film: „BEŽI ANGEL, BEŽI".

LENDAVA

9. junija ob 17.30 in 20. uri ameriški film: „PEKLENSKI ANGELI";

14. junija ob 17.30 in 20. uri ameriški film: „SMRT V ULICI ANGELA".

GORNJA RADGONA

8. junija ob 19. uri ameriški film: „BANDIT V TEKSASU" in ob 21. uri japonski film: „LADY CHATTERLEY IZ TOKIA";

9. junija ob 20. uri ameriški film: **„LJUDJE MAČKE":**

tel: 069/73-137
branko
MOLER
radenci
avtokleparstvo-avtoličarstvo
ravnalna miza-komora
zaščita vozil-vlečna služba

prodam

TRSEKE, KOPRIVICE in razne druge sadike rož za grobove prodam. Ivanič, Noršinci 12, p. Martjanci. M-2582

KOMBAJN MASSEY FERGUSON, NSU 1200 C, neregistriran, in peč thermogen, 80.000 kalorij, prodam. Franc Lucu, Gornji Petrovci 83. M-2654

VEČ GOZDNIH PARCEL V KRALJEVCIH PRI VIDMU OB ŠČAVNICI in gradbeno parcelo ob cesti, primerno za gostinsko dejavnost, prodam. Ponudbe na naslov: Josip Poje, Mala Subotica, M. Tita 24, telefon 042-85-436. M-2681

FIAT 124 PRODAM. Štefan Baler, Bakovci, Ribiška 30. M-2682

RENAULT 8, registriran do januarja 1985, zaradi okvare prodam. Bogojina 65. M-2684

BARVNI TELEVIZOR POCENI PRODAM. Murska Sobota, Lendavska 18/I, telefon 21-547. M-2685

VODOVODNO ČRPALKO Z REZERVOARJEM, 3-fazno, prodam. Murska Sobota, Cankarjeva 29. M-2688

TELICO, kontrola A, visoko brejo, prodam. Veščica 61, p. Murska Sobota. M-2689

KOBILO, staro štiri leta, vozno, prodam. Plohl, Cven 4. M-2690

TELICO ali kravo s teletom, kontrola A, prodam. Lemerje 28, p. Puconci. M-2691

WALKMAN SCHNEIDER, nov, prodam za 60.000 din. Zvonko Brenčič, Rakičan, Partizanska 12, telefon 24-278. M-2693

MOPED APN 6, rdeče barve, prodam. Murska Sobota, Prešernova 24, telefon 22-026. M-2694

TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-2695

STROJ FRIGOPOL ZA IZDELAVO MANJŠIH KOLIČIN SLADOLEDA PRODAM. Herman Rajsar, gostilna Grad. M-2696

KOSILNICO BCS in puhalnik za seno prodam. Jože Mesarič, Bakovci, Mali Bakovci 85. M-2697

MLADO KRAVO S TELETOM, kontrola A, prodam. Sebeborci 72. M-2698

DIANO, delno karambolirano, prodam. Emil Šavel, Košarovci 2, p. Križevci v Prekmurju. M-2699

KRAVO, staro pet let, brejo šest mesecev, ali telico, staro 13 mesecev, za nadaljnjo rejo, kontrola A, prodam. Ludvik Gergorec, Andrejci 53. M-2700

AVTOMATIK 3 M, letnik 1981, odlično ohranjen, prodam. Željko Kutnjek, Rakičan, Cankarjeva 36. M-2701

MALE PUJSKE PRODAM. Jože Gašpar, Suhi vrh 4 — »MATAJEV BREG«. M-2753

MALE PUJSKE PRODAM. Borejci 33. M-2720

ZASTAVO 101, letnik 1974, lahko tudi po delih, prodam. Vogrinčič, Pertoča 9. M-2710

KORUZO NA STORŽIH PRODAM. Vučja gomila 146. M-2708

BREJO KRAVO PRODAM. Žižki 70. M-2709

TELEVIZOR GORENJE (senzorski), črno-beli, prodam. Vidonja, Murska Sobota, Titova 25. Informacije po 15. uri. M-2721

MALE PUJSKE PRODAM. Rakičan, Tomšičeva 23. M-2723

ŠKODO 110 L PRODAM. Bodonci 156. M-2734

TRAKTOR URSUS 355 PRODAM. Boračeva 48, p. Radenci. M-2735

DVOREDNI SEJALNIK OLT ZA KORUZO IN AVTORADIO BLAUPUNKT PRODAM. M. Petrovci 23. M-2736

DVODELNO OMARO, BIDERMAIER, iz masivnega brestovega lesa, dobro ohranjeno, prodam. Informacije: telefon 74-506. M-2737

SENO ZA KOŠNJO V KOŠAROVCIH (okoli 2 ha), prodam. Kutoš, Murska Sobota, M. Kuzmiča 15. M-2738

KRAVO PO IZBIRI, kontrola A, prodam. Šalamenci 9. M-2739

TRAKTOR IMT 560, 150 ur, kot nov, z novo dodatno opremo, in bočno koso IMT za IMT 535 prodam. Gusti Cigut, Borejci 12, p. Tišina. M-2741

ZASTAVO 750, z rezervnimi deli, nujno prodam. Matjašec, Černelavci 21. M-2742

okna inles vrata
RIBNICA

MOPED JAWA BABATTA NAPRODAJ. Naslov v upravi lista. M-2744

TRAKTOR URSUS s koso in priključki prodam. Naslov v upravi lista. M-2744

ISO-ŠPAN, debelina 30 cm, 30 kosov, in špirovec (7 m x 12/14), prodam. Murska Sobota, Kajuhova 56, telefon 24-075. M-2747

BOROVE DESKE PRODAM. Černelavci 2 b ali telefon 24-069. M-2748

DVE SVINJI ZA ZAKOL PRODAM. Polana 13, p. Puconci. M-2749

PRIKOLICO ZA ŽIVINO PRODAM. Naslov v upravi lista. M-2750

MOTORNO KOSILNICO LAVERDA PRODAM. Gorica 20. M-2724

GRADBENO PARCELO V MORAVSKIH TOPLICAH, 8 arov, prodam. Informacije po 20. uri: telefon 75-180. M-2725

PZ 125, letnik 1971, ugodno prodam. Celec, Murska Sobota, Vrtna 6. M-2726

PLUGE OLT PRODAM. Krajna 33. M-2727

PEČ EMO CENTRAL 20, novo, prodam. Informacije po telefonu 24-943. M-2228

HLADILNIK, 170 l, prodam. Leopold Kavčič, Negova, novi blok. GR-152

AVTA NSU 1200 C (eden neregistriran), prodam. Franc Ivanič, Kapelski vrh 30, p. Radenci. GR-153

DVE TRAJNOGOREČI PEČI in novo garderobno omaro ter rabljeno kopalno kad prodam. Darvaš, Kapelska 28, Radenci. GR-145

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, dobro ohranjen, in otroško stajico po ugodni ceni prodam. Škrilec, Murska Sobota, Štefana Kovača 18. M-2230

OBRAČALNIK ZA KOSILNICO BCS PRODAM. Franc Fekonja, Radenski vrh 2, Radenci. M-2231

RENAULT 18 TL, letnik 1982, prva registracija oktobra 1983, prevoženih 10.000 km, in DIANO 6 LC, letnik 1980, nujno prodam. Telefon od 8. do 12. ure: 72-539. M-2232

GLISER Z MOTORJEM WANKEL in prikolico prodam. Milan Kocbek, Veržej 38. In-336

TELICO, brejo sedem mesecev, prodam. Jože Lupša, Berkovci 16, p. Videm ob Ščavnici. In-330

DIANO 6, letnik 1979, prodam. Zvonko Gredar, Ivanjševski vrh 4 (pri Krambergerjevih), p. Sp. Ivanjci. M-2717

OBRAČALNIK ZA BCS PRODAM. Matija Vajs, Stara Nova vas 17, p. Križevci pri Ljutomeru. In-335

ZLATO ZA ZOBE PRODAM. Naslov v upravi lista. In-332

WARTBURG, letnik 1976, prevoženih 83.000 km, prodam. Vlado Škrban, Gaberje 146. M-2781

PRENOSNI TELEVIZOR ISKRA-3, črno-beli, star eno leto, prodam. Informacije po 15. uri. Viktor Nemec, Veržej 12 b, p. Veržej. In-338

KOSILNICO BERTOLINI prodam ali zamenjam za traktor, po možnosti s kosilnico od 14 do 30 KM. Avto KADETT, letnik 1967, prodam. Silvo Gaberšček, Benica 24. Le-209

HRASTOVE PLOHE (5 in 8 cm) prodam ali zamenjam za žagan les za ostrešje. Miran Jurkovič, Grlava 12, 69242 Križevci pri Ljutomer, telefon zvečer: (069) 81-576. In-339

FONER STISKALNICE, brusilni stroj za les, dva skobelnika, tridelne brane za traktor (manjše) in plug za konjsko vprego prodam. Kutuš, Križevci v Prekmurju 54. M-2229

KITARO LIMAR, kopija FENDER, deklarirano, prodam. Telefon dopoldne: 81-615, interna 52 — Vlado. In-329

DIANA 6 UGODNO NAPRODAJ. Ivo Simić, Beltinci, Kocljevo naselje 6. telefon 71-222. M-2752

ZASTAVO 101, letnik 1974, v dobrem stanju, po ugodni ceni prodam. Cug, Arh. Novaka 19, Murska Sobota. M-2754

RENAULT 18 TL PRODAM. Telefon 24-479. M-2755

DVE KRAVI, vozni ena stara 10 let, breja devet mesecev, druga stara 8 let, breja štiri mesece, prodam. Dolina 30, p. Puconci. M-2757

SVINJO, brejo prodam. Jože Godina, Dolnja Bistrica 154. M-2758

ŽITNI KOMBAJN ZMAJ 780 PRODAM. Koloman Maček, Beznovci 11, p. Bodonci. M-2759

KOMBAJN EPPLE PRODAM. Domanjševci 53, p. Križevci v Prekmurju. M-2762

ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Odranci 138. M-2760

BARVNI TELEVIZOR, letnik 1980, ugodno prodam. Drago Sedonja, Murska Sobota, Kroška 19. M-2761

KOSO S POGONOM ZA STEYER, 18 KM, v uporabnem stanju, prodam. Jože Ružič, Sebeborci 87. M-2765

AMI 8 PRODAM. Gizela Peček, Žiberci 14, p. Apače. M-2768

KOMBI IMV, peč za centralno kurjavo in vodno črpalko hidroforom prodam. Murska Sobota, Cankarjevo naselje 51, telefon 21-081. M-2769

BOČNO KOSO ZA TRAKTOR DEUTZ in male pujske prodam. Rakičan, Panonska 66. M-2771

ZASTAVO 750 prodam. Murska Sobota, Prešernova 22. M-2772

126 P, letnik 1978, prodam. Informacije: Črnko, Moravske toplice. M-2773

NAGROBNI SPOMENIK (150 x 22) prodam. Bakovci, Kroška 47. M-2774

OPEL ASCONO 1200 LS, malo voženo, prodam. Velika Polana 187. M-2775

MERCEDES 220 UGODNO PRODAM. Tropovci 51 d. M-2776

BRESKVE LES PRODAM. Hotiza 145. M-2740

Razdalje se krajšajo. Gostilna na Hotizi je blizu.

KOTNO GARNITURO ZA JEDILNICO, dobro ohranjeno, prodam. Ogled popoldne. Banfi, M. Sobota, M. Kuzmiča 19. M-2763

KRAVO S TELIČKOM PRODAM. Krog, Plečnikova 50. M-2778

MALE PUJSKE (20 kg) prodam. Veščica 60, telefon 23-806. M-2779

HRASTOVO POHIŠTVO ZA SPALNICO, ročno izdelano, prodam. Naslov v upravi lista. M-2780

BARVNI TELEVIZOR PRODAM. Murska Sobota, Trstenjakova 67. M-2782

IMW KOMBI, triosni, 1600, z morisovim motorjem, registriran do leta 1984, prodam. Kampuš, Spodnja Ščavnica 20 b, G. Radgona. M-2787

28. MAJA sem na avtobusu, ki je odpeljal ob 10. uri iz Odranec v Mursko Soboto, pozabil malo mandolino. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne. Stanislav Lovrenčič, Črenšovci 219. M-2746

DVOINPOLSOBNO DRUŽINSKO STANOVANJE, s soglasjem (73 m²) v bloku, brez centralnega ogrevanja, v Ljutomeru zamenjam za eno ali enoinpolsobno stanovanje, centralno ogrevano, v M. Soboti. Naslov v upravi lista. M-2777

kupim

KORUZO NA STORŽIH KUPIM. Stanko Mohorič, Cerkvenjak 19. M-2713

STARO HIŠO V OKOLICI MURSKE SOBOTE KUPIM. Ponudbe na upravo lista POD NUJNO. M-2232

INDUSTRIJSKI ŠIVALNI STROJ KUPIM. Telefon 069/81-008. In-337

zaposlitve

SAMOSTOJNEGA ZIDARJA, SOBOSLIKARJA IN PEČARJA ZAPOSLIMO TAKOJ. Stanovanje, hrana, prevoz na delo in z dela zagotovljeno, OD po dogovoru. Informacije po telefonu (061) 318-246 od 7. do 8. ure ali (061) 653-123.

AVTOKLEPARJA Z ODSLUŽENIM VOJAŠKIM ROKOM ZAPOSLIM. Vladimir Jelen, Beltinci. M-2766

sobe

MLADA ZAKONCA BREZ OTROK iščeta sobo in kuhinjo v Murski Soboti. Naslov v upravi lista. M-2711

SOBO s souporabo kopalnice, po možnosti s posebnim vhodom, išče mlado dekle. Petanjci 75. M-2743

razno

OBRTNIKOM, GOSTILNIČARJEM IN AVTOPREVOZNIKOM VODIM KNJIGOVODSTVO. Telefon 23-408. M-2683

VDOVEC S KMETIJO želi spoznati žensko, staro od 25-35 let, ki ima veselje do dela na kmetiji. Ponudbe na upravo lista. M-2702

STAREJŠA VDOVA s premoženjem in lepo pokojnino išče družino v M. Soboti, ki bi jo vzela v oskrbo. Naslov v upravi lista. M-2703

PREPROST KMEČKI FANT s srednje veliko mehanizirano kmetijo, star štirideset let, mirnega značaja, nekadilec, želi spoznati dekle al vdovo enakih lastnosti. En otrok ni ovira. Ponudbe na upravo lista pod: »SPOZNAJVA SE«. M-2706

PREKLICUJEM ŽALJIVE BESEDE, ki smo jih izrekli Jožetu Koprivnikarju iz M. Sobote. Družina Novak iz Krnec. M-2719

PREKLIC!

Jože Toplak iz Bendikta 69 obžalujem nepremišljene, v jezi 26. aprila 1984 izrečene žaljivke Eriki Kraner iz Brengove 75, p. Cerkvenjak. Preklicujem resničnost žaljivih besed in se na časti in dobremu imenu prizadeti toplo zahvaljujem, da je odstopila od vložene tožbe.

M-MM

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, komaj v 29. letu starosti, nas je nenadoma zapustil dragi sin in brat

Ivan Lebar

iz Hotize

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, pevcem za žalostinke in govorniku.

Naša iskrena zahvala velja tudi kolektivu Elme.

Hotiza, 1. junija 1984

Žalujoči: oče, mama, bratje in sestri z družinami

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

Terezija Stuhec

iz Logarovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, darovalcem cvetja in vencev. Posebna zahvala g. duhovnikoma za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom za poslovilne besede.

Žalujoči: hčerke Micika, Zefika in Frančika ter sin Branko z družinami

V SPOMIN

5. junija je minilo pet žalostnih let, odkar nas je kruta usoda ločila od naše ljube žene in snahe

Anice Jakič

roj. Korpič
iz Čepinec

Prekratka so bila leta, ki smo jih preživeli skupaj. V naših srcih še živiš in boš živela do konca naših dni.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ti ne vgasne,
resnice sonce ne stemni.

(S. G.)

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi oče, dedek in pradedek

Jože Vogrinec

iz Kroga
stanujoč v Veržeju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Hvala župniku za pogrebni obred, pevskemu zboru za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Žalujoči: hčerki Marija in Pepca z družinama

VESTNIK

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/I — Ureja uredniški odbor:

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Lopert, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunec, Günter Sndre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, marketinški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-065; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 170,00 din, polletna 85,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51500-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50105-620-03281-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Na podlagi mnenja je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža, očeta in brata

Karla Poredoša

iz Dolge vasi

se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč in razumevanje, podarjeno cvetje, vence in izrečeno sožalje, ter vsem sorodnikom, botrini, sosedom in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena, hčerka, sin in sestra z družino

V SPOMIN

6. junija je minilo 15 let, odkar nas je tragično zapustil predragi mož, papi in opapa

Vladimir Dolgov

avtoklepar
iz M. Sobote

V naših srcih živiš in boš živel do konca naših dni.
Hvala vsem, ki se ga še spominjate, s cvetjem krasite njegov grob in na njem prižigate sveče.

TVOJI NAJBLIŽJI

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je tiho in brez slovesa za vedno zapustil dragi oče, dedek, pradedek in tast

Koloman Flisar

iz Košarovec 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku tov. Hariju za tople poslovilne besede ob odprtem grobu, sosedom in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali.

Žalujoči: hčerki Ida in Olga z družinama, ter vnuk Vlado z družino iz Doline

Prišla je pomlad na naš vrt
in čakala, da prideš ti,
sedla na zelena tla in
zajokala, ker tebe mati ni.

ZAHVALA

Prelepega majskega dne nas je v 94. letu starosti nepričakovano zapustila preljuba mama, stara mama in prababica

Marija Bedič

roj. Kokot

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo sorodnikom in dobrim znancem, botrini in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, darovali šopke in vence, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS Vendlu Barabašu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — najlepša zahvala!

Budinci, Ljubljana, Škofljica, Kanada, Argentina, Čepinci, Markovci, Šalovci, Dolenci, 19. maja 1984

Neutolažljivi: hčerka Marija z družino, snaha z družino, vnuki, pravnuki in ostalo sorodstvo

V SPOMIN

12. junija bo minilo žalostno leto, odkar nas je v obupu nad svojimi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Jože Perša

iz Stanetinec 29

Svoj mir je našel na kapelskem griču, med vinogradi, kjer je pustil svoje zdravje in moči. No moremo dojeti te krute resnice. Na vsakem koraku so sadovi njegovih pridnih rok in plemenitega srca, zato bo vedno ostal v naših neutolažljivih srcih.

Vsem, ki se ga radi spominjate, iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, hčerka Zinka z možem Tončkom, s sinom Dominikom in hčerko Mojco

V SPOMIN

13. junija bo minilo leto, polno žalosti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Jožef Koltaj

iz M. Sobote

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo. Ostala sta praznina in spomin nate. V naših srcih še živiš in boš živel do konca naših dni.

Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in vsem, ki prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 80. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stari oče, dedek in brat

Franc Smodiš

iz Veščice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, posebej družinam Pojbič, Kranjčič, Dani, Žibrik in Flisar, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali, nam izreki sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala iz M. Sobote, GD iz Veščice, predstavniku KS za poslovilne besede ter kolektivoma ZGEP Pomurski tisk TOZD Kartonaža in OŠ Tišina.

Žalujoči: žena Marija, sin Evgen z ženo, hčerka Helena z možem, vnuki Marjanca z možem, Majda z možem, Evgen in Darja, pravnuki Simona, Matjaž in Matejka, sestra Marika iz Amerike, brat Ignac z ženo in ostalo sorodstvo

Srce je dalo vse, kar je
imelo, nobene bilke zase ni
poželo.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi drage žene, mame in babice

Mirke Jureš

roj. Dijak iz Ljutomera

ki nas je v 71. letu starosti za vedno zapustila, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam v težkih urah in dnevih stali ob strani, nam pomagali, darovali vence in cvetje, nam izrekli pismeno ali ustno sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Posebna hvala medicinskemu in zdravniškemu osebju bolnišnice v M. Soboti oddelka za anestezijo in reanimacijo, posebno dr. Szepesyju in dr. Putniku, ki so ji ob zadnjih dnevih in urah stali ob strani, ji pomagali in lajšali bolečine.

Hvala tudi g. duhovniku Ludviku Duhu za pogrebni obred, družini Valpatič iz Ljutomera, ki nam je v težkih trenutkih stala ob strani in nam pomagala, Milanu Babiču z Mote za pomoč in tolažilne besede, govorniku Franju Stajnku iz Ljutomera, pevcem za odpete žalostinke, ZB Ljutomer, predstavnikom Tehnostroja, Simentalke in KZ Ljutomer — Križevci — DSSD za darovane vence in cvetje.

Utihnil je tvoj glas, ustavili so se tvoji koraki, vsepovsod pa so ostali sledovi tvojih pridnih rok, v naših srcih pa bolečina in žalost.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Ljutomer, Portorož, 22. maja 1984

Žalujoči: mož Lojzek, sinova Lojzi in Dušan z ženama ter vnuki Dejan, Renata, Damjan, Mirjana in Miran

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Tiho in mirno, kakor je živela, nas je 21. maja v 83. letu starosti za vedno zapustila draga tašča in sestra

Gizela Kološa

roj. Čahuk
z Vaneče

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in dobrim sosedom, ki ste našo drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje.

Posebna zahvala osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, č. g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem za izkazano poslednjo čast in predstavnici KS za poslovilne besede ob odprtem grobu

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vaneča, 23. maja 1984

Žalujoči: VSI TVOJI

Za alkoholizem več posluha v OZD

V Murski Soboti je bila 11. letna skupščina terapevtske skupine zdravljenih alkoholikov, ki so se je poleg predstavnikov zdravstvenih ustanov (PZC TOZD Zdravstveni dom, ormoške bolnišnice in Pohorskega dvora) in socialnega skrbstva udeležili tudi člani nekaterih delovnih organizacij iz soboške občine. V minulih letih so v okviru kluba zdravljenih alkoholikov in zdajšnjih terapevtskih skupin, ki štejejo trenutno 119 članov, dosegli precejšnje uspehe.

Zato so na skupščini podelili priznanja za eno- in večletno abstinenco in rehabilitacijo.

Ob tej priložnosti je imel strokovno predavanje na temo „Psihologija alkoholikove žene" spec. psih. dr. Jože Magdič. Nato so sledila poročila o dosedanjem delu soboške terapevtske skupine, ki so ga ocenili pozitivno. V razpravi so omenili številne izkušnje iz prakse, pri čemer so izpostavili problem sodelovanja z delovnimi organizacijami. Kot kaže, v le-teh še vedno ni dovolj posluha za problematiko alkoholizma, marsikje pa tudi med vodilnimi delavci ne najdejo dovolj opore za boj proti alkoholizmu. Prav organizacije združenega dela pa bodo morale v prihodnje nameniti znatno več pozornosti temu, ali njihov delavec resnično obiskuje terapevtsko skupino, ko se vrne z zdravljenja.

Dokler ne bodo ljudje dovolj osveščeni, so večkrat poudarili v razpravi, si ne moremo obetati večjih uspehov pri zatiranju alkoholizma v združenem delu.

Ob koncu skupščine so razrešili dosedanji upravni in nadzorni odbor ter izvolili nove organe, za predsednika celotne terapevtske skupine pa Janeza Hauka.

Milan Jerše

60 let gasilstva v Andrejcih

V nedeljo dopodne so gasilci v Andrejcih proslavili 60-letnico gasilskega društva. Iz kronike gasilskega društva, ki jo je prebral sekretar društva Jože HORVAT, je razvidno, da so andrejski gasilci v teh letih naredili veliko, kupili precej opreme, zgradili gasilski dom, skrbno skrbijo za podmladek, kajti v okviru gasilskega društva delujeta pionirska in mladinska ženska desetina. Sledil je krajši kulturni program na katerem so nastopali mladi gasilci. Na slavnosti je bil predsednik Občinske gasilske zveze iz M. Sobote Ernest ÖRI, ki je gasilskemu društvu podelil gasilsko republiško priznanje II. stopnje in občinsko priznanje II. stopnje, ter priznanja posameznim gasilcem za dolgoletno delo v društvu. Med temi dobitniki so bili štirje gasilci, ki so prejeli priznanje za 60-letno delovanje v GD. Slovesnosti so se udeležila gasilska društva iz okoliških vasi in gasilsko društvo Mursko Središče s sosednje Hrvaške — z njim imajo andrejski gasilci dobre prijateljske stike — in jim za visok gasilski jubilej podarilo spominsko darilo. Nedeljsko slavje je bilo zaključeno z gasilskim pozdravom „na pomoč", s katerim so gasilci iz Andrejec dali zaobljubo, da bodo svoje 60-letne izkušnje še naprej prenašali na mladi rod in priskočili na pomoč vaščanom ob vsakem času.

Štefan ABRAHAM

GORNJA RADGONA

Kje nova avtobusna postaja?

Ureditev radgonske avtobusne postaje je zaradi tesnosti in neprimernosti sedanje ena izmed ključnih nalog komunalnega razvoja tega obmejnega pomurskega središča. Na eni prejšnjih sej so temu problemu posvetili pozornost tudi člani občinskega izvršnega sveta. Ker zaenkrat dokončnih izhodišč in stališč še ni, bodo o tem konkretneje spregovorili na eni prihodnjih sej. Do takrat pa morajo vsi odgovorni napeti vse sile, da poiščejo — kot kaže je to pri železniški postaji — najustreznejšo prostorsko rešitev. Avtobusna postaja pa je le eden poglavitnih problemov, h katerega razrešitvi so dali podporo v predlogu občinskega odloka o komunalnih dejavnostih člani občinskega izvršnega sveta. Odlok bi naj dokončno uredil tudi varstvo drugih pomembnih komunalnih zadev — od mestnih zelenic, pločnikov in cest do nove radgonske tržnice.

vp

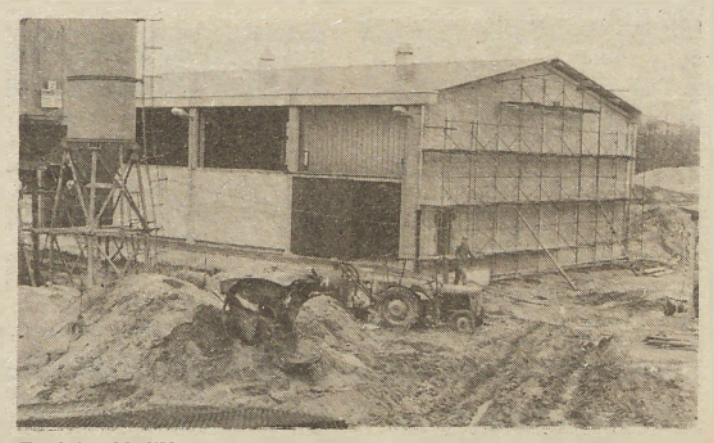

Gradnja skladišča surovin in reprodukcijskega materiala TOZD Proizvodnja kremenčevega peska Puconci gre h koncu. To je pomemben objekt, ki bo služil za kakovostno in varno skladiščenje dragih surovin, ki jih uporabljajo za donosno in perspektivno proizvodnjo mas. Objekt s 432 kvadratnimi metri gradi Konstruktor Pomurje in bo zgrajen v predvidenem roku. Dela bodo veljala 11 milijonov dinarjev in so lastna sredstva. Načrtujejo, da bodo letos proizvedli 4160 ton mase v vrednosti 78 milijonov dinarjev.
Foto: Feri Maučec

VEŠČICA

Končno zbiralnica mleka

Skoraj tri leta so rabili v Veščici pri Murski Soboti, da so v sodelovanju s Tovarno mlečnega prahu iz Murske Sobote in krajevno skupnostjo v prostoru ob vaškem zvoniku uredili sodobno zbiralnico mleka. Zanimiv je podatek, da so že prvi dan po otvoritvi nalili v 600-litrski hladilnik 560 litrov mleka. Očitno bo potreben večji hladilnik, vendar se bodo o tem pravočasno dogovorili.

-js-

GERLINCI

Konec neučakanosti

Gasilsko društvo v Gerlincih, ki bo prihodnje leto proslavilo 60-letnico, je minulo nedeljo na prijetni slovesnosti prevzelo novo motorno brizgalno. Stala je precej — nekaj nad 500 tisoč dinarjev — zato so za kratko denarno premostitev zaprosili cankovsko lovsko družino in denar do prevzema že vrnili, ob prihranjenih sredstvih pa so hvaležni domačinom in prebivalcem iz okolice, ki ob zbiranju denarja niso zatajili.

-js-

V Soboti je z veliko uspeha uveljavljen odlok o plakatiranju. Na ustreznih panojih je moč najti vsakovrstna obvestila in vabila; žal pa najdemo tudi veliko »starih cvetk«. Na strebru ipsilonu pri kavarni Jelšnica, na primer, ali pa ob vhodu v bife na tržnici. Redoljubni res nismo preveč, če lahko tedne in mesece mirno gledamo te packarije. Bo potreben novi odlok za čiščenje, ali pa se bodo gostinci, ki imajo to nesnago pred svojimi vrati, sami spomnili in z malo vode in nekaj dobre volje počistili — pa čeprav to ni njihova nesnaga.
foto: L. Klar

SO BRUSILI KOSE . . .

V Pečarovcih se je v nedeljo zbralo okrog 300 obiskovalcev, ki so bili radovedni, kako bo potekalo tekmovanje v košnji trave. Sodelovalo je sedem 3-članskih ekip (2 kosca in trosilka trave). Najboljši so bili Franc Kodila, Aleksander Zelko in Marta Verban. *JOG*

VROČA TEMA IZ LENDAVE

OD KRUHA NI KRUHA

Od kruha ni kruha? Da! Tako pravijo lendavski trgovci, zato ne morejo sprejeti pobude občanov in potrošniškega sveta, naj bi kruh prodajali že pred sedmo uro, da bi si ga tako lahko kupili delavci, ki gredo zjutraj na delo. Dokler so v Lendavi imeli staro pekarno v središču mesta, je taka možnost namreč obstojala, saj je pekarna imela kiosk, v katerem so prodali po tisoč kosov raznih vrst peciva in nad sto kilogramov kruha.

Trgovci zatrjujejo, da imajo s prodajo kruha že doslej težave, saj se nemalokrat zgodi, da ne prodajo vseh naročenih količin. Ali zato, zdaj previdnost, da naročajo premalo kruha? Skorajšnji dogovor med pekarno in trgovci bo verjetno zadevo glede potrebnih količin kruha uredil, ne pa tudi o zgodnejši prodaji. Ta vrzel torej ostaja še naprej, toliko bolj, ker poleg trgovcev ni pripravljen kruha v zgodnjih jutranjih urah prodajati nihče drug. Pekarna sama ga neposredno tudi ne prodaja.

V Lendavi torej nova pekarna, ob tem pa še večji problem s kruhom. Tudi izbira je menda preskromna, saj ne pečejo osnovne vrste kruha, ni „francoskega" kruha, premalo je kilogramskih štruc in tako naprej. No, da pa bomo objektivni, naj zapišemo, da se je kakovost lendavskega kruha zelo izboljšala.

Š. S.

KOT DRUŽINSKI ČLAN — Še dva meseca ni dopolnil tale ljubek srnji mladič, ki so mu spletom okoliščin našli zatočišče Bagolovi pri lovskem domu v Cankovi. Triletni Dominik Bagola je resda često z njim, vendar malega Bakija ne čaka kaj prida rožnata prihodnost, saj mu najbrže nikdar ne bo usojeno, da bi se svobodno zapodil s srnjim tropom po goričkih hribih in dolih. (B. Žunec)

gorenjevarstroj

DO GORENJE VARSTROJ
TOZD Montaža-Purlen, Lendava, Industrijska c. razpisuje

javno licitacijo

za prodajo

1. Tovornega avtomobila Zastava 616 N nosilnosti 2000 kg, letnik 1977, registriran do konca okt. 1984, izklicna cena 80.000 din.

TOZD Tovarna varilne opreme Lendava, Industrijska c. razpisuje javno licitacijo za prodajo

1. Horizontalni rezkalni stroj Progres Zrenjanin, tip MUG 62, izklicna cena 10.000 din
2. Tehtnica Libela, tip Elegant stabil 1000 kg izklicna cena 8.000 din
3. Tehtnica Libela, tip Elegant stabil 500 kg, izklicna cena 5.000 din
4. Tehtnica Libela, tip Pikolo 100 kg, izklicna cena 3.000 din
5. Tehtnica Titan Beta 20 kg, izklicna cena 2.000 din

in ostala podobna osnovna sredstva.

Prometni davek plača kupec.
Licitacija bo v petek, 15. junija 1984, ob 10. uri v Gorenju Varstroj, Industrijska cesta, Lendava.
Ogled je možen tega dne od 9.00 do 10.00 ure.
Vsak udeleženec licitacije mora položiti 10-odstotno varščino izklicne cene.

LIV postojna, n. sol. o.
INDUSTRIJA KOVINSKIH IN PLASTIČNIH PROIZVODOV

Komisija za delovna razmerja v
TOZD „OPREMA IN ORODJA"

objavlja prosta dela in naloge

vodenje konstrukcije in tehnologije

Pogoji:
Visoka izobrazba strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj oziroma višješolska izobrazba strojne smeri in 5 let delovnih izkušenj

Poleg tega vabimo k sodelovanju

— **STROJNE INŽENIRJE**
— **DIPLOMIRANE STROJNE INŽENIRJE**

Delo se združuje za nedoločen čas.
Vsi zainteresirani kandidati naj pošljejo ponudbe v 8 dneh na naslov: LIV Postojna, Kadrovska služba, Industrijska cona 66230 Postojna.
Kandidate bomo o odločitvi obvestili v 30 dneh po izteku roka za prijavo.
Po dogovoru je možno reševanje stanovanjskega problema v Rogaševcih.

INTEGRAL

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AVTORADGONA
GORNJA RADGONA n.sol.o.

SOZD INTEGRAL, DO AVTORADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, Ljutomerska 26, 69250 Gornja Radgona,

RAZPISUJE

na osnovi sklepa delavskega sveta delovne organizacije prosta dela in naloge za dobo 4 let:

DIREKTORJA FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA
Pogoji:
— da ima ustrezno strokovno izobrazbo (VS ali VŠ)
— da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delovnih mestih
— da ima ustrezne moralnopolitične kvalitete, ki se kažejo v odnosu do samoupravne ureditve, ter sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov ter da ima razvit čut odgovornosti do dela in delovnih ljudi.

Zainteresirani kandidati so dolžni poslati prijave z opisom dosedanjega dela in z dokazili o strokovnosti kadrovski službi delovne organizacije v 8 dneh od dneva objave.
Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v roku določenem s samoupravnim splošnim aktom delovne organizacije, ki opredeljuje postopke za izbiro delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.